

Integraal Beheerplan Openbare Ruimte

IBOR 2024-2029

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente IJsselstein

Hannah Hijmering

Jorn Klaver

Auteur

Cyber Advies

Anneloes Voorberg-van Leeuwen

Julia Kloosterboer

Bart Rutten

Rianne Schoneville

Versie

42023035

Conceptversie 8

15-04-2024

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Inleiding	6
Aanleiding.....	6
Doelstelling	7
Positie van dit plan.....	9
Totstandkoming van dit plan	10
Leeswijzer.....	11
1. Kaders en uitgangspunten.....	11
1.1 Beleidskaders.....	11
1.2 Wettelijke kaders	13
1.3 Algemene uitgangspunten	14
2. Huidige situatie	16
2.1 Omvang en opbouw van het areaal	16
2.2 Ontwikkelingen beheer openbare ruimte	17
2.3 Eerdere werkwijze beheer	17
2.4 Huidige kwaliteit en technische staat	18
2.5 Belangrijkste opgave per beheerdiscipline.....	19
2.6 QuickScan Waarden	20
2.7 Evaluatie beeldkwaliteit.....	20
2.8 SWOT-analyse beheer openbare ruimte IJsselstein	22
3. Ambities en doelen	23
3.1 Centrale ambitie	23
3.2 Ambitieniveau beeldkwaliteit per gebied	24
3.3 Beheren op Waarden.....	25
4. Beheeraanpak.....	32
4.1 De beheercyclus.....	32
4.2 Beheerstrategie per onderdeel beheercyclus	33
4.3 Sturing per beheerdiscipline.....	34
4.4 Maatregelen vanuit waarden	35
4.5 Gebiedsgerichte aanpak en kansenkaart	41
5. Financiën.....	43
5.1 Financiële situatie IJsselstein	43
5.2 Vergelijking huidig budget.....	45
5.3 IBOR Scenario	48
6. Organisatie en Implementatie.....	50
6.1 Sturing en Monitoring.....	50

6.2	Areaalontwikkelingen	51
6.3	Samen werken	52
6.4	Implementatie van het IBOR.....	55
Bijlage 1: Opgaven Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR)		59
Bijlage 2: Kaders		61
Bijlage 3: Areaalgegevens.....		67
Bijlage 4: Uitwerking financiële tabellen.....		68
Bijlage 5: Voorwaarden en spelregels Zelfbeheer		72
Bijlage 6: Opgehaalde input voor het IBOR		73
Bijlage 7: Indicatie kosten maatregelen		82
Bijlage 8: Kaarten Beheren op Waarden		85

Samenvatting

Het plan voor het beheer van de openbare ruimte in IJsselstein, genaamd IBOR, gaat over het onderhoud van de stad. Het IBOR vertaalt de plannen voor de komende jaren, tot 2029, naar concrete acties. Het doel is om ervoor te zorgen dat mensen veilig, gezond en prettig kunnen wonen en leven. Verschillende partijen konden meepraten over dit plan. Het IBOR vertelt hoeveel geld er nodig is voor het onderhoud, en geeft richtlijnen voor het beheer om de doelen van de gemeente te bereiken.

Het plan is gebaseerd op de IVOR 2021-2031. Hierin staat de visie voor de komende tien jaar over de openbare ruimte, met nadruk op een gezonde leefomgeving. De gemeente moet zorgvuldig omgaan met beheer en financiën, rekening houdend met wetten en algemene principes zoals veiligheid en doelmatigheid.

Veilig, schoon en aantrekkelijk

De gemeente streeft naar een veilige, schone, en aantrekkelijke omgeving die bijdraagt aan gemeentelijke doelstellingen en voldoet aan wettelijke kaders. Het plan zorgt ervoor dat alles in de stad goed blijft werken en er netjes uitziet. De gemeente beheert grotendeels op hoe de openbare ruimte eruit ziet, dat heet beeldkwaliteit. De ambities voor deze beeldkwaliteit worden anders: het groen in de woonwijken krijgt een hogere ambitie, het schoonhouden een lagere. In de binnenstad gaat het ambitieniveau omhoog.

Waarden

Aanvullend op het schoon, heel en veilig houden, wil IJsselstein ook aan andere zaken werken. Deze zaken komen uit de IVOR. Denk aan bijdragen aan klimaat, toegankelijkheid, sociale cohesie, duurzaamheid en ecologie. Hierdoor kijken mensen niet meer apart naar groen, wegen, riolering, enzovoort. In plaats daarvan werken verschillende disciplines samen om waarde toe te voegen aan de openbare ruimte.

Belangrijke waarden zijn Echt IJsselstein, Ecologisch & Natuurlijk, Leefbaar, Duurzaam en Samen, waarbij veiligheid het belangrijkste is. Dat betekent dat we letten op de geschiedenis en identiteit van IJsselstein in de binnenstad en buiten de stad, dat we het groen en water natuurlijker beheren, dat mensen goed kunnen bewegen in de openbare ruimte en dat we werken aan meer groen en wateropvang en dat we de materialen die we gebruiken bij het beheer hergebruiken. Als laatste betekent de waarde Samen dat we inwoners meer betrekken bij het beheer en samen aan de slag gaan om de openbare ruimte aan te passen aan het veranderende klimaat.

Om dit te bereiken hebben we maatregelen bedacht. Er zijn maatregelen die geen extra geld kosten, sommige vragen om eenmalige investeringen en andere om langdurige investeringen. Deze acties omvatten onder andere het aanpassen van het bomenbeleid op historische locaties, het specifiek onderhouden van wilgen en fruitbomen, het rookvrij maken van speeltuinen en locaties van verenigingen, het zorgen dat er bankjes zijn op schaduwrijke plekken en stimuleren van beheer door inwoners. Deze maatregelen gaan we uitvoeren in de komende vier jaar.

Samenwerken

Intern werken verschillende teams samen om dit te bereiken. Andere partners zoals KNIJ en woningcorporatie Cazas zijn ook betrokken. Communicatie met inwoners is belangrijk om hen op de hoogte te houden en te betrekken bij veranderingen. Bewoners kunnen ook zelf een rol spelen in het beheer, binnen vastgestelde regels.

Het onderhoud van de openbare ruimte in IJsselstein is gericht op kwaliteit om kosten te beheersen en verspilling te voorkomen. Een goede planning is belangrijk om iedereen goed te informeren. Inspecties worden gebruikt om te controleren of alles goed wordt onderhouden en zo nodig aanpassingen te maken. Het controleren van de kwaliteit gebeurt regelmatig en er worden evaluaties gedaan om te

zien of alles volgens plan verloopt. Na twee jaar volgt een eerste evaluatie en na vier jaar wordt het hele plan opnieuw bekeken en eventueel aangepast.

Inleiding

Het beheer van de openbare ruimte is een belangrijke taak voor de gemeente. Er gaat veel geld in om en het is belangrijk om inwoners een veilige, gezonde en prettige leefomgeving te geven. Daarnaast staan in de integrale visie op de openbare ruimte (IVOR) uit 2021 diverse ambities en opgaven voor de openbare ruimte. Tot nu toe stelde IJsselstein losse beheerplannen op en was er geen overkoepelend plan daarboven. Dit is aanleiding om dit eerste integrale beheerplan openbare ruimte (IBOR) voor IJsselstein op te stellen.

Aanleiding

Er zijn meerdere aanleidingen om een IBOR op te stellen. Hieronder staan de drie belangrijkste benoemd: de vertaling van de IVOR, grip krijgen en houden op de financiën en gebiedsgericht beheer en beeldkwaliteit.

IVOR 2021-2031

De openbare ruimte is het visitekaartje van de stad en speelt een belangrijke rol in het dagelijks leven van de inwoners en bezoekers van IJsselstein. Een goede inrichting en beheer van de openbare ruimte draagt bij aan het sociale, economische en ecologische welzijn van de gemeente. De Integrale Visie Openbare Ruimte 2021-2031 (IVOR) geeft aan wat de ambities voor de komende 10 jaar zijn voor de openbare ruimte (zie figuur 1).

Figuur 1 Visuele weergave van de visie openbare ruimte

De overkoepelende visie voor de openbare ruimte luidt: “IJsselstein heeft een openbare ruimte die verbindt en die bijdraagt aan een gezonde en leefbare woon- en werkomgeving, voor nu én in de toekomst.” Deze visie is vertaald in de volgende ambities:

- De **cultuurhistorische waarden** in IJsselstein blijven zichtbaar en vormen een inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen in de openbare ruimte.
- De openbare ruimte is **toekomstbestendig**; klimaat adaptief, duurzaam en groen natuurlijk zijn de norm.
- IJsselstein is een **gezonde, veilige en vitale** stad waar ruimte is voor ontmoeting, ontspanning en beweging.
- **Samen werken** we aan een openbare ruimte van en voor iedereen.

Om de visie en ambities uit de IVOR waar te maken is een integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) wenselijk.

Grip op financiën: Beheer- en vervangingsopgave integraal in beeld

De gemeente IJsselstein heeft sectorale beheer- en investeringsplannen voor de openbare ruimte (wegen, riolering, etc.): beheer, onderhoud en vervangingsinvesteringen vinden hoofdzakelijk sectoraal plaats. Terwijl er een sterke samenhang is tussen de verschillende onderdelen in de openbare ruimte: denk aan wegen en groen. Het is daarom van belang om de beheeropgave integraal (in zijn geheel) in beeld te krijgen, zodat de onderhoudsplanning en het onderhoudsniveau van de verschillende onderdelen op elkaar afgestemd kunnen worden.

Vervangingsinvesteringen worden tot op heden gedaan met behulp van incidentele budgetten; er was geen sprake van een reserve openbare ruimte. Er is behoefte aan een integraal beeld van de huidige kwaliteit, levensduur en beheerkosten van het areaal. Op basis van dit beeld kan vervolgens bepaald worden hoe groot de beheer-, vervangings- en investeringsopgave is om aan de wettelijke normen te voldoen, het gewenste kwaliteitsniveau te halen en om aanvullende ambities te realiseren. Ook wenst de gemeente inzicht te krijgen in de bijbehorende benodigde capaciteitsinzet. Hierin speelt mee dat de buitendienst werkzaamheden per 1 januari 2023 weer naar de gemeentelijke organisatie zijn gehaald, nadat deze een aantal jaren bij een externe partij (Reinigingsdienst Midden-Nederland) waren ondergebracht.

Gebiedsgericht beheer en beeldkwaliteit

De IVOR heeft als ambitie om in het IBOR een gebiedsgerichte vertaling te maken. Fasering van investeringen kan dan gekoppeld worden aan andere opgaven zoals voorziene (woningbouw)projecten en de energietransitie. Ook biedt een gebiedsgericht beheer de mogelijkheid om te differentiëren in (beeld)kwaliteit en de wijze van onderhoud, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van zelfbeheer. Gemeente IJsselstein werkt tot op heden in het beheer van de openbare ruimte met beeldkwaliteit (conform methodiek CROW): sinds enige jaren is het minimale kwaliteitsniveau C voor groen en B voor reiniging. Bij de totstandkoming van dit IBOR is deze werkwijze geëvalueerd.

Doelstelling

Gemeente IJsselstein heeft behoefte aan een overkoepelend Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). Het IBOR is opgebouwd als het integrale plan over het beheer van de diverse delen van de openbare ruimte, zoals wegen, groen, spelen, etc. Het IBOR biedt een integraal inzicht in de kosten die nodig zijn voor het onderhoud en de investeringen die gedaan moeten worden. Hierdoor ontstaat een totaalbeeld van de gehele beheeropgave en kunnen keuzes over het beheer en investeringen integraal worden gemaakt.

Daarnaast biedt het IBOR een gebiedsgerichte vertaling. Hierdoor wordt voor de verschillende wijken en buurten in IJsselstein duidelijk hoe het integrale beheer is ingericht en wordt uitgevoerd. Het IBOR laat zien hoe de diverse ambities van IVOR stapsgewijs verwezenlijkt worden.

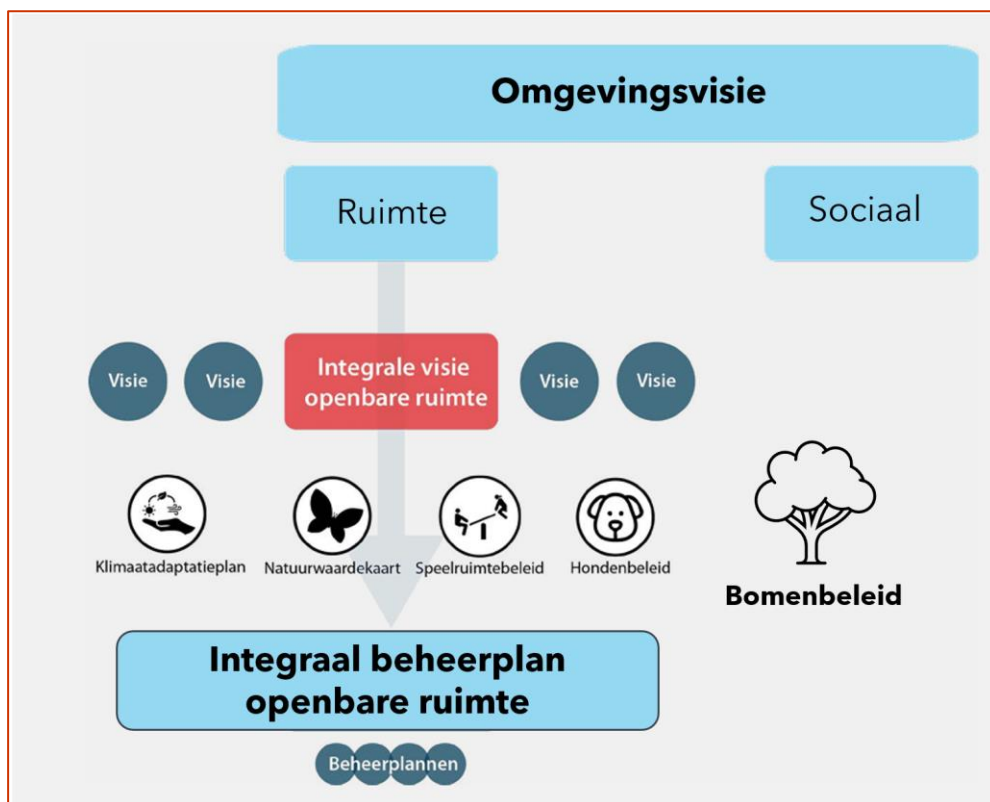
Tot slot bevat het IBOR een begroting voor een periode van vijf jaar, een financiële strategie, sturingsmogelijkheden en afspraken voor monitoring.

Met dit IBOR is het voor de gemeente en haar uitvoerders helder hoe er gewerkt gaat worden in de openbare ruimte, welke ambities er gehaald moeten worden en wat dit gaat kosten. Met dit IBOR legt de gemeenteraad de kaders vast en het IBOR geeft richting aan de uitvoering in de openbare ruimte door de aannemers en medewerkers van de gemeente.

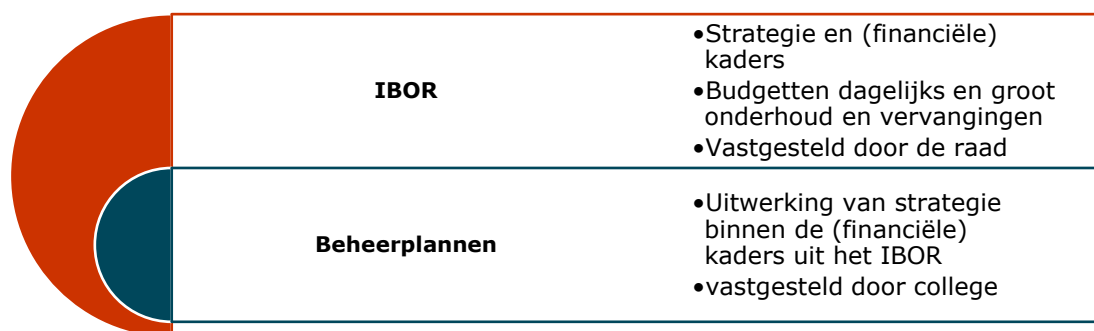
Positie van dit plan

De Omgevingsvisie uit 2021 is een integrale langetermijnvisie van de gemeente IJsselstein. De omgevingsvisie is gericht op de hele fysieke leefomgeving en het hele grondgebied. De Integrale Visie Openbare Ruimte sluit aan op de uitgangspunten van de omgevingsvisie IJsselstein die betrekking hebben op de openbare ruimte. In het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte wordt een vertaling gemaakt vanuit de IVOR richting beheer.

Figuur 2 Positie van het IBOR t.o.v. andere documenten binnen de gemeente

Het IBOR omschrijft de manier waarop de gemeente de openbare ruimte gaat beheren, in ieder geval tot 2029. In dit IBOR worden keuzes gemaakt als het gaat om prioriteiten, opgaven, sturing en financiën. De beheerstrategie beschrijft waarop gestuurd wordt: beeldkwaliteit, technische inspecties en/of vervangingsopgaven. Verder blijkt uit deze strategie welke thema's en opgaven prioriteit hebben en ook hoe dat verschilt tussen de verschillende gebieden in de gemeente. De uitwerking van de financiën maakt duidelijk hoe en in welke mate er uiting gegeven gaat worden aan alle opgaves binnen de gemeente. Door ook de organisatie van de sturing, monitoring en het samenwerken te beschrijven wordt het IBOR geborgd. Daarmee is het IBOR het kader voor het beheer van de openbare ruimte van IJsselstein. Onder het IBOR hangen de verschillende beheerplannen. Daarin staat meer specifiek per beheergroep (wegen, civiele kunstwerken, etc.) uitgewerkt wat de situatie is hoe het beheer van die elementen aansluit op de kaders uit het IBOR. In het handboek inrichting openbare ruimte (HIOR) staan technische uitgangspunten voor aanleg van nieuwe openbare ruimte. Uiteraard sluiten dit handboek en het IBOR op elkaar aan. Het HIOR is een levend document en zal waar nodig aan de hand van dit IBOR worden aangepast.

Totstandkoming van dit plan

Er is een integraal overzicht gemaakt van het **areaal** aan de hand van de bestaande bestanden, beheerplannen en technische inspecties. Daarnaast is er een **bureauanalyse** gedaan naar de kaders en ambities. Denk aan beleidskaders, maar ook verschillende wettelijke kaders en de ervaring vanuit de praktijk. Uit alle beleidsdocumenten zijn de ambities en uitgangspunten gehaald die relevant zijn voor het integraal beheer van de openbare ruimte. Deze ambities en uitgangspunten zijn vertaald naar opgaven en de daarbij behorende maatregelen. Naast deze integrale opgaven zijn ook de gebiedsgerichte opgaven inzichtelijk gemaakt.

Participatie is een belangrijk onderdeel geweest bij het opstellen van het IBOR. Hiervoor heeft er een interne- en externe beeldvormingssessie plaatsgevonden. De interne sessie was met medewerkers van de gemeente. Bij de externe sessie waren belanghebbenden uit IJsselstein betrokken. Het doel van de beeldvormingssessies was om alle verschillende beelden op te halen die er zijn. Met de deelnemers is teruggeblikt op het beheer in de gemeente IJsselstein over de afgelopen tien jaar. Er is samen een SWOT-analyse opgesteld en er is specifiek stilgestaan bij het werken met beeldkwaliteit. De negen waarden van het Waardenmodel Leefomgeving¹ zijn gebruikt om de belangrijkste thema's en prioritering voor de toekomst te vinden, voor de hele gemeente en per gebied. In [bijlage 6](#) is een samenvatting te vinden van de beide sessies.

Figuur 3 De negen waarden van de leefomgeving volgens het Waardenmodel Leefomgeving

Een groep van interne en externe stakeholders heeft samen een aantal locaties in de gemeente IJsselstein beoordeeld. Ze hebben daar de huidige situatie in beeld gebracht door te kijken naar hoe die plekken scoren op de thema's uit het Waardenmodel Leefomgeving. Deze '**QuickScan beoordeling Waarden**' heeft een beeld opgeleverd hoe IJsselstein er nu voor staat op de verschillende waarden (zie figuur 3). Na de beeldvormingssessies en QuickScan Waarden zijn de opgaves en de prioriteiten vastgesteld. De wenselijke kwaliteitsambities voor de toekomst zijn bepaald op basis van de beeldvormingssessies en de QuickScan Waarden. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de verschillende gebieden.

Vervolgens zijn de **kosten** in beeld gebracht. Het uitgangspunt daarbij was zoveel mogelijk kostenneutraal: in de begroting is de komende jaren geen ruimte voor extra budget. Sterker nog: het is de verwachting dat er bezuinigd moet gaan worden. Er zijn twee zaken berekend:

1. Wat kost het om het areaal in stand te houden? Dit is gedaan op basis van de arealen en actuele marktprijzen. Deze doorrekening is vergeleken met wat er al in de gemeentelijke begroting stond.

¹ Zie waardenmodelleefomgeving.nl

2. Wat betekenen de opgaven en ambities voor de kosten? Wat kan budgetneutraal, wat vraagt om een investering en wat vraagt om structureel meer budget?

Het IBOR is **opgesteld in samenspraak** met beleidsmakers, beheerders en buitendienstmedewerkers van de gemeente IJsselstein. Er is een themasessie geweest met de raad waarin de verschillende te maken keuzes zijn besproken. Tot slot hebben bewoners en andere betrokkenen de mogelijkheid gehad feedback te geven op het concept tijdens een bijeenkomst en/of op papier. In [bijlage 6](#) is te zien wat er met alle ingediende feedback is gedaan.

Leeswijzer

In [hoofdstuk 1](#) van het IBOR staan de kaders en uitgangspunten die voortkomen uit beleidsstukken van de gemeente IJsselstein. Daarna volgt in [hoofdstuk 2](#) de beschrijving van de huidige situatie van de gemeente IJsselstein omtrent de omvang en opbouw van het areaal. Nadat de huidige situatie in beeld is, gaat [hoofdstuk 3](#) in op de ambities en doelen van de gemeente IJsselstein. Dit is in [hoofdstuk 4](#) verder uitgewerkt in de beheeraanpak. In [hoofdstuk 5](#) staan de financiën weergegeven en tenslotte komt de organisatie in [hoofdstuk 6](#) aan bod met aandacht voor de sturing en monitoring.

1. Kaders en uitgangspunten

In dit hoofdstuk staan de kaders en uitgangspunten voor dit Integraal Beheerplan Openbare Ruimte. Deze bestaan uit de kaders van het beleid van de gemeente IJsselstein en de provincie Utrecht en daarnaast de wettelijke kaders. Hieronder zijn de belangrijkste kaders weergegeven, daarnaast staan in [bijlage 2](#) nog andere beleidskaders.

1.1 Beleidskaders

Integrale Visie Openbare Ruimte 2021 - 2031

Met de IVOR geeft de gemeente richting aan de toekomstige inrichting en het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. In de IVOR zijn de kaders voor de komende tien jaar vastgelegd. De doelstellingen van de IVOR zijn:

- Een visie voor de openbare ruimte vaststellen;
- Op basis van de omgevingsvisie de belangrijkste thema's uitdiepen en binnen die thema's keuzes maken, het beoogd effect benoemen en de belangrijkste inrichtings- en beheerrichtlijnen vaststellen;
- Basis leggen voor het integrale beheerplan openbare ruimte;
- Een integrale visie op de openbare ruimte vraagt om een goede en integrale samenwerking tussen verschillende afdelingen en disciplines. Dat geldt voor zowel de driehoek ontwerp, uitvoering en beheer; als voor de driehoek beleid, beheer en organisatie.

De visie voor de openbare ruimte luidt: "IJsselstein heeft een openbare ruimte die ons verbindt en die bijdraagt aan een gezonde en leefbare woon- en werkomgeving, voor nu én in de toekomst."

De ambities en de bijbehorende thema's staan in figuur 4. In [Bijlage 1](#) worden alle opgaven vanuit de IVOR weergegeven.

Figuur 4 Thema's en ambities uit de IVOR

Beleidskaders voor groen

- Bomen: In 2024 is nieuw bomenbeleid opgesteld. Daarin zijn inhoudelijke keuzes gemaakt over de bomen in IJsselstein. Daar waar keuzes uit het bomenbeleid effect hebben op het beheer, is dat in dit plan meegenomen.
- Natuurwaardekaart 2.0: De Natuurwaardekaart 2.0 brengt op hoofdlijnen de ecologische structuur van de stad in beeld. Het is een middel dat dient als beleid om de ecologische structuur te behouden en nieuwe ecologische waarden tot stand te brengen. De Nota Natuurkaart geeft ook kaders voor hoe om te gaan met natuur en ontwikkelingen. De Natuurwaardekaart 2.0 is als kader meegenomen in dit IBOR.
- Groenstructuurplan: Het Groenstructuurplan levert de randvoorwaarden en uitgangspunten voor de beleids- en beheerplannen voor alle groene deelproducten. Het functioneert als kader voor ontwerpen en inrichtingsvoorstellen voor het openbare groen. Het Groenstructuurplan ondersteunt tevens de ruimtelijke ordening en ruimtelijke beeldkwaliteit. Het doel van het groen in de gemeente IJsselstein is om de openbare ruimte aan te kleden en aantrekkelijker te maken. De aanwezigheid van groen bevordert de gezondheid, heeft een positieve invloed op de waarde van vastgoed, geeft meer gevoel van veiligheid en geeft meer sociale contacten.

Participatiebeleid

Inwoners kunnen, op basis van het nieuwe beleid ‘Samenwerken in IJsselstein’, op vier niveaus deelnemen. Elke volgende stap geeft hen meer invloed.

1. Meeweten (informereren)
2. Meedenken (raadplegen)
3. Meewerken (co-creëren)
4. Meebeslissen (meebepalen)

In dit IBOR is uitgewerkt wat dit betekent voor het beheer van de openbare ruimte.

Andere relevante beleidskaders

- Nota Volksgezondheidsbeleid en Seniorenbeleid 2021-2025
- Visie- en uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie 2023-2028
- Transitievisie Warmte IJsselstein 1.0
- Mobiliteitsplan IJsselstein ‘Gezond op weg naar 2030’
- Toekomstbeeld Binnenstad IJsselstein 2040

Zie [bijlage 2](#) voor een beschrijving hiervan.

1.2 Wettelijke kaders

Als eigenaar en beheerder van de openbare ruimte is de gemeente verantwoordelijk om hier goed voor te zorgen. De centrale gedachte is dat de beheerder vanuit zijn zorgplicht verantwoordelijk is voor het uitvoeren van voldoende onderhoud. Bij geschillen ligt de bewijslast veelal bij de gemeente. Zij moet aantonen dat het beheer met optimale zorg is uitgevoerd. Het is daarom van groot belang het beheer op orde te hebben.

Financiële kaders vanuit de BBV

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht gemeenten om de financiën voor het beheer van de openbare ruimte op orde te hebben en ook te onderhouden welke doelen worden nagestreefd. Hierbij is het verplicht een paragraaf op te nemen over de kapitaalgoederen (bijvoorbeeld onderhoud wegen, riolering, water, groen en gebouwen), waarbij ook aandacht is met welke partners dit wordt gerealiseerd. De laatste jaren wordt er door provincies extra aandacht gevraagd voor voldoende budget voor onderhoud en vervanging, waarbij achterstanden onwenselijk zijn. Als richtlijn wordt CROW KOR niveau C als minimum aangehouden.

Binnen het BBV is bepaald hoe je moet begroten. Voor de openbare ruimte geldt:

- Dagelijks onderhoud moet in de exploitatiebegroting worden verwerkt.
- Groot onderhoud kan zowel via de exploitatiebegroting als via een voorziening (met die laatste optie egaliseer je de uitgaven meer).
- Vervangingsinvesteringen moeten worden gekapitaliseerd en worden afgeschreven.

Overige wet- en regelgeving

Per 1-1-2024 is de Omgevingswet in werking. Daarin staan veel kaders die relevant zijn voor het IBOR. In de Omgevingswet staat onder andere:

- De gemeente moet zorgdragen voor afvalwater en het afvloeien van hemelwater. Het rioleringsbeheer moet financieel worden verankerd. Dit gebeurt in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)².
- Er zijn kaders voor hoe om te gaan met de natuur en beschermde soorten (eerder: Wet Natuurbescherming).
- Bouwwerken, waaronder civiele kunstwerken zoals bruggen of tunnels, mogen geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid vormen.
- Er zijn regels hoe met (verontreinigde) grond moet worden omgegaan.

Andere wet- en regelgeving:

- De Wegenwet schrijft voor dat de gemeente de openbare wegen in stand houdt door onderhoud en beleid heeft voor gladheidsbestrijding en openbare verlichting. Ook civieltechnische kunstwerken vallen hieronder.
- Voor speeltoestellen geldt het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen.
- Voor openbare verlichting gelden de richtlijnen 'Nationale Praktijk Richtlijn' van de NSvV en het Politiekeurmerk Veilig Wonen.
- De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. In de Wet milieubeheer staan regels voor vloeibaar en vast afval.

² Het GRP wordt eind 2024 herijkt in een Water en Rioleringsplan.

Verder is de volgende algemene wet- en regelgeving relevant:

- Gemeentewet
- Algemeen Plaatselijke Verordeningen (APV)
- Diverse richtlijnen en normen vanuit CROW, Rioned, KIWA, NEN
- Arboretgeving

1.3 Algemene uitgangspunten

Op basis van de hiervoor genoemde kaders en de opgehaalde informatie, gelden de volgende algemene uitgangspunten in IJsselstein:

- De gemeente werkt conform wettelijke eisen. Denk hierbij vooral aan zorgvuldig handelen bij bomen en speelvoorzieningen en de veiligheid van verkeerssituaties.
- De gemeente voorkomt kapitaalvernietiging. Het moeten maken van meerkosten wordt voorkomen, omdat (klein) onderhoud op tijd wordt uitgevoerd.
- De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.
- De gemeente zoekt steeds meer mogelijkheden om ook andere ambities en doelstellingen waar te maken in of door de openbare ruimte.
- De gemeente zoekt naar een effectief gebruik van de openbare ruimte (stapelen functies).

Hieronder is de opbouw en zijn de grenzen van de gemeente IJsselstein te zien.

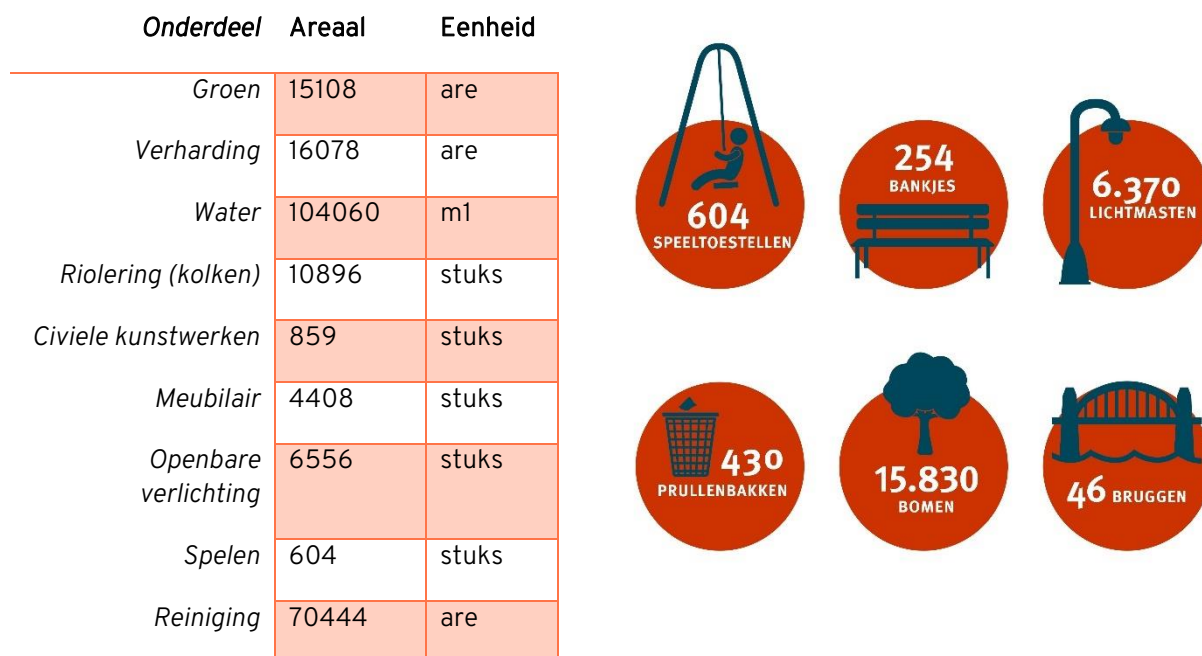
Figuur 5 De gemeente IJsselstein (luchtfoto)

2. Huidige situatie

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie in de gemeente IJsselstein. Het gaat daarbij om het areaal, de ontwikkelingen, het huidige beheerregime, de kwaliteit van de openbare ruimte en een evaluatie daarop.

2.1 Omvang en opbouw van het areaal

De gemeente beheert diverse onderdelen in de openbare ruimte. Denk aan het groen, de wegen, bruggen, maar ook VRI's (verkeersregelinstantaties, ook wel verkeerlichten genoemd), borden, prullenbakken, etc. In onderstaande afbeelding is een aantal zaken uitgelicht. In [bijlage 3](#) is het totaal aan areaal te zien. Daarbij is ook onderscheid gemaakt naar gebieden. Deze areaalgegevens vormen de basis van de financiële doorrekening.

Figuur 6 Overzicht areaal openbare ruimte (1 januari 2024)

Trend areaalontwikkeling

De openbare ruimte en daarmee ook het areaal is altijd in ontwikkeling. Bovenstaande getallen zijn dan ook een momentopname. Daarom is het goed ook een aantal trends weer te geven die van invloed zijn op het areaal.

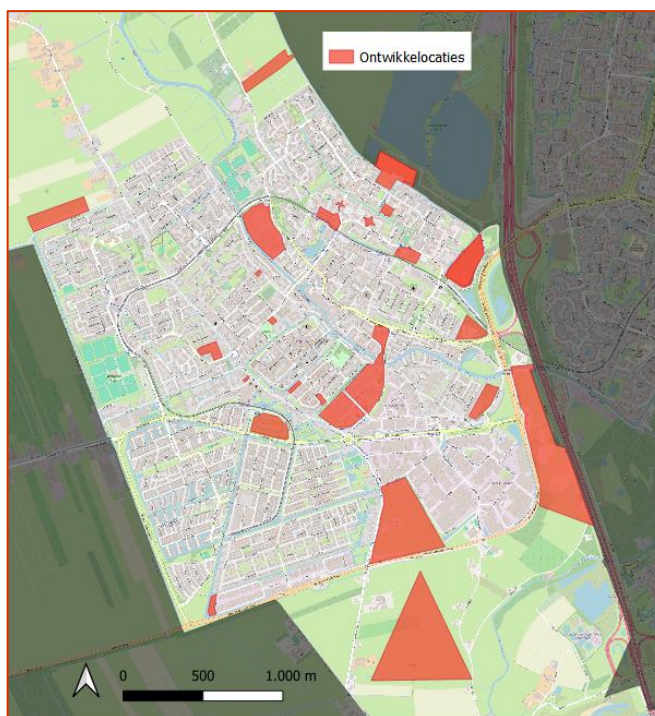
Potentiële ontwikkellocaties

In de Woonvisie staat dat de ambitie van de gemeente is om tot 2030 in totaal 2.500 nieuwe woningen te bouwen. Er worden hierbij nieuwe wijken ontwikkeld, waarbij nieuwe gebieden in beheer worden genomen. Deze ontwikkelingen resulteren in een groter beheerareaal voor de gemeente IJsselstein. Ook wordt er een nieuw bedrijventerrein ontwikkeld en een winkelcentrum krijgt een andere vorm waarbij er uitbreidingen plaatsvinden. Daarbij is natuurlijk behoefte aan groen, wegen, verlichting, meubilair, etc. Ook dit heeft invloed op de te beheren arealen.

Op de kaart (figuur 7) zijn de locaties in beeld gebracht die in de nabije toekomst potentieel ontwikkeld worden. In [hoofdstuk 6](#) staan uitgangspunten over hoe om te gaan met deze locaties in de fase vóór en na de daadwerkelijke ontwikkeling.

Zelfbeheer en vergroening

Verder is er ook trend van het in beheer nemen van delen van de openbare ruimte door (groepen) inwoners. Hierbij worden bijvoorbeeld boomspiegels door inwoners beheerd en neemt het te beheren areaal door de gemeente af. In het geval van zelfbeheer is de realiteit dat er wel meer uren van de binnendienst besteed worden aan de administratie en het up-to-date houden van afspraken. Tot slot wordt er vanuit klimaatadaptatie verharding omgevormd naar groen. Dit heeft een verschuiving in het areaal tot gevolg. Beide ontwikkelingen hebben invloed op de organisatie (zie ook [hoofdstuk 6](#)).

Figuur 7 Potentiële ontwikkellocaties

2.2 Ontwikkelingen beheer openbare ruimte

Op het gebied van beheer zijn er de afgelopen jaren een aantal relevante ontwikkelingen geweest die mee zijn genomen in dit IBOR.

Beheer is in beweging. Voorheen werd het beheer vooral ingezet om de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden. Op dit moment wordt dat vooral gezien als basis en richt men het beheer meer op verschillende waarden die de openbare ruimte kan hebben. De openbare ruimte kan een bijdrage leveren aan het klimaat, toegankelijkheid, sociale cohesie, duurzaamheid, ecologie, etc.

Door deze ontwikkeling is het ook minder gebruikelijk om vanuit elke beheerdiscipline zoals groen, wegen, riolering, etc. apart naar de openbare ruimte te kijken. Voor het beheren op waarden is een integrale blik nodig, waarbij de verschillende disciplines samen aan de slag gaan om waarde toe te voegen aan de openbare ruimte.

Figuur 8 Overzicht 9 waarden van de leefomgeving

2.3 Eerdere werkwijze beheer

Voor het beheren van de openbare ruimte van de gemeente IJsselstein is sinds 2012 gebruik gemaakt van beeldgericht beheer. Dit is een manier van werken die door bijna alle gemeenten is gebruikt en die door het kennisplatform CROW is gestandaardiseerd. Er zijn vijf kwaliteitsniveaus: A+, A, B, C en D. Voor elk onderdeel uit de openbare ruimte is een beeldmeetlat opgesteld, hierop staat aangegeven aan welke kwaliteitsnormen het onderdeel moet voldoen bij een bepaald kwaliteitsbeeld. Alle beeldmeetlatten zijn gebundeld tot de schouwgid voor de gemeente IJsselstein. Met dit instrumentarium is de beheerkwaliteit van de openbare ruimte visueel meetbaar gemaakt.

De gemeente IJsselstein heeft een aantal beheerniveaus onderscheiden. Een beheerniveau is opgebouwd uit een range van kwaliteitsbeelden. Vanuit de richtingaanwijzer ligt het algemene ambitieniveau op “Sober en doelmatig. Dit is te vergelijken met kwaliteit C en hier is de afgelopen jaren op gestuurd.

De gemeente is verdeeld in gebiedstypen. Elk gebiedstype wordt bepaald door een gelijke karakteristiek, functionaliteit en een gelijk beheerniveau. De volgende gebiedstypen worden onderscheiden: Bedrijventerreinen, Buitengebied, Centrumgebieden en Woongebieden. Het instrumentarium maakt het mogelijk dat het beheer aansluiting krijgt op de ambitie.

De beheerdisciplines groen, meubilair en verharding worden beheerd op beeldkwaliteitsniveau C. Afgelopen jaar is het groen beheerd door de eigen dienst op basis van frequenties. De beheerdiscipline reiniging wordt in de gemeente IJsselstein beheerd op een B-beeldkwaliteitsniveau. Zie figuur 9. Hier is de afgelopen jaren goed de regie op gehouden.

Domein:	Ambitieniveau:
Groen:	C-kwaliteit;
Meubilair:	C-kwaliteit;
Verharding:	C-kwaliteit;
Reiniging:	B-kwaliteit.

Figuur 9 Ambitieniveaus tot en met 2023

2.4 Huidige kwaliteit en technische staat

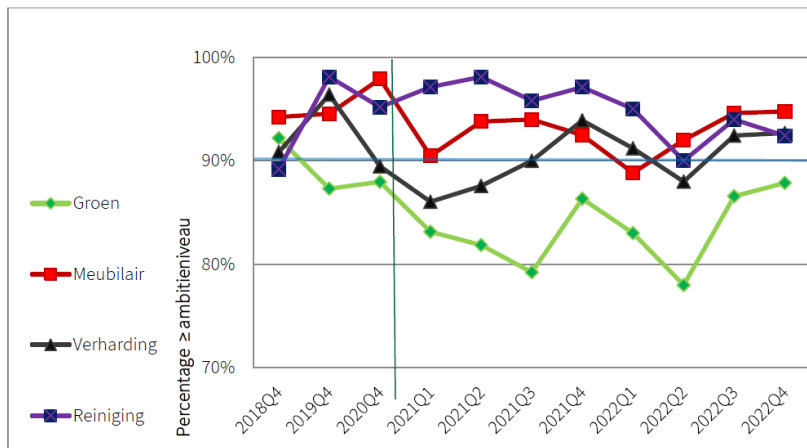
De laatste meting van de beeldkwaliteit in de openbare ruimte is in kwartaal 4 (Q4) van 2022 gedaan. Deze meting omvat een meting van het kwaliteitsniveau en de technische staat. Hierbij is steeds gekeken naar drie deelgebieden: Centrum Zuid (binnenstad, oostelijk deel Zenderpark en bedrijventerrein), West Zuid (westelijk deel Zenderpark, Achterveld, Groenvliet) en Noord (IJsselveld). Het resultaat van deze meting is te zien in figuur 10 en 11. In figuur 12 en 13 zijn de scores van de verschillende disciplines en gebieden te zien. Hieruit blijkt dat in Noord en op Groen onder niveau is gescoord.

	Kwaliteitsniveau:	Percentage < ambitieniveau:
Centrum Zuid:	B-kwaliteit	5,3 procent;
West Zuid:	C-kwaliteit	7,2 procent;
Noord:	D-kwaliteit	12,7 procent.

Figuur 10 Meting kwaliteitsniveau Q4 2022

	Dagelijks onderhoud:		Technische staat:	
	Kwaliteitsniveau	% < amb.niveau	Kwaliteitsniveau	% < amb.niveau
Groen:	C-kwaliteit	17,6 procent	B-kwaliteit	5,1 procent
Meubilair:	nvt	nvt	C-kwaliteit	5,2 procent
Verharding:	nvt	nvt	C-kwaliteit	7,3 procent
Reiniging	B-kwaliteit	7,6 procent	nvt	nvt

Figuur 11 Meting technische staat Q4 2022

Figuur 12 Scores van de verschillende disciplines

Figuur 13 Scores van de verschillende gebieden per kwartaal

In de afgelopen jaren is er een grote dataset aan meetgegevens opgebouwd. Daardoor kunnen de gemeten kwartalen met elkaar worden vergeleken. Uit deze vergelijking blijkt het volgende:

- Per gebied:
 - Twee van de drie gebieden (centrum-zuid en west-zuid) laten een stijgende score zien;
 - Noord scoort al enige tijd het slechtst van de gebieden.
- Per discipline:
 - Groen: het groeiseizoen is duidelijk zichtbaar. Kwartaal vier scoort als beste kwartaal van het jaar (maar nog wel onder ambitieniveau).
 - Meubilair: jaarlijks laat meubilair een dal zien in kwartaal één, waarna de kwaliteit langzaam opkrabbelt. Dit kan deels te maken hebben met de schade die elk jaar ontstaat door vuurwerk rond en tijdens de jaarwisseling.
 - Verharding: kwartaal vier scoort steeds de beste kwaliteit van het jaar. De dip in kwaliteit in het eerste en tweede kwartaal.
 - Reiniging: deze discipline laat steeds de beste score zien van alle disciplines. Sinds kwartaal twee van 2022 is dat veranderd. Het ambitieniveau wordt nog ruim behaald.

2.5 Belangrijkste opgave per beheerdiscipline

In onderstaande tabel staan de belangrijkste opgaven en uitdagingen per discipline benoemd. Dit is een zeer beknopte weergave van de situatie.

Beheerdiscipline	Opgaven / uitdagingen
Afval	Bijplaatsingen Implementatie omgekeerd inzamelen
Kunstwerken	Deels verouderd areaal
Groen	Achterstanden (deels al ingehaald, maar nog niet alles) Effect klimaatverandering Biodiversiteit
Meubilair	Niet alles goed in beeld
VRI	Op orde
Openbare verlichting	Op orde
Reiniging	Afspraken over integrale aanpak nu deel taken niet meer bij RMN liggen
Riolering	Zie Water en Rioleringsprogramma (WRP) Opvang regenwater, deels verouderd rioolstelsel
Speelvoorzieningen	Invulling geven aan beleid
Sport (terreinen)	Afstemming met sportverenigingen over onderhoud en beheer
Wegen	Deel areaal einde levensduur
Water	Groot onderhoud oeverbescherming Groot deel in beheer van waterschap
Culturele kunstwerken	Afspraken over onderhoud goed beleggen

2.6 QuickScan Waarden

De Waarden van de openbare ruimte zijn beoordeeld tijdens een QuickScan in het najaar van 2023. Deelnemers waren medewerkers van de gemeente, van beleid, beheer en uitvoering; en betrokken inwoners en afgevaardigden van een aantal belangengroepen. In vier gemengde groepen is gekeken hoe een aantal plekken in IJsselstein scoren op de waarden uit het Waardenmodel.

De waarden die het hoogst scoorden waren Veiligheid, Betrokkenheid en Circulariteit. Gezondheid, Uitstraling, Klimaatadaptatie, Biodiversiteit, Milieu en Inclusiviteit scoorden wat lager. Per plek waren er duidelijke verschillen, mede afhankelijk van de functie van die plek. De beoordeling gaf met name aanleiding voor een onderling gesprek en het met andere ogen naar de omgeving kijken. Daarnaast geeft het input voor de verdere uitwerking van dit IBOR, zeker in vergelijking met de prioriteit die aan elke waarde werd gegeven (zie figuur 14).

	Waarde	Prioriteit (aantal punten)	Score
	<i>Veiligheid</i>	17	B
	<i>Gezondheid</i>	16	B
	<i>Uitstraling</i>	13	B
	<i>Klimaatadaptatie</i>	13	C
	<i>Biodiversiteit</i>	11	C
	<i>Milieu</i>	8	C
	<i>Betrokkenheid</i>	6	B
	<i>Inclusiviteit</i>	3	C
	<i>Circulariteit</i>	3	B

Figuur 14 Vergelijking prioriteit en score per waarde

2.7 Evaluatie beeldkwaliteit

De afgelopen tien jaar is er in de openbare ruimte van IJsselstein beheerd op basis van beeldkwaliteit. De beheerdisciplines groen, meubilair en verharding zijn beheerd op beeldkwaliteitsniveau C. Voor reiniging lag de ambitie op een B-niveau. Het C-niveau wordt als volgt omschreven, daaronder staan enkele beeldmeetlatten.

De openbare ruimte vertoont een minder verzorgd beeld. Zwerfvuil en onkruidgroei behoren deels tot het beeld. Voorzieningen, groen en verhardingen vertonen meer schade en verliezen incidenteel hun functionaliteit. De belevingswaarde is laag, omdat de openbare ruimte een sobere uitstraling heeft.

A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.

A+	A	B	C	D
				
Er is geen beplakking en/of graffiti.	Er is weinig beplakking en/of graffiti.	Er is in beperkte mate beplakking en/of graffiti.	Er is redelijk veel beplakking en/of graffiti.	Er is veel beplakking en/of graffiti.

Figuur 15 Voorbeeld meetlatten beeldkwaliteit met de verschillende niveaus

Deze werkwijze is tijdens de beeldvormingssessies geëvalueerd. Met bovenstaande definitie van de ambitie van de gemeente IJsselstein is het weinig verrassend dat het werken met beeldkwaliteit niet altijd even positief wordt ervaren. Men heeft de afgelopen jaren een achteruitgang van het beeld en de uitstraling gezien. Ook heeft een C-niveau invloed op de technische staat. Zo heeft een ambitie op C-niveau voor groen invloed op het beeldkwaliteitsniveau van de verharding door bijvoorbeeld wortelopdruk en onkruid. Werken op C-niveau sluit niet aan op de wensen van de medewerkers en wat inwoners graag zien: De medewerkers hebben passie voor hun werk en streven naar het best mogelijke resultaat voor de openbare ruimte. Tegelijkertijd is het C beeldkwaliteitsniveau vastgesteld als ambitie en zijn daar ook de budgetten naar aangepast. Dit betekent dat er een verschil zit tussen de ambities en de budgetten die beschikbaar zijn voor het uitvoeren hiervan. Hier komt een gedeelte van de ontevredenheid met beeldkwaliteit vandaan.

Wat verder naar voren kwam in de evaluatie is dat de afgelopen tien jaar het sturen op beeldkwaliteit meer een doel is geworden in plaats van een middel. Beeldkwaliteit is destijds opgezet als een manier om de openbare ruimte te monitoren en te kunnen sturen op het beeld buiten. Hierboven hoort een ambitie te hangen, in dit geval sober en doelmatig, waaraan plannings gekoppeld kunnen worden om deze ambitie te bereiken. Die plannings zijn veelal gebaseerd op frequentie en de technische staat. Het resultaat in de openbare ruimte kan vervolgens gemonitord worden door middel van beeldkwaliteit. In de huidige situatie lijkt het alsof de plannings grotendeels afhankelijk zijn geworden van de beeldkwaliteitsambitie en de signalen die daaruit voortkomen. Dit zorgt voor een incidentele manier van werken waarbij bijvoorbeeld losse plantvakken op ambitieniveau worden gebracht, terwijl de omgeving niet wordt meegenomen. Dit komt ook doordat de verschillende beheerdisciplines nu nog vrij zelfstandig werken. Een meer integrale manier van werken zou zorgen voor het kijken naar de openbare ruimte als één geheel. Ook het gebruik van beeldkwaliteit als middel is een reden voor de

ontevredenheid met het werken met beeldkwaliteit. De behoefte ligt om meer vooruit te kijken en daarop de planning af te stemmen.

2.8 SWOT-analyse beheer openbare ruimte IJsselstein

Er is een SWOT analyse gedaan naar het beheer van de openbare ruimte in IJsselstein. In [bijlage 6](#) staan alle sterktes, zwaktes, kansen en bedreiging die naar voren tijdens gekomen tijdens de interne en externe beeldvormingssessies. Het is duidelijk dat er vooral veel kansen worden gezien. Een interne sterkte is dat zowel de binnen- als buitendienstmedewerkers een passie hebben voor het groen in de openbare ruimte. Daarbij worden zij belemmerd door een tekort aan personeel, een beperkt budget en hebben zij het gevoel dat zij vooral problemen aan het oplossen zijn. Met betrekking tot de externe kansen en bedreigingen worden een integrale aanpak en samenwerking als een kans gezien, maar ook klimaatadaptatie: klimaatadaptatie biedt namelijk mogelijkheden om andere problemen meteen aan te pakken en bijvoorbeeld te werken aan verkeersveiligheid. Daarnaast zijn er ook aanvullende subsidies te verkrijgen voor klimaatadaptatie. In de bedreigingen komen ook weer de beperkte budgetten naar voren.

3. Ambities en doelen

Dit hoofdstuk beschrijft de ambities en doelen voor het integraal beheer van de openbare ruimte. Dit is gebaseerd op de voorgaande hoofdstukken en alles wat is opgehaald in het voortraject. Het beheer van de openbare ruimte moet bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen en wettelijke kaders. De doelstellingen zijn vertaald naar vijf belangrijke waarden: Echt IJsselstein, Ecologisch & Natuurlijk, Leefbaar, Duurzaam en Samen. Het schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte is de basis.

3.1 Centrale ambitie

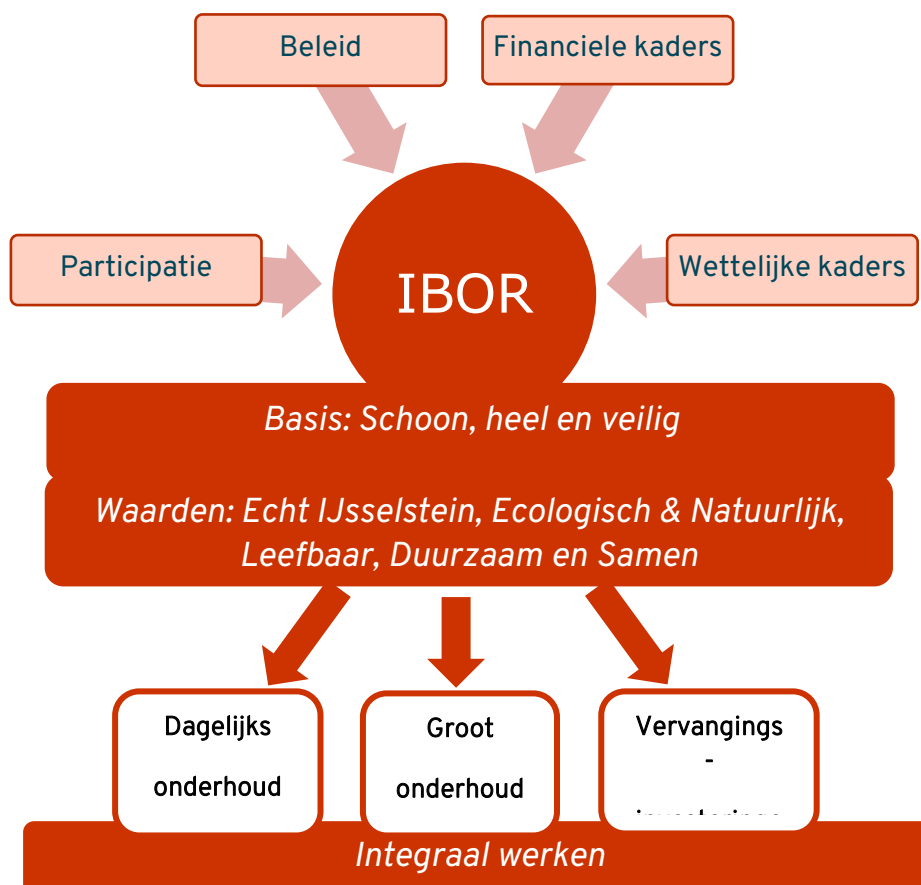
De openbare ruimte moet veilig zijn. Dat is de basis. Daarvoor zijn vooral technische staat, verlichting, openheid en zichtlijnen belangrijk in de openbare ruimte.

Daarnaast zijn er verschillende keuzes te maken op het onderhoudsniveau en de manier waarop er invulling wordt gegeven aan ambities.

De gemeente IJsselstein kiest ervoor om:

- Veiligheid als basisvoorwaarde te hanteren.
- Vijf centrale waarden te formuleren als pijlers onder het IBOR. Deze komen voort uit bestaand beleid, financiële kaders, de participatie en wettelijke kaders.
- De beschikbare financiële middelen optimaal te verdelen, waarmee zoveel mogelijk recht wordt gedaan aan de vijf waarden.
- Voor het bepalen van de ambities op onderhoudsniveau beeldkwaliteit te gebruiken.
- Integraal te plannen, financieren en te werken.

Hieronder is dit visueel weergegeven.

3.2 Ambitieniveau beeldkwaliteit per gebied

De gemeente IJsselstein kiest ervoor om het ambitieniveau voor het onderhoud van de openbare ruimte te vertalen naar een beeldkwaliteitsniveau. Dit houdt in dat er een bepaald gewenst kwaliteitsniveau is. Het betekent *niet* dat alle werkzaamheden gestuurd worden op beeldkwaliteit (zie ook verderop).

Er is in het IVOR aangegeven dat het wenselijk is gebiedsgericht te werken. Ook vanuit de participatie is naar voren gekomen dat de verschillende gebieden andere waarden hebben, waar een andere beheerambitie bij kan horen. De gebieden zijn verdeeld naar functie: iedere functie vraagt wat anders wat betreft het beheer. Dit is vertaalt in verschillende structuurgebieden (zie figuur 16).

De financiën spelen ook een belangrijke rol bij het bepalen van het ambitieniveau. Het uitgangspunt voor het opstellen van dit IBOR is om budgetneutraal uit te komen. Het budget is gebaseerd op het eerdere ambitieniveau van gemiddeld C, reiniging op B en de begraafplaatsen op A.

Met het in acht nemen van bovenstaande is dit het nieuwe ambitieniveau per gebied:

• Bedrijventerrein	C	
• Begraafplaats	B	
• Binnenstad	B	
• Buitengebied	C	
• Hoofdwegen	C	
• Parken en plantsoenen	C	
• Sport	C	
• Winkelcentrum	C	
• Woongebied	C	<i>Groen en reiniging op B</i>

Ruw gras en begrazen staan in elk gebied op C. Riolering en Civiele kunstwerken staan ook overal op C omdat die voornamelijk op basis van inspecties onderhouden worden.

Figuur 16 Structuurgebieden IBOR

Belangrijkste wijzigingen:

- Binnenstad is van een gemiddeld C naar een B gegaan, om tegemoet te komen aan de wens om de binnenstad op een hoger niveau te onderhouden. Een A niveau is te kostbaar gebleken.
- Begraafplaats is van A naar B gegaan, om zo financiële ruimte te creëren om op andere delen wat omhoog te gaan. Bovendien is een B niveau voldoende voor een net beeld.
- Binnen de woongebieden is groen naar een B niveau gebracht. Dit komt tegemoet aan de wens om het groen op een hoger niveau te onderhouden. Dit is goed voor zowel het beeld, maar ook aan de levensduur van het groen.
- Reiniging is – behalve in de woongebieden, binnenstad en begraafplaats – naar een C niveau gebracht. Ook dit met name om financiële ruimte te creëren.

3.3 Beheren op Waarden

De gemeente IJsselstein wil beheren op waarden. Het belang van de openbare ruimte en een goed beheer hiervan neemt namelijk toe. Veel actuele maatschappelijke opgaven hebben een relatie met de openbare ruimte. Deze komen onder andere naar voren in de IVOR, maar ook in ander beleidskaders waarin aandacht is voor zaken als bewegen en gezondheid. In dit IBOR leggen we nadrukkelijk de link met deze opgaven door het sturen op vijf Waarden van de openbare ruimte in IJsselstein. Bij elke Waarde hoort vervolgens een ambitie, beide zijn hieronder te zien:

Waarde	Ambitie
Echt IJsselstein	Beheren op basis van historie en identiteit
Ecologisch & Natuurlijk	Het stimuleren van biodiversiteit met beheer
Leefbaar	Beheer gericht op inclusiviteit en gezondheid van inwoners

Duurzaam	Door beheer werken aan klimaatadaptatie, circulariteit en milieu
Samen	Met beheer zorgen voor betrokkenheid

Per thema beschrijven we de waarde en de opgaven uit het IVOR die onder deze waarde vallen. In [hoofdstuk 4](#) staan de maatregelen die bijdragen aan de waarden. Er is per waarde een kaart gemaakt, deze zijn in [bijlage 8](#) groter weergegeven.

Echt IJsselstein – beheren op basis van historie en identiteit

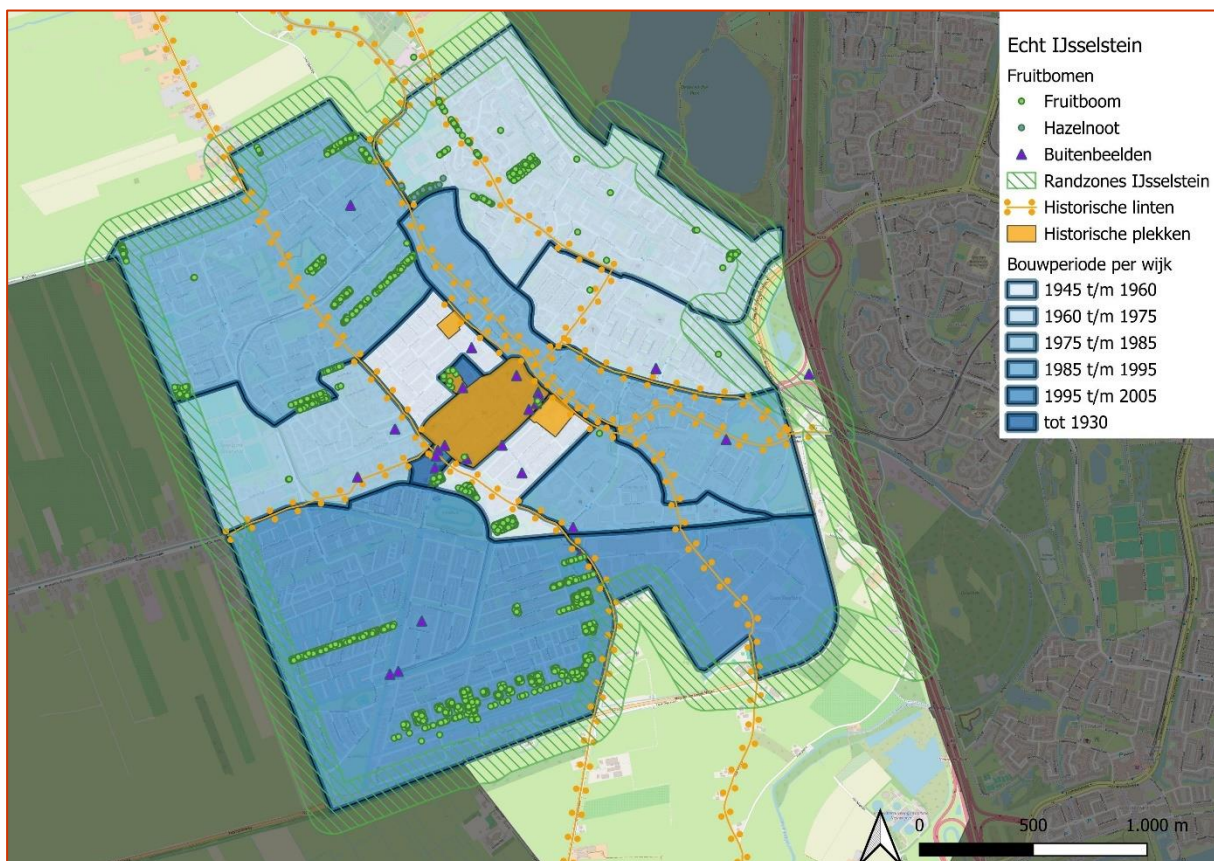
De identiteit en historie van de openbare ruimte worden bepaald door de inrichting, aard van de bebouwing, het gebruik en het onderhoud ervan. Het groen en de cultuurhistorische inrichting in de binnenstad vormen een belangrijk onderdeel hiervan. Met name de fruitbomen zijn belangrijk voor de identiteit van de openbare ruimte in IJsselstein. Hetzelfde geldt ook voor het gebruik van hanging baskets in de binnenstad, andere soorten bomen, groen en kunst in de openbare ruimte.

Opgaven

Om te sturen op deze waarde van de openbare ruimte van IJsselstein zijn er een aantal opgaven om te zorgen dat de identiteit en historie van IJsselstein meer op de voorgrond komen. Een opgave is om de kwaliteit van de binnenstad te verhogen, zodat deze aansluit bij de identiteit en de cultuurhistorie. Dit geldt ook voor de historische elementen, fruitbomen en kunstobjecten door de hele gemeente. Verder willen we de identiteit van het landschap in het buitengebied waar mogelijk versterken én de overgang naar de stad meer geleidelijk maken.

Waarde op kaart

Op onderstaande kaart zijn een aantal kenmerken te zien waar de gemeente IJsselstein haar identiteit aan ontleent. Dit zijn veelal ook de objecten waar de opgaves liggen om meer te sturen op de waarde Echt IJsselstein. Het gaat bijvoorbeeld om de fruitbomen, de historische linten, de kunstwerken en de historische plekken in de gemeente zoals de begraafplaats en het Kloosterpark.

Figuur 17 Kansenkaart thema 'Echt IJsselstein'

Ecologisch & Natuurlijk – *het stimuleren van biodiversiteit met beheer*

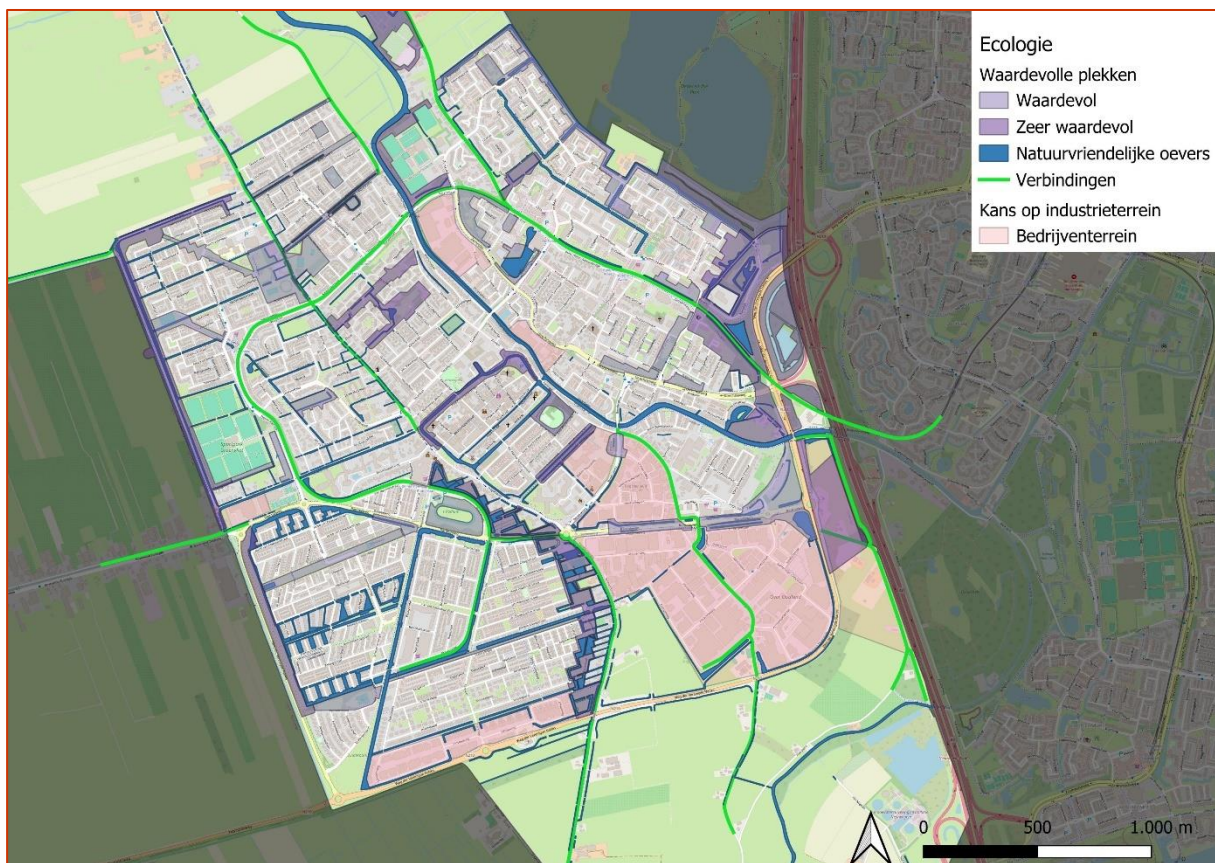
Bio betekent leven en diversiteit betekent afwisseling of verschil. Onder biodiversiteit verstaan we daarom alle verschillende soorten leven in het groen en het water. Dankzij die variatie blijft de natuur in evenwicht en bestaat het groen uit meer dan alleen een grasveld. Soorten en ecosystemen (de wisselwerking tussen organismen en hun omgeving) zorgen voor de productie van zuurstof, afbraak van dode dieren en planten, bestuiving van planten, opname van water, waterzuivering en beheersing van plagen. Ook de stad als geheel kan gezien worden als een ecosysteem.

Opgaven

De opgave hier is om het groen en water van de gemeente natuurlijker en meer op ecologie gericht te beheren. Dit heeft invloed op de soortkeuze, wanneer en hoe er gemaaid wordt en het prioriteren van groene en blauwe verbindingen en structuren.

Waarde op kaart

Op de kaart hieronder is te zien waar de ecologisch waardevolle plekken en verbindingen zich bevinden. In de toekomst willen we deze plekken en verbindingen versterken met het beheer van de openbare ruimte. Daarnaast liggen er langs oevers en op industrieterreinen kansen om op die plekken de biodiversiteit en aanwezigheid van groen te vergroten.

Figuur 18 Kansenskaart thema 'Ecologisch en Natuurlijk'

Leefbaar – beheer gericht op inclusiviteit en gezondheid van inwoners

De openbare ruimte heeft een belangrijke maatschappelijke rol. Je kunt er spelen, sporten, wandelen, op een bankje zitten, de hond uitlaten of op een andere manier ontspannen. Kortom je kunt van de openbare ruimte genieten. Alle mogelijkheden daartoe, zoals bewegen, ontspannen en ontmoeten, hebben invloed op ons welzijn. Leven in een groene omgeving zorgt ervoor dat mensen mentaal en fysiek gezonder zijn. Groene en andere ontmoetingsplekken bieden goede kansen en mogelijkheden om sociale verbindingen tot stand te brengen. Verder betekent een leefbare openbare ruimte dat deze toegankelijk is voor alle inwoners, ongeacht eventuele beperkingen.

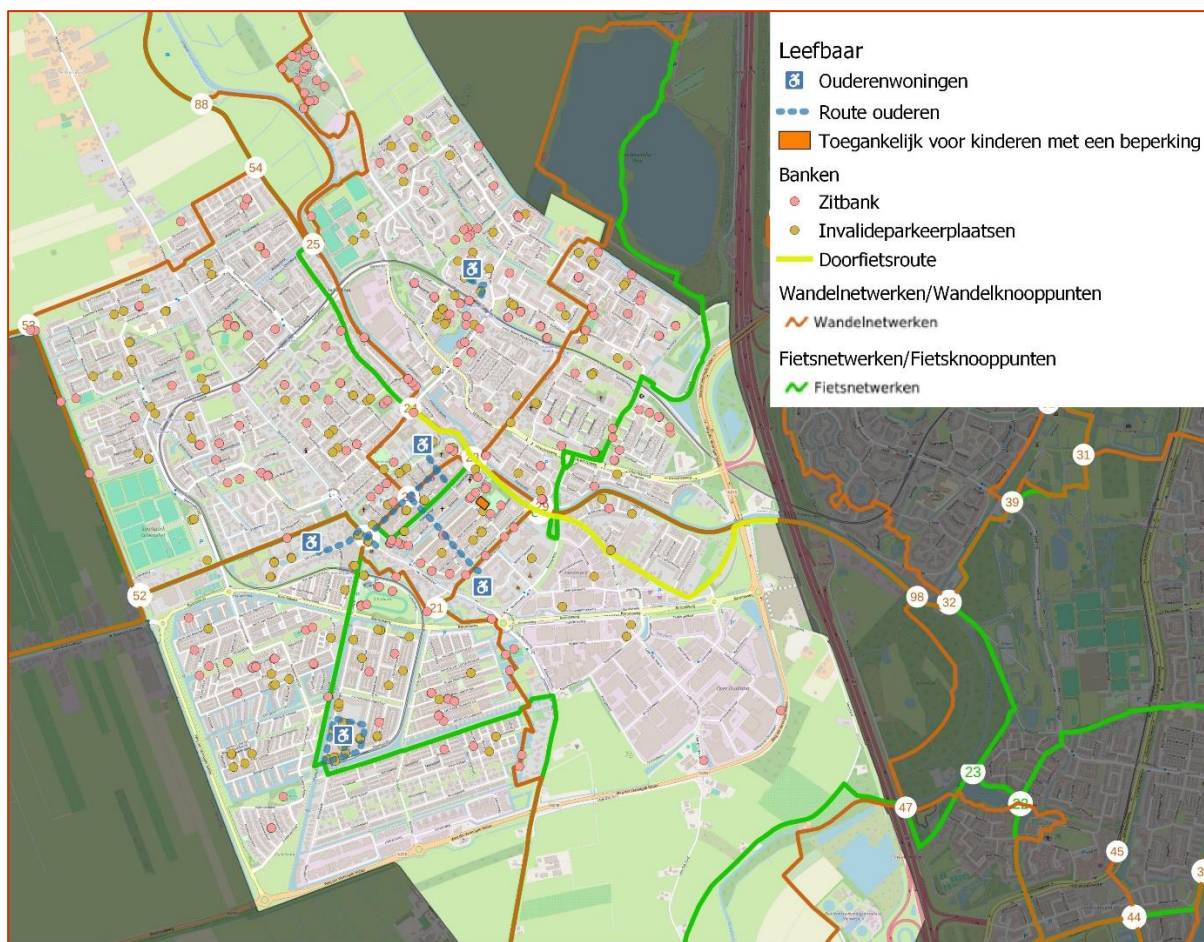
Opgaven

Om de gemeente IJsselstein leefbaar te houden richten we ons op het stimuleren van duurzame vormen van mobiliteit voor iedereen. Iedereen moet zich op een prettige manier door de gemeente kunnen bewegen. We stimuleren bewegen in de openbare ruimte. Voor de prioriteit hierin gebruiken we het STOP-principe: 1. Stappen, 2. Trappen, 3. Openbaar vervoer en 4. Personenwagens. We gaan zorgen voor voldoende speelplekken die aansluiten bij de behoeften van bewoners en zo veel mogelijk natuurlijk ingericht zijn. Ook het beheer van recreatiegebieden en natuur stemmen we af op de functie van het gebied. Ook zetten we ons beheer in voor een toegankelijke en dementievriendelijke openbare ruimte. De laatste opgave is om bijplaatsingen zo veel mogelijk terug te dringen. In het beheer houden we rekening met de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een fysieke beperking.

Waarde op kaart

Op onderstaande kaart is te zien dat de invalideparkeerplaatsen goed verspreid zijn door de gemeente. Voor de aanwezigheid van banken geldt dat er nog een paar blinde vlekken zijn, hier kan de leefbaarheid nog vergroot worden. Dat geldt voor een aantal gebieden rond ouderenwoningen. Er is daarnaast maar één speelplaats die toegankelijk is voor kinderen met een beperking, hier ligt dus een kans voor de toekomst. Er lopen verschillende regionale fiets- en wandelroutes door IJsselstein. In de toekomst zetten we in op het verbinden van de routes op de lokale routes binnen de kern en het aantrekkelijk maken van alle routes.

Figuur 19 Kansenkaart thema 'Leefbaar'

Duurzaam – door beheer werken aan klimaatadaptatie, circulariteit en milieu

Klimaatbestendigheid en duurzaamheid zijn onderwerpen die wereldwijd veel aandacht krijgen. Door klimaatverandering stijgt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. Stortbuien en langdurige neerslag veroorzaken wateroverlast. Ook raakt hitte de gezondheid van kwetsbare mensen, zoals ouderen, longpatiënten en jonge kinderen. Klimaatverandering heeft direct gevolgen voor onze omgeving en hoe deze beheerd moet worden. Er zijn meer schaduwrijke- en verkoelingsplekken nodig om mens en dier prettiger te laten leven. Groen is een belangrijk onderdeel bij klimaatbestendigheid en duurzaamheid. Groen is in staat om water vertraagd in de bodem te laten lopen tijdens hevige regenbuien. Een openbare ruimte met bomen, groen en water, zorgt ervoor dat er geen/minder opwarming kan plaatsvinden en het risico op hittestress en wateroverlast afneemt. Het beheer is daarom van belang voor het groen in de openbare ruimte.

Opgaven

Een belangrijke opgave voor klimaatadaptatie is het realiseren van meer groen, niet alleen in oppervlakte op het maaiveld, maar ook in bladoppervlak. Om dit te bereiken is het een opgave om in kaart te brengen waar er mogelijkheden zijn om meer groen te creëren, bijvoorbeeld door ongebruikte verharding te vervangen. Om wateroverlast te voorkomen zijn er verschillende opgaven waar we op sturen: genoeg capaciteit voor hemelwater in riolering en duikers en het creëren van tijdelijke wateropvang. Als het gaat om circulariteit zetten we in op het hergebruik van materialen. Daarnaast sluiten we met het beheer van de openbare ruimte aan bij de energietransitie en de transitievisie warmte.

Waarde op kaart

Op de kaart hieronder is verschillende data over klimaatadaptatie samengevoegd. De koele plekken hieronder zijn gebaseerd op de 3-30-300 richtlijn. Die stelt dat alle gebieden die verder dan 300 meter van een groene plek af liggen risico lopen op hittestress. Dat zijn hieronder dus de niet groene

plekken in het zuidwesten. Hier liggen nog opgaven voor vergroening. Hetzelfde geldt voor de plekken met verdrogingsrisico, kritische neerslaglocaties of die door andere redenen kwetsbaar zijn voor hittestress. De gemeente heeft zelf zinloze verharding in kaart gebracht en gaat de komende jaren aan de slag om deze locaties te vergroenen.

Figuur 20 Kansenkaart thema 'Duurzaam'

Samen – met beheer zorgen voor betrokkenheid

Een fijne openbare ruimte zorgt voor verbinding in de gemeente. Daarnaast is de openbare ruimte in IJsselstein van iedereen. De gemeente IJsselstein en haar inwoners bepalen samen het beleid voor het groen, van parken en bomen tot sloten en dieren. Inwoners zijn nauw betrokken bij het beheer en de keuzes in de openbare ruimte. Het thema 'samen' is verbindend: alles komt tot stand als gevolg van zorgvuldige communicatie, samenwerking, afstemming en kennisoverdracht.

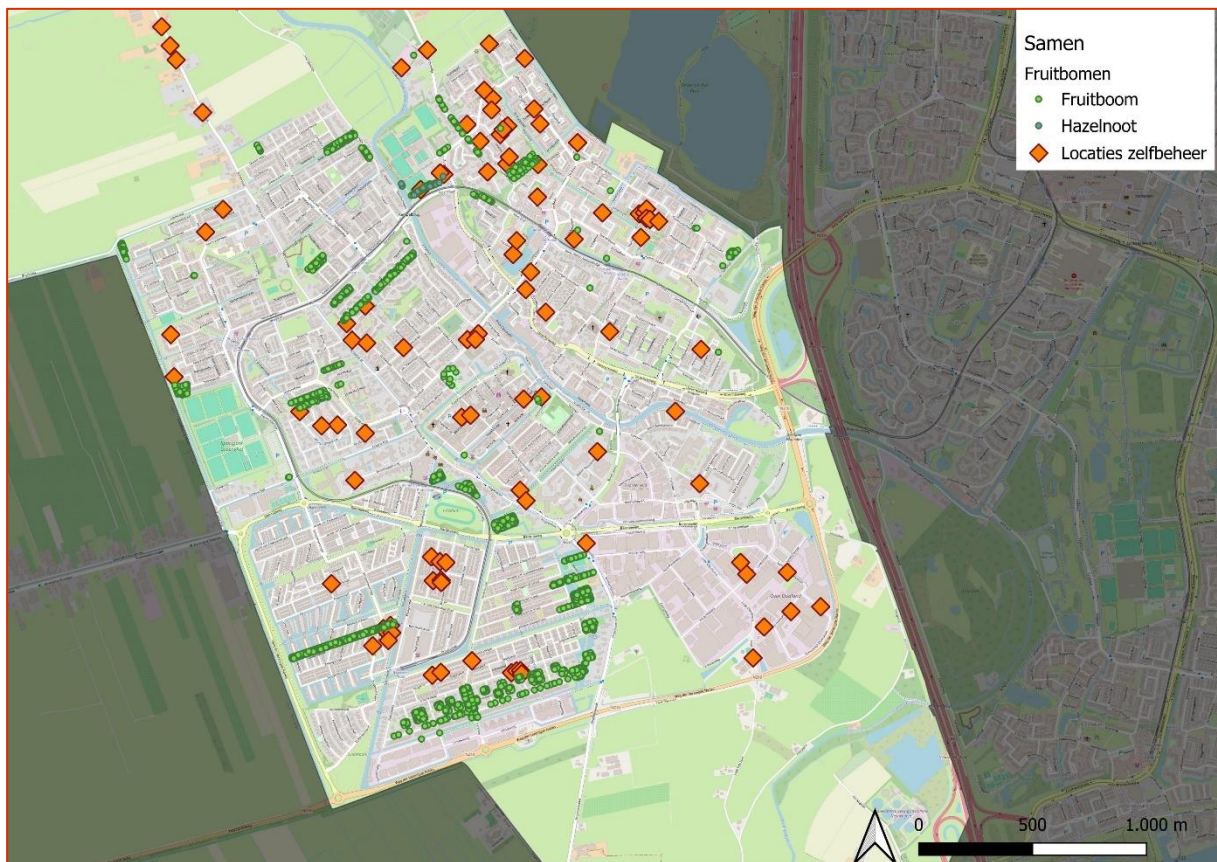
Opgaven

Voor deze waarde zijn er niet zozeer opgaven in de openbare ruimte te realiseren, maar wel binnen de organisatie. Het gaat dan om het betrekken van inwoners bij het beheer van de openbare ruimte. Dit kan bijvoorbeeld door zelfbeheer te stimuleren, het faciliteren van gemeenschappen, het aansluiten bij bestaande platformen en sessies, het benutten van koppelkansen, communicatie en/of participatie over werkzaamheden en herinrichting. Daarnaast ligt er ook een opgave om samen met bewoners aan de slag te gaan met klimaatadaptatie en samen de wijkshouder uit te voeren. In [hoofdstuk 6](#) staan hier concrete kaders voor uitgewerkt.

Waarde op kaart

Op de kaart hieronder is te zien waar de fruitbomen zich bevinden en welke locaties nu al door bewoners beheerd worden. Zelfbeheer locaties variëren van het onderhouden van een boomspiegel, plantenbak, stukje groen, etc. Hier kunnen ook fruitbomen onder vallen. Er zijn al meer dan 100

zelfbeheer-locaties, maar dat kunnen er zeker meer worden. We zetten in op het stimuleren van vergroening van de eigen omgeving en jaarlijkse acties zoals het oogsten van het (openbaar) fruit.

Figuur 21 Kansenskaart thema 'Samen'

4. Beheeraanpak

Dit hoofdstuk beschrijft de aanpak van het beheer. De zogenaamde beheercyclus wordt uitgelegd en uitgewerkt. Hoe gaat de gemeente het beheer aanpakken? Daarnaast staan hier de maatregelen die bijdragen aan de vijf waarden uitgewerkt.

4.1 De beheercyclus

Alle beheeronderdelen hebben een bepaalde levensduur, zowel in technisch als in maatschappelijk en economisch opzicht. Nadat het gebied is aangelegd, is in eerste instantie alleen sprake van *dagelijks onderhoud*. Dat zijn regelmatig terugkerende werkzaamheden gericht op de verzorging van groen en verharding.

Na verloop van tijd gaan voorzieningen (gestaag) achteruit en is *groot onderhoud* nodig; dat zijn maatregelen gericht op het langdurig en duurzaam in stand houden van de voorziening. Deze worden verricht op basis van inspecties en een meerjarenplanning. Denk daarbij aan reparaties, snoei, etc. Afhankelijk van de gewenste levensduur wordt er een aantal keren groot onderhoud uitgevoerd, totdat groot onderhoud niet meer toereikend is en de beheeronderdelen aan *vervanging* toe zijn. Bijvoorbeeld in de vorm van vernieuwing, een herinrichting of reconstructie. Per beheeronderdeel verschilt de levensduur: het riool of een boom gaat in de regel langer mee dan een plantvak.

Bij uitstel van vervanging zal langer en vaker dagelijks onderhoud en groot onderhoud nodig zijn (hogere kosten) om de kwaliteit op peil te houden. Andersom zal bij het achterblijven van dagelijks en groot onderhoud eerder vervanging nodig zijn. Er is een duidelijke relatie aanwezig tussen dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging. Figuur 22 laat de onderhoudscyclus zien. In [bijlage 4](#) zijn de bijbehorende afschrijvingstermijnen te zien.

Dagelijks onderhoud

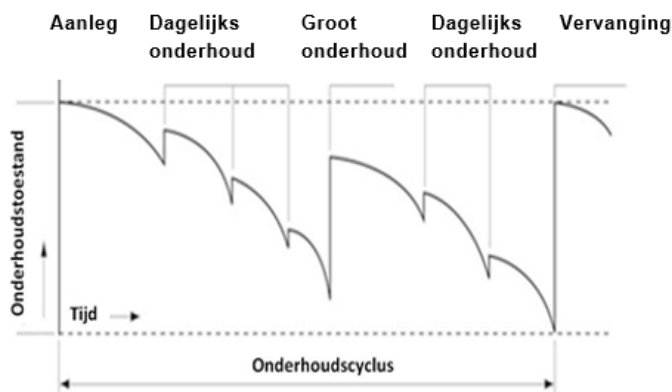
Onderhoudsmaatregel die met een hoge frequentie uitgevoerd wordt en tot doel heeft incidenteel de functionaliteit en netheid van voorzieningen te vergroten, dan wel te conserveren op het door het bestuur gekozen kwaliteitsniveau.

Groot onderhoud

Onderhoudsmaatregel die meerdere malen binnen de levensduur van voorzieningen plaatsvindt. Het is gericht op het vertragen van de structurele achteruitgang van de kwaliteit en heeft tot doel de technische staat op het door het bestuur gekozen kwaliteitsniveau te houden.

Vervanging

Maatregel om de kwaliteit van een element weer op het gekozen kwaliteitsniveau te brengen, toegepast aan het einde van de levenscyclus indien groot onderhoud niet meer toereikend is.

Figuur 22 Onderhoudscyclus

4.2 Beheerstrategie per onderdeel beheercyclus

In onderstaande tabel is te zien wat de beheerstrategie is voor dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en de vervangingsinvesteringen (VV). Het uitgangspunt in het beheer van de openbare ruimte is het goed onderhouden van de voorzieningen. Ook wanneer het niet mogelijk is om invulling te geven aan andere ambities, is de hoofdverantwoordelijkheid van het beheer dat het buiten schoon moet zijn, dat de voorzieningen heel zijn en functioneren en dat het veiligheidsrisico beperkt is. De basis is dus schoon, heel en veilig. Heel en veilig worden gedefinieerd en geborgd door meldingen, inspecties en visuele beoordeling vanuit het onderhoud. Herstel en reparatie vinden vaak ad hoc (meldingen) of via onderhoudsronden plaats binnen de marges van de beeldkwaliteit die als ambitie geldt. In het schoon worden keuzes gemaakt. Het is belangrijk dat de openbare ruimte een prettige uitstraling heeft. Het werken met beeldkwaliteit maakt dit zichtbaar.

Beheeronderdeel	Instandhouding	Invulling aan waarden
Dagelijks onderhoud	Werken op beeldkwaliteit, meldingen, keuringen.	Kwaliteitsniveau evt. aanpassen aan de hand van prioritaire waarden.

		Op onderdelen andere maatregelen uitvoeren (bijv. meer natuurlijk beheer in buitengebied en in de parken).
Groot onderhoud	Werken op basis van technische inspecties, keuringen, beeldkwaliteit	Bij groot onderhoud waar mogelijk bijdragen aan waarden. Waar mogelijk gebiedsgerichte aanpak (één buurt / wijk) en kansen vanuit waarden meenemen.
Vervangingen	Op basis van levensduur, aangevuld met daadwerkelijke staat	Bij vervangingen bijdragen aan waarden. Gebiedsgerichte aanpak (één buurt / wijk) en kansen vanuit waarden meenemen.

4.3 Sturing per beheerdiscipline

In onderstaande tabel is aangegeven per beheerdiscipline op basis waarvan wordt gestuurd. Dwars door alle beheerdisciplines heen geldt dat er zoveel mogelijk integraal wordt gewerkt en wordt bijgedragen aan de waarden.

Beheerdiscipline	Dagelijks onderhoud	Groot onderhoud	Vervangingen
Afval	Beeldkwaliteit Meldingen	Beeldkwaliteit	Levensduur
Culturele kunstwerken	Onderhoudslijst Meldingen	n.v.t.	n.v.t.
Groen	Frequentie Meldingen	Technische inspecties	Levensduur Technische inspecties
Kunstwerken	Meldingen Onderhoudslijst	Technische inspecties	Levensduur
Meubilair	Beeldkwaliteit Meldingen	Technische inspecties	Levensduur
Openbare verlichting	Meldingen	Technische inspecties	Levensduur
Reiniging	Beeldkwaliteit Meldingen	n.v.t.	n.v.t.
Riolering	Meldingen	Technische inspecties	Levensduur
Speelvoorzieningen	Meldingen Keuringen	Technische inspecties Keuringen	Levensduur
Sport (terreinen)	Beeldkwaliteit	Keuringen	Levensduur
VRI	Meldingen	Technische inspecties	Levensduur
Wegen	Beeldkwaliteit Meldingen	Technische inspecties Beeldkwaliteit	Levensduur
Water	Beeldkwaliteit	Technische inspecties	n.v.t.

4.4 Maatregelen vanuit waarden

Onderstaande maatregelen horen bij de waarden en de ambities en opgaven zoals in het vorige hoofdstuk beschreven. Deze komen voor een deel één op één uit de IVOR en een deel is extra toegevoegd in dit IBOR. Per maatregelen is beschreven wat er nu al gebeurt en bij welke onderdeel (discipline) van beheer het hoort. De maatregelen zijn verdeeld in:

- Budgetneutraal: hiervoor is geen extra budget nodig.
- Incidentele investering: deze maatregelen vraagt eenmalig geld.
- Structurele investering: deze maatregel vraagt om structureel geld.

In [hoofdstuk 5](#) staat beschreven waarvoor wel en waarvoor geen budget beschikbaar is. In [hoofdstuk 6](#) staat beschreven hoe de gemeente invulling gaat geven aan de maatregelen.

Maatregelen Echt IJsselstein

Budgetneutraal	Status	Beheerdiscipline
Bij vervanging in de binnenstad kiezen voor een hogere kwaliteit en aansluiten bij het historische karakter. In de overige gebieden bij vervanging dezelfde materiaalsoort gebruiken.	Gebeurt al, onderdeel handboek openbare ruimte	Integraal
De vervanging van bomen bij linten laten aansluiten op het karakter binnen de kaders van het bomenbeleid.	Onderdeel bomenbeleidsplan	Groen
Onnodige objecten zo veel mogelijk verwijderen.	Gebeurt al	Meubilair
In de randzones zo veel mogelijk halfverharding toepassen.	Waar mogelijk gebeurt dit	Wegen
Op historische locaties elementen toevoegen die de historie zichtbaar maken.	Wanneer mogelijk gebeurt dit al	Integraal
Afspraken maken over het beheer van kunstobjecten in de openbare ruimte, bijvoorbeeld over reiniging en vandalisme.	Basis staat in onderhoudsdocument, vraagt om een update en uitbreiding	Culturele Kunstwerken

Maatregelen Ecologisch & Natuurlijk

Budgetneutraal	Status	Beheerdiscipline
Beheer recreatiegebieden en natuur afstemmen op functie.	Gebeurt al	Integraal
Op zo veel mogelijk plekken extensief maaien, sinusbeheer toepassen ('slingerend maaien') of begrazen.	Waar mogelijk gebeurt het al	Groen
In parken en plantsoenen het gras natuurlijker beheren.	Gebeurt deels, kan wellicht meer	Groen

Bij het bepalen wanneer gemaaid wordt rekening houden met de invloed op het ecosysteem.	Gebeurt al	Groen
Bladeren in beplanting zo veel mogelijk laten liggen.	Gebeurt al	Reiniging
Bij vervanging kiezen voor soorten die bijdragen aan de ecologie.	Gebeurt deels, kan wellicht meer	Groen
Bij herinrichtingen/vervangen zorgen dat de groenstructuren één geheel vormen.	Gebeurt deels	Groen
Zo veel mogelijk ecologische gradiënten (geleidelijke overgangen) toepassen.	Gebeurt al	Groen
Wilgen om en om snoeien (in 3 jarige cyclus).	Nog op te pakken	Groen
De bescherming van beeldbepalende bomen borgen in het beheer.	Gebeurt deels	Groen
Bomen zo onderhouden dat ze gezond oud kunnen worden.	Onderdeel Bomenbeleidsplan	Groen
Nieuwe wortels creëren bij bestaande bomen.	Pilot project loopt	Integraal
Zo veel mogelijk natuurlijke verlichting toepassen.	Wordt gedaan	Openbare verlichting
Zo veel mogelijk natuurlijke beschoeiingen of natuurlijke oevers toepassen.	Vraagt nader onderzoek en afstemming waterschap	Groen

Incidentele investering	Status	Beheerdiscipline
Kruidenrijk gras toepassen onder fruitbomen.	Nog op te pakken	Groen
Waar mogelijk vogelbosjes aanplanten en andere faunavoorzieningen realiseren.	Nog op te pakken	Groen
Vergroening op industrieterreinen stimuleren.	Nog op te pakken	Groen
Overbodige verharding vervangen door groen, bijvoorbeeld om containers heen.	Project 'overbodige verhardingen'	Wegen

Structurele investering	Status	Beheerdiscipline
Waar mogelijk bij linten de bermen omvormen tot bloemrijk gras.	Nog op te pakken	Groen

Maatregelen Leefbaar

Zie ook het Uitvoeringsplan spelen.

Budgetneutraal	Status	Beheerdiscipline
Zichthoekenbeheer prioriteren.	Nader uit te werken	Wegen en Groen
Zorgen dat 95% van de verlichting werkt en schoon is.	Verlichting werkt, schoonhouden nog oppakken	Openbare verlichting
Voorkomen en opruimen van bijgeplaatst afval door middel van afspraken.	Afspraken met RMN staan	Afval
Opstellen en uitvoeren afvalbakkenbeleid	Loopt	Afval
Herstellen of egaliseren van ongelijke stoepen (bijvoorbeeld door wortelopdruk)	Onderdeel dagelijks onderhoud	Wegen
Rekening houden met toegankelijkheid, bijvoorbeeld begaanbare stoepanden en rolstoelplekken naast banken.	Gebeurt al	Wegen en Meubilair
Bij toepassen halfverharding rekening houden met toegankelijkheid.	Onderdeel handboek openbare ruimte	Wegen
Ondergrondse containers toegankelijker maken.	Gebeurt al, waar het kan	Afval/Integraal
Alle speeltuinen en accommodaties voor verenigingen rookvrij.	Nog op te pakken	Integraal
Het gebruik van plastic bekertjes bij evenementen niet toestaan.	Nog op te pakken	Afval
Bij vervanging/herinrichting voorrang geven aan fietsers/wandelaars en de verkeersstromen inrichten op basis van de verkeersfunctie.	Onderdeel mobiliteitsplan	Wegen
Entrees van groengebieden toegankelijker maken.	Gebeurt, waar het kan	Integraal

Incidentele investering	Status	Beheerdiscipline
Ontmoetingsplekken aantrekkelijk en toegankelijker maken voor iedereen.	Onderdeel uitvoeringsplan spelen, nog op te pakken	Meubilair
Meer banken plaatsen bij scholen en JOP's.	Nog op te pakken, in afstemming met handhaving en jongerenwerk	Meubilair

Tegels toevoegen ter oriëntatie (dementievriendelijke gemeente).	Nog op te pakken	Wegen
We zorgen voor een aaneengesloten wandel- en fietsnetwerk door de stad dat aansluit op regionale routes.	Onderdeel mobiliteitsplan	Integraal

Maatregelen Duurzaam

Zie ook het *Klimaatadaptatieplan*

Budgetneutraal	Status	Beheerdiscipline
Bij vervanging en herinrichting de juiste boom op de juiste plek (bladoppervlak is belangrijker dan het aantal stammen).	Onderdeel bomenbeleidsplan	Groen
Niet drukke terreinen inventariseren en grasbetontegels toepassen op deze plekken.	Gebeurt al	Klimaat
Zorgen dat er bankjes zijn op koele en schaduwrijke plekken.	Nog op te pakken	Meubilair
Op basis van klimaatstresstest meer wateropvang creëren.	Gebeurt al	Water
Het bevorderen van geschieden waterafvoer-systemen bij programmering.	Gebeurt al	Riolering
Rekening houden met de doorstroming van water in watergangen door duikers vrij te houden.	Wordt gedaan tijdens baggeren	Reiniging
Kolken reinigen.	Gebeurt al	Reiniging
Afspraken maken over het hergebruiken van materialen.	Gebeurt al	Integraal
Groenafval van beheer zo veel mogelijk hergebruiken.	Gebeurt al	Groen
Beton en asfalt zo veel mogelijk hergebruiken.	Gebeurt al	Wegen
Modulair en herbruikbaar meubilair inkopen.	Gebeurt al	Meubilair
Afspraken maken over het beheer van laadinfrastructuur en de ruimte daaromheen.	Nog op te pakken	Integraal
De CO2 afdruk van het beheer van de openbare ruimte zo klein mogelijk maken.	Gebeurt al	Integraal

Incidentele investering	Status	Beheerdiscipline
Koele plekken op de kaart aanwijzen, inrichten en beheren.	Zie klimaatadaptatieplan, nog op te pakken	Groen
Grasvelden zonder functie omvormen.	Nog op te pakken	Groen

Structurele investering	Status	Beheerdiscipline
Meer bomen planten en onderhouden op plekken met weinig schaduw of weinig wateropvang.	Vraagt nog nader onderzoek, zie kansenskaart	Groen
Bij vervanging altijd kiezen voor circulaire materialen.	Nog op te pakken	Integraal

Maatregelen Samen

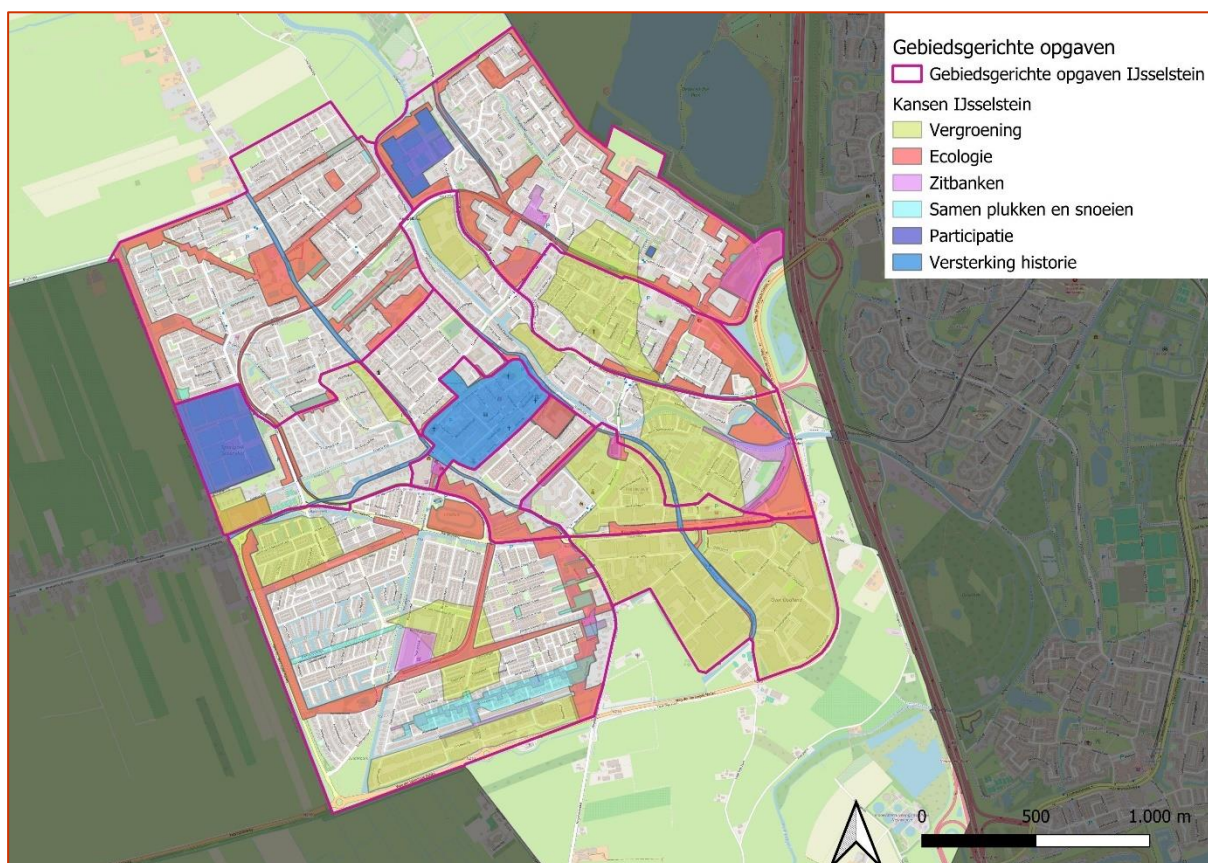
Budgetneutraal	Status	Beheerdiscipline
Inwoners meenemen bij herinrichting van de openbare ruimte.	Gebeurt al	Integraal
Communiceren over wat er gaande is in het beheer van de openbare ruimte.	Gebeurt al, zie ook H6.	Integraal
Kaders aangeven voor zelfbeheer en afspraken vastleggen.	Loopt, nog optimaliseren	Integraal
Inwoners stimuleren geveltuintjes en/of groene daken aan te leggen.	Gebeurt al	Groen
Met inwoners projecten organiseren om samen zwerfafval op te ruimen.	Gebeurt al, gezien niveau C vraagt dit extra aandacht.	Afval / Reiniging
Zwerfafval preventief aanpakken.	Participatie	Afval
Samen met inwoners aan de slag met de jaarlijkse fruitoogst.	Weer actief oppakken	Groen
Rol van verschillende stakeholders benoemen.	Gebeurt al	Integraal

Incidentele investering	Status	Beheerdiscipline
Projecten, zoals een wijktuin, opstarten om mensen te activeren mee te doen in het groen.	Gebeurt al	Groen
Samen met inwoners houtrillen en takwanden aanleggen.	Nog op te pakken	Groen

4.5 Gebiedsgerichte aanpak en kansenkaart

Voor een integrale aanpak van de openbare ruimte willen we steeds meer gebiedsgericht werken. Dat houdt in: liever zoveel mogelijk in een gebied in één keer aanpakken. Dat doen we op basis van een gebiedsindeling in wijken en opgaven waar alle waarden in terugkomen. Deze gebiedsindeling sluit aan op die uit de Omgevingsvisie. De gebieden zijn:

- Achterveld Noord
- IJsselveld
- Oranje- en Europakwartier
- Hazenveld en Overwaard
- Panoven
- Nieuwpoort Hoge Biezen
- Lagedijk & Over Oudland
- Zenderpark
- Groenvliet
- Kasteelkwartier
- Binnenstad

Figuur 23 Gebiedsgerichte opgaven

Op de kaart in figuur 23 is zichtbaar welke opgaven in welk gebied prioriteit hebben. Deze zijn gebaseerd op alle opgehaalde informatie per waarde. Bovenstaande kaart geeft aan waar kansen liggen om de waarden te verhogen.

Het gaat hierbij om vergroenen (met name vanuit klimaatopgaven), versterken ecologie, toevoegen zitbanken (vanuit leefbaar), samen plukken en snoeien, inzet op participatie en het versterken van de historie.

Deze kansenkaart (met alle achterliggende gegevens die zijn verzameld in de verschillende kaarten) biedt een kader bij groot onderhoud en vervangingen per gebied. Aan de hand van technische

inspecties, levensduur en wellicht andere opgaven, kan er een planning worden gemaakt per gebied. Vervolgens kunnen bij die werkzaamheden kansen worden benut en kan er worden gewerkt aan de waarden.

Als voorbeeld: Op basis van de analyse van de gemeten beeldkwaliteit aangevuld met de technische gegevens van met name de wegen ligt er een opgave in het gebied Noord – daar is de kwaliteit consistent laag. Als daar de openbare ruimte aangepakt wordt, biedt deze kaart input om meteen verschillende opgaven mee te nemen en daarmee invulling te geven aan meer waarden.

In [hoofdstuk 6](#) staat nader beschreven hoe dit verder wordt uitgewerkt binnen de gemeente.

5. Financiën

Dit hoofdstuk beschrijft wat het beheer van de openbare ruimte kost en of welke budgetten er beschikbaar zijn. Dit hoofdstuk is verdeeld in twee delen.

Deel 1: IJsselstein heeft zijn eigen systematiek rond financiën. Ook zijn er bijvoorbeeld al contracten afgesloten waarvan de prijzen al vast staan voor meerdere jaren. Vanuit dit oogpunt zijn de theoretisch benodigde budgetten vertaald naar de werkelijke situatie. Hier is gekeken of bepaalde budgetten in contracten of beheerplannen al vast staan.

Deel 2: De doorrekening met Impact Online. Op basis van deze doorrekening zijn verschillende scenario's doorgerekend. Dit is een theoretische doorrekening vergeleken met de exploitatie begroting.

5.1 Financiële situatie IJsselstein

De gemeente IJsselstein heeft te maken met een bestaande situatie. Er zijn lopende contracten, er zijn budgetten bepaald in beheerplannen, er zijn inspecties gedaan, de doorrekening met Impact is gedaan (zie [paragraaf 2](#)) en er is een huidige manier van financiering. Niet al deze budgetten/resultaten zijn verwerkt in de huidige begroting 2024. De eerste stap die op dit moment moet gebeuren is deze budgetten in de begroting krijgen. De adviseur financiën van de gemeente IJsselstein heeft hiervoor een overzicht gemaakt voor de komende 5 jaar.

Vertaling naar een begroting voor 5 jaar

Voorgaande levert een totaaloverzicht op voor de komende 5 jaar voor dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging. De budgetten die in onderstaand overzicht staan komen dus uit de bronnen zoals hierboven gemeld. In onderstaand overzicht zijn de salariskosten van de eigen dienst meegenomen.

In [bijlage 4](#) staat de uitwerking van deze tabellen per onderhoudstype (dus dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging). Voor vervanging zijn in onderstaande tabellen de kapitaalslasten opgenomen. Deze komen voort uit de budgetten in [bijlage 4](#). Onderstaande tabellen (figuren 24 en 25) geven weer hoe de budgetten per discipline in de begroting opgenomen moeten worden, dit is inclusief de dotatie aan groot onderhoud.

	2024				2025			
	Begroting	DO + salariskosten	GO	VV	Begroting	DO + salariskosten	GO	VV
GROEN	€ 1.604.423	€ 1.580.054			€ 1.693.836	€ 1.580.054		€ 5.500
VERHARDING	€ 1.127.068	€ 855.384			€ 1.213.388	€ 855.384		€ 7.255
WATER	€ 185.697	€ 75.000			€ 185.697	€ 75.000		€ -
Kolken reinigen	€ 78.000	€ 78.000			€ 78.000	€ 78.000		
CIVIELE KUNSTWERKEN	€ 482.216	€ 420.139			€ 482.216	€ 79.262		
Algemeen	€ 228.138	€ 358.155			€ 228.138	€ 17.278		€ 23.451
Bruggen	€ -							€ -
Duikers*	€ 7.500	€ 7.480			€ 7.500	€ 7.480		€ -
Beschoeiingen	€ 246.578	€ 54.504			€ 246.578	€ 54.504		€ 10.003
MEUBILAIR	€ 241.078	€ 124.420			€ 233.078	€ 124.420		
Straatmeubilair	€ 52.270	€ 18.240			€ 52.270	€ 18.240		€ 7.882
Borden	€ 37.687	€ 6.180			€ 37.687	€ 6.180		€ 1.107
VRI	€ 151.121	€ 100.000			€ 143.121	€ 100.000		€ -
OPENBARE VERLICHTING	€ 197.527	€ 120.000			€ 197.527	€ 120.000		€ 2.050
SPELEN	€ 228.047	€ 42.290			€ 228.047	€ 42.290		€ 3.583
REINIGING	€ 1.108.000	€ 1.108.000			€ 1.108.000	€ 1.108.000		€ -
Begraafplaatsen	€ 112.974	€ 112.974			€ 112.974	€ 112.974		€ -
Totaal toevoegingen voorzieningen			€ 1.012.496				€ 1.296.549	
Totaal	€ 5.365.030	€ 4.516.261	€ 1.012.496	€ -	€ 5.532.763	€ 4.175.383	€ 1.296.549	€ 60.831
* Duikers worden meegenomen bij de opstelling van het nieuwe Water en Rioleringsplan (WRP)			Totaal	€ 5.528.757			Totaal	€ 5.532.763
			Vershil	€ -163.727			Vershil	€ 0

Figuur 24 Budgetten 2024 en 2025

	2026				2027				2028			
	Begroting	DO + salariskosten	GO	VV	Begroting	DO + salariskosten	GO	VV	Begroting	DO + salariskosten	GO	VV
GROEN	€ 1.666.711	€ 1.580.054		€ 10.975	€ 1.628.960	€ 1.580.054		€ 16.425	€ 1.628.960	€ 1.572.131		€ 21.850
VERHARDING	€ 1.213.388	€ 855.384		€ 7.223	€ 1.213.388	€ 895.384		€ 7.192	€ 1.213.388	€ 847.884		€ 81.518
WATER	€ 185.697	€ 75.000		€ -	€ 185.697	€ 75.000		€ -	€ 185.697	€ 75.000		€ -
Kolken reinigen	€ 78.000	€ 78.000			€ 78.000	€ 78.000			€ 78.000	€ 78.000		
CIVIELE KUNSTWERKEN	€ 482.216	€ 69.627			€ 482.216	€ 67.139			€ 482.216	€ 67.318		
Algemeen	€ 228.138	€ 7.643		€ 26.961	€ 228.138	€ 5.155		€ 41.270	€ 228.138	€ 5.334		€ 41.117
Bruggen				€ -				€ -				€ -
Duikers*	€ 7.500	€ 7.480		€ -	€ 7.500	€ 7.480		€ 5.375	€ 7.500	€ 7.480		€ 5.350
Beschoelingen	€ 246.578	€ 54.504		€ 19.255	€ 246.578	€ 54.504		€ 32.387	€ 246.578	€ 54.504		€ 41.447
MEUBILAIR	€ 233.078	€ 124.420			€ 233.078	€ 124.420			€ 233.078	€ 124.420		
Straatmeubilair	€ 52.270	€ 18.240		€ 23.572	€ 52.270	€ 18.240		€ 46.993	€ 52.270	€ 18.240		€ 78.073
Borden	€ 37.687	€ 6.180		€ 3.309	€ 37.687	€ 6.180		€ 6.598	€ 37.687	€ 6.180		€ 10.961
VRI	€ 143.121	€ 100.000		€ -	€ 143.121	€ 100.000		€ -	€ 143.121	€ 100.000		€ -
OPENBARE VERLICHTING	€ 197.527	€ 120.000		€ 6.133	€ 197.527	€ 120.000		€ 12.230	€ 197.527	€ 112.500		€ 20.325
SPELEN	€ 202.680	€ 42.290		€ 7.150	€ 292.844	€ 42.290		€ 10.700	€ 292.844	€ 42.290		€ 14.233
REINIGING	€ 1.108.000	€ 1.108.000		€ -	€ 1.108.000	€ 1.108.000		€ -	€ 1.108.000	€ 1.108.000		€ -
Begraafplaatsen	€ 112.974	€ 112.974		€ -	€ 112.974	€ 112.974		€ -	€ 112.974	€ 112.974		€ -
Totaal toevoegingen voorzieningen			€ 1.209.944				€ 1.150.253				€ 1.077.293	
Totaal	€ 5.480.271	€ 4.165.749	€ 1.209.944	€ 104.578	€ 5.532.684	€ 4.203.261	€ 1.150.253	€ 179.171	€ 5.532.684	€ 4.140.517	€ 1.077.293	€ 314.874
* Duikers worden meegenomen bij de opstelling van het nieuwe Water en Rioleringsplan (WRP)			Totaal	€ 5.480.271			Totaal	€ 5.532.684			Totaal	€ 5.532.684
			Verschil	€ -0			Verschil	€ -0			Verschil	€ -0

Figuur 25 Budgetten 2026, 2027 en 2028

Conclusie werkelijke situatie

In dit financiële overzicht is het verloop voor de komende 5 jaar te zien. Dit levert het volgende beeld op:

- ✓ 2024 → € 164.000,- tekort in begroting
- ✓ 2025 → € 0,- begroting en benodigd budget zijn gelijk
- ✓ 2026 → € 0,- begroting en benodigd budget zijn gelijk
- ✓ 2027 → € 0,- begroting en benodigd budget zijn gelijk
- ✓ 2028 → € 0,- begroting en benodigd budget zijn gelijk

Alleen in 2024 is er een tekort in de begroting. In het raadsvoorstel wordt hier nader op ingegaan.

5.2 Vergelijking huidig budget

Huidig budget

Als we kijken naar het budget wat op dit moment in de begroting zit dan is in de exploitatiebegroting van 2024 ruim 4,7 miljoen beschikbaar voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Dit is exclusief de dotatie aan groot onderhoud. Het overzicht van de totaal beschikbare budgetten in de programma begroting staan per discipline in de tabel hiernaast.

Vanuit de BBV is het nodig onderscheid te maken tussen verschillende kostensoorten, namelijk: dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingen. Zoals eerder aangegeven zitten hier voorwaarden aan, maar er is ook ruimte voor eigen keuzes. Waar (exploitatie of investering) de uitputting van deze kostensoorten wordt gedaan is verschillend.

Per discipline kan de een uit de exploitatie betaald worden en de ander uit de investeringen. In figuur 26 staat een overzicht hoe dit er tot nu toe uit ziet in IJsselstein.

Als voorbeeld is te zien dat groen volledig uit de exploitatie wordt betaald en bij verharding is dit alleen maar het dagelijks onderhoud.

Beschikbare middelen in exploitatie begroting 2024 IJsselstein	
	Totaal exploitatie beschikbaar budget
Totaal	€ 4.709.000
GROEN	€ 1.634.000
VERHARDING	€ 740.000
WATER	€ 186.000
Kolken reinigen	€ 78.000
CIVIELE KUNSTWERKEN	€ 252.000
Algemeen	€ 5.000
Bruggen	€ -
Duikers	€ -
Beschoelingen	€ 247.000
MEUBILAIR	€ 172.000
Straatmeubilair	€ 52.000
Borden	€ 38.000
VRI	€ 82.000
OPENBARE VERLICHTING	€ 198.000
SPELEN	€ 228.000
REINIGING	€ 1.108.000
Begraafplaatsen	€ 113.000

Figuur 26 Huidige beschikbare middelen

Budgetten in exploitatiebegroting 2024			
	Dagelijks onderhoud	Groot onderhoud	Vervanging
GROEN	x	x	x
VERHARDING	x		
WATER	x	x	x
Kolken reinigen	x		
CIVIELE KUNSTWERKEN			
Bruggen	x		
Duikers	x		
Beschoeiingen	x	x	
MEUBILAIR			
Straatmeubilair	x	x	x
Borden	x	x	x
VRI	x		
OPENBARE VERLICHTING	x	x	
SPELEN	x	x	x
REINIGING	x		

	Budget GO en/of VV zit niet in exploitatie
	Niet van toepassing
x	Budget komt uit exploitatie

Figuur 27 Budgetten in begroting - per kostensoort

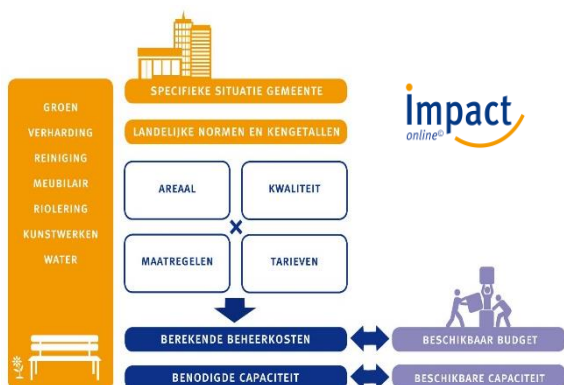
Om scenario's op te kunnen stellen is eerst een vergelijking gemaakt tussen de huidige begroting 2024 en de benodigde middelen o.b.v. het huidige areaal en kwaliteitsniveau. Investerings zijn hierin niet meegenomen.

In de vergelijking zijn wel de uitvoeringskosten van de buitendienst, maar geen VAT kosten en de dotatie aan de groot onderhoudsvoorziening opgenomen. De exploitatiebudgetten uit de begroting zijn per discipline in beeld gebracht in figuur 26.

Het totale budget voor exploitatie van onderhoud aan de openbare ruimte bedraagt dus € 4.709.000,-.

Impact Online

Voor de doorrekening van het benodigde budget is gebruik gemaakt van het interactieve reken- en sturingsmodel Impact Outside©. Dit model maakt de kostenconsequenties per onderhoudsonderdeel inzichtelijk. Het is gebaseerd op landelijke kengetallen, waaronder de IMAG-normen, GWW-normen en de uitgangspunten van de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2023 (KOR). Dit model is daarom een theoretisch model. Het model berekent de integrale levenscycluskosten. Daarbij is rekening gehouden met specifieke gebiedseigen zaken zoals areaal, grondsoort, vervuilingssnelheid en stedelijkheidsklasse. Hiermee wordt inzichtelijk welke budgetten benodigd zijn per beheergroep voor dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging. Daarbij is van de levenscycluskosten uitgegaan. Dit zijn de kosten die jaarlijks gemiddeld nodig zijn voor alle typen onderhoud over de gehele levensduur van de objecten. De levenscycluskosten kijken niet naar de huidige staat van het areaal.

Figuur 28 Impact Online, waarmee de theoretische doorrekening is gedaan

Daarvoor zijn de (twee) jaarlijkse inspecties.

Beschikbaar vs. Benodigd exploitatiebudget

Om een juiste vergelijking te maken is het belangrijk de juiste uitgangspunten te gebruiken. Voor de doorrekening vanuit Impact Online is het huidige ambitieniveau gehanteerd namelijk alles op C met uitzondering van Reiniging en begraafplaatsen. Voor de begraafplaatsen geldt een A-niveau en voor Reiniging een B-niveau.

Beheercategorie - Beheergroep	Woonwijk	Binnenstad	Hoofdwegen	Begraafplaatsen	Winkelcentra	Sportcomplexen	Parken	Bedrijventerrein	Buitengebied
GROEN	< C >	< C >	< C >	< A >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
VERHARDING	< C >	< C >	< C >	< A >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
WATER	< C >	< C >	< C >	< A >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
RIOLERING	< C >	< C >	< C >	< A >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
CIVIELE KUNSTWERKEN	< C >	< C >	< C >	< A >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
MEUBILAIR	< C >	< C >	< C >	< A >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
OPENBARE VERLICHTING	< C >	< C >	< C >	< A >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
RECREATIE	< C >	< C >	< C >	< A >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
REINIGING	< B >	< B >	< B >	< A >	< B >	< B >	< B >	< B >	< B >

Figuur 29 kwaliteitsniveau huidige situatie

In onderstaand overzicht is de vergelijking te zien. Twee onderdelen zijn bij de beschikbare middelen apart benoemd namelijk civiele kunstwerken algemeen en begraafplaatsen. Deze staan in de exploitatie begroting maar zitten in de benodigde middelen kant verdeeld over de disciplines. Voor civiele kunstwerken geldt dat dit bruggen en/of duikers zijn. Voor de begraafplaatsen kan het in alle disciplines (zoals groen, wegen, ect.) zitten.

Uit de theoretische vergelijking tussen de beschikbare middelen uit de exploitatie begroting en de benodigde middelen o.b.v. areaal, gebied specifieke kenmerken en kwaliteitsniveau komt het volgende:

Beschikbare middelen: € 4.709.000,-

Benodigde middelen: € 4.685.000,-

Verschil: € 24.000,-

Het verschil t.o.v. het totaal is nihil en daardoor kan de conclusie getrokken worden dat beschikbaar vs. benodigd overeenkomt.

Beschikbare middelen in exploitatie begroting 2024 IJsselstein vs. benodigde middelen			
	Totaal exploitatie beschikbaar budget	Totaal exploitatie benodigd budget	Verschil
Totaal	€ 4.709.000	€ 4.685.000	€ 24.000
GROEN	€ 1.634.000	€ 1.728.000	€ -94.000
VERHARDING	€ 740.000	€ 678.000	€ 62.000
WATER	€ 186.000	€ 171.000	€ 15.000
Kolken reinigen	€ 78.000	€ 58.000	€ 20.000
CIVIELE KUNSTWERKEN	€ 252.000	€ 272.000	€ -20.000
Algemeen	€ 5.000	€ -	€ 5.000
Bruggen	€ -	€ 9.000	€ -9.000
Duikers	€ -	€ 7.000	€ -7.000
Beschoeiingen	€ 247.000	€ 255.000	€ -8.000
MEUBILAIR	€ 172.000	€ 242.000	€ -70.000
Straatmeubilair	€ 52.000	€ 155.000	€ -103.000
Borden	€ 38.000	€ 41.000	€ -3.000
VRI	€ 82.000	€ 46.000	€ 36.000
OPENBARE VERLICHTING	€ 198.000	€ 272.000	€ -74.000
SPELEN	€ 228.000	€ 240.000	€ -12.000
REINIGING	€ 1.108.000	€ 1.024.000	€ 84.000
Begraafplaatsen	€ 113.000	€ -	€ 113.000

Figuur 30 Vergelijking huidige situatie

5.3 IBOR Scenario

Naar aanleiding van de participatie is een nieuw scenario opgesteld (zie ook [paragraaf 3.2](#)). Het uitgangspunt hierbij is budget neutraal waarbij toch invulling wordt gegeven aan de wensen vanuit de participatie. Dit scenario ziet er op basis van de theoretische doorrekening uit Impact Online als volgt uit.

Beheercategorie - Beheergroep	Woonwijk	Binnenstad	Hoofdwegen	Begraafplaatsen	Winkelcentra	Sportcomplexen	Parken	Bedrijventerrein	Buitengebied
▲ GROEN	< B 1 >	< B 1 >	< C >	< B 1 >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ BOMEN	< B >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ SIERPLANTSOEN	< B >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ BOSPLANTSOEN	< B >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ GRASVELDEN	< B >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ RUW GRAS	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ BEGRAZEN	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ LANDSCHAPPELIJKE BEPLANTING	< B >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ VERHARDING	< C >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ WATER	< C >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ RIOLERING	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ CIVIELE KUNSTWERKEN	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ MEUBILAIR	< C >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ OPENBARE VERLICHTING	< C >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ RECREATIE	< C >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >
▫ REINIGING	< B >	< B >	< C >	< B >	< C >	< C >	< C >	< C >	< C >

Figuur 31 Kwaliteitsniveau scenario IBOR

De doorrekening van dit scenario geeft onderstaand overzicht.

Beschikbaar budget: € 4.709.000,-

Benodigd budget: € 4.774.000,-

Verschil: € -65.000,-

Dit scenario kost € 65.000,- meer dan in de begroting aanwezig is. Het geeft wel invulling aan de wens voor een hoger niveau in de binnenstad en het groen in de woonwijken.

Scenario budget neutraal met extra: beschikbare middelen in exploitatie begroting 2024 IJsselstein vs. benodigde middelen.			
	Totaal exploitatie beschikbaar budget	Totaal exploitatie benodigd budget	Verschil
Totaal	€ 4.709.000	€ 4.774.000	€ -65.000
GROEN	€ 1.634.000	€ 1.910.000	€ -276.000
VERHARDING	€ 740.000	€ 677.000	€ 63.000
WATER	€ 186.000	€ 171.000	€ 15.000
Kolken reinigen	€ 78.000	€ 58.000	€ 20.000
CIVIELE KUNSTWERKEN	€ 252.000	€ 272.000	€ -20.000
Algemeen	€ 5.000	-	€ 5.000
Bruggen	€ -	€ 9.000	€ -9.000
Duikers	€ -	€ 7.000	€ -7.000
Beschoeiingen	€ 247.000	€ 255.000	€ -8.000
MEUBILAIR	€ 172.000	€ 248.000	€ -76.000
Straatmeubilair	€ 52.000	€ 160.000	€ -108.000
Borden	€ 38.000	€ 42.000	€ -4.000
VRI	€ 82.000	€ 46.000	€ 36.000
OPENBARE VERLICHTING	€ 198.000	€ 274.000	€ -76.000
SPELEN	€ 228.000	€ 240.000	€ -12.000
REINIGING	€ 1.108.000	€ 924.000	€ 184.000

Figuur 32 Vergelijking scenario IBOR

Conclusie doorrekening scenario

Het (budget neutrale) scenario past zo goed als in de beschikbare middelen. Wel moet er rekening worden gehouden met een overgangperiode (zie ook [hoofdstuk 6](#)). Deze overgangperiode gaan over de werkelijke situatie. Om de huidige contracten, inspecties en beheerplannen goed in de begroting te krijgen moeten voor de komende vijf jaar stappen ondernomen worden. Deze financiële stappen staan in [paragraaf 2](#) met de bijbehorende conclusies. Bovendien is ook dit scenario niet het meest wenselijke, aangezien er nog veel op C niveau wordt onderhouden. Het is daarom verstandig op zoek te gaan aanvullende (financierings)mogelijkheden om de wensen en ambities waar te kunnen maken. Denk aan:

- Subsidies van bijvoorbeeld provincie of waterschap.
- Aansluiten bij lopende programma's, zoals programma klimaatadaptatie.
- Samenwerken met bedrijven en/of stichtingen voor de uitvoering van delen van het beheer.
- Benutten nieuwe subsidie zwerfafval 'SUP-UPV'*

**Op basis van de SUP-UPV krijgen gemeenten een vergoeding van daadwerkelijk gemaakte kosten: voor het opruimen, vegen en transport naar de verwerking. Bij sigarettenpeuken gaat het om de kosten voor de inzameling in openbare prullenbakken. Ook de kosten voor preventie via publiekscampagnes vallen onder de UPV. Beleidsontwikkeling, monitoring en handhaving vallen erbuiten.*

Daarnaast zijn er in dit scenario geen middelen om invulling te geven aan alle maatregelen die bijdragen aan de waarden. De kosten voor de maatregelen met incidentele of structurele meerkosten, zijn globaal in beeld gebracht. In [hoofdstuk 6](#) is aangegeven hoe hiermee om te gaan.

6. Organisatie en Implementatie

De voorgaande hoofdstukken beschreven de huidige situatie van het beheer van de openbare ruimte, onze opgaven en maatregelen voor de toekomst en de financiële context. In dit hoofdstuk komt naar voren hoe de gemeente hiermee aan de slag gaat. Aan bod komt het sturing en monitoring, technische eisen en waarden, de inspectie & monitoring, capaciteit, samen werken en communicatie.

6.1 Sturing en Monitoring

Sturing op kwaliteit

Om de afweging tussen dagelijks, groot en vervangingsonderhoud te maken, is het van belang om de kwaliteit van objecten, de kosten van onderhoud, de vervangingsplanningen en de werkelijke technische staat goed in beeld te hebben. Op deze wijze voorkom je onnodig vervangen of juist kapitaalsvernietiging.

Voorheen werd een deel van de groenwerkzaamheden uitgevoerd op basis van Beeldkwaliteit. Nu de werkzaamheden teruggekomen zijn naar Gemeente IJsselstein is ervoor gekozen om de werkzaamheden uit te laten voeren op basis van frequentiebestekken. De frequenties zijn gebaseerd op het huidige ambitieniveau vanuit de beeldkwaliteit.

Een gedegen manier van plannen is een voorwaarde voor de gemeente om zowel de interne opdrachtgever (politiek/directie) als de inwoners te kunnen informeren over verwachtingen, voortgang en realisatie. Essentieel hiervoor is een betrouwbare planning voor dagelijks en groot onderhoud en een goede service. Integraal plannen betekent vooral de afstemming tussen de verschillende vakdisciplines, maar ook tussen uitvoerende ploegen en derden.

Nu een groot deel van alle onderdelen van de openbare ruimte (weer) in beheer zijn van de gemeente IJsselstein, is er al een flinke verbetering te zien van integraal werken. Deze lijn wordt doorgezet en verder verbeterd. Zodat er daarmee ook invulling gegeven gaat worden aan de gebiedsgerichte werkwijze.

Inspectie & Monitoring

Inspectie en monitoring vinden plaats om vast te stellen of de nagestreefde kwaliteit wordt gehaald en om daarop te kunnen bijsturen. Daarom is het van belang dat inspecties altijd worden gerapporteerd en geanalyseerd. Op die manier kan de gemeten kwaliteit worden vergeleken met de nagestreefde kwaliteit en kan er een actieplan worden gemaakt om achtergebleven kwaliteit weer op niveau te brengen.

Wanneer er wordt gekozen voor onderhoud in de openbare ruimte op een bepaalde kwaliteit, is het belangrijk om voldoende informatie te hebben over de kwaliteit die daadwerkelijk wordt gehaald.

De borging van de kwaliteit vindt plaats door:

- Beeldkwaliteitsmeting volgens CROW-normen, viermaal per jaar.
- Analyse van de resultaten door vergelijking met de beleidsdoelen en ambities.
- Rapportage in de paragraaf 'kapitaalgoederen' van de reguliere begrotingscyclus.
- Bijsturen in beleid, organisatie of middelen.
- Daarnaast vinden de technische inspecties plaats en is er sprake van toezicht op het uitgevoerde werk.

Na twee jaar wordt een eerste **evaluatie** gehouden van dit IBOR. Zijn de maatregelen ingezet? Krijgt de integrale aanpak vorm? Wat is het effect van de maatregelen op de ambities en opgaven? Is er een

verbetering te zien op de waarden? Na vier jaar volgt een uitgebreidere evaluatie en eventuele bijstelling. Dan moet het IBOR ook opnieuw worden vastgesteld.

Kritische prestatie indicatoren

Om te toetsen of er stappen zijn gezet hanteren wij de volgende Kritische Prestatie-Indicatoren (KPI'S). De nul-situatie voor een groot deel van deze indicatoren is te vinden in de jaarlijkse beleidsmonitor van de gemeente.

Onderwerp	KPI
Algemeen	1.1 De beeldkwaliteitsambities per gebied zijn gehaald (gemiddelde score over 1 jaar). 1.2 Het aantal gegronde meldingen openbare ruimte is gedaald ten opzichte van 2023.
Waarde 'Echt IJsselstein'	2.1 Het aantal fruitbomen in de openbare ruimte van IJsselstein is minimaal gelijk ten opzichte van 2023.
Waarde 'Natuurlijk'	3.1 Het aandeel 'extensief beheerd gras' is toegenomen ten opzichte van 2023. 3.2 Het totaal aantal soorten (gemeld via NDFF) is toegenomen ten opzichte van 2023.
Waarde 'Leefbaar'	4.1 Er is minder zwerfafval en het aantal hotspots van bijplaatsingen neemt niet toe ten opzichte van 2023. 4.2 Leefbaarheidsindicatoren uit Beleidsmonitor laten een stijging zien ten opzichte van 2023.
Waarde 'Duurzaam'	5.1 Er is eind 2025 minstens 1 are verharding omgevormd naar groen. 5.2 Het aantal vierkante meters aan tijdelijke wateropvang is toegenomen ten opzichte van 2023.
Waarde 'Samen'	6.1 Participatie-indicatoren uit Beleidsmonitor laten een stijging zien ten opzichte van 2023. 6.2 Aantal zelfbeheerders is toegenomen ten opzichte van 2023.

6.2 Areaalontwikkelingen

Jaarlijkse actualisering van het areaal en de budgetten

Jaarlijks vindt er een herijking plaats van de arealen. De effecten hiervan (bijv. door omvormingen, nieuw areaal, etc.) worden vertaald in de budgetten en begroting.

Ontwikkellocaties

Zodra bekend is dat er een gebied (her)ontwikkeld wordt, gelden de volgende uitgangspunten:

- Als het gebied van de gemeente is, wordt het tot aan de herontwikkeling 'gewoon' beheerd.

- Uitzondering daarop: groot onderhoud en omvorming vinden niet plaats vanaf twee jaar tot de herontwikkeling – tenzij dit noodzakelijk is voor de veiligheid.
- Het handboek openbare ruimte geldt als uitgangspunt voor de inrichting van de openbare ruimte.
- Vóór de (her)ontwikkeling moeten de effecten op het beheer in beeld zijn en afgestemd met de gemeente (afdeling Civiel & Vastgoed).
- Tijdens de (her)ontwikkeling wordt het gebied uit het reguliere beheer gehaald.
- Na de (her)ontwikkeling vindt er een oplevering plaats aan de gemeente (afdeling Civiel & Vastgoed), inclusief de revisie.

6.3 Samen werken

Interne samenwerking

Het beheer is de verantwoordelijkheid van een grote groep mensen, in de buitendienst en op het stadhuis. Er wordt gewerkt in verschillende beheerdomeinen zoals groen en verharding. Hierbij is het belangrijk om te zorgen dat tussen deze domeinen en onderling in teams afstemming plaatsvindt. De openbare ruimte bestaat niet uit losse onderdelen maar vormt over de verschillende domeinen heen één geheel. De gemeente IJsselstein is relatief klein en de lijnen zijn kort. Alle beheertaken liggen nu in één afdeling. Hierdoor is het gemakkelijk af te stemmen. Maar ook dan is het belangrijk dat dit wel gebeurt en hierop wordt gestuurd.

Het beheer van de openbare ruimte staat niet op zichzelf en wordt beïnvloed door allerlei factoren van buitenaf. In de eerste plaats door andere afdelingen binnen de gemeente namelijk: het beleid en degenen die het beheer uitvoeren. Om met beheer de gewenste resultaten te behalen is goede samenwerking met de uitvoering essentieel. De beheerders zijn verantwoordelijk om duidelijk te communiceren over de kaders en doelen die zij stellen voor het beheer. De andere kant op is het ook belangrijk om bij de uitvoerders informatie op te halen over de situatie buiten en of er nog bijsturing nodig is.

Regelmatig wordt nieuw beleid opgesteld wat direct of indirect invloed heeft op het beheer van de openbare ruimte. Voor beheer is het van belang om op de hoogte te zijn van dit beleid zodat zij eventueel bij kunnen sturen. Een goede verstandhouding met de afdeling beleid is dus van belang. Daarnaast zijn er ook andere beleidsvelden die raakvlakken hebben met het beheer die op het eerste gezicht misschien niet evident zijn. Het Sociaal Domein en Samenleving zijn hier voorbeelden van. Juist door samen te werken met dit soort andere beleidsvelden kan het beheer en de herinrichting beter afgestemd worden op de behoefte van inwoners.

Externe samenwerking

Er is een aantal externe partijen waarmee wordt samengewerkt in de openbare ruimte. Hieronder staan deze benoemd, plus de rol die deze partij in het beheer van de openbare ruimte heeft.

Nutsbedrijven: Samenwerking met de nutsbedrijven is essentieel omdat zij vaak in de ondergrond van de openbare ruimte aan het werk zijn. Afstemming is belangrijk om werkzaamheden te combineren en tegelijkertijd te voorkomen dat de openbare ruimte onnodig open wordt gebroken.

Aannemers: De werkzaamheden in de openbare ruimte die niet uitgevoerd worden door de eigen dienst, worden vaak uitgevoerd door aannemers. Belangrijk is dat zij ook de kaders van het IBOR meekrijgen en dat er gestuurd en gemonitord wordt op hun werkzaamheden.

RMN: Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN) is een belangrijke samenwerkingspartner van IJsselstein. Zij zijn verantwoordelijk voor de afvalinzameling en de reiniging (schoonhouden) van de openbare ruimte.

Woningcorporatie Cazas: Ook woningcorporaties zijn bezig in de openbare ruimte, zij beheren vaak het groen rond hun complexen. In IJsselstein is dat Cazas. Voor inwoners is er geen verschil tussen wat beheerd wordt door de gemeente en wat door de woningcorporatie. Daarom trekken we hier samen in op, zodat het beeld buiten eenduidig en op hetzelfde niveau is.

Stichting Pulse: Veel initiatieven van inwoners komen via Stichting Pulse binnen. Wanneer het gaat om iets in of voor de openbare ruimte is het relevant voor dit IBOR.

KlimaatNeutraalIJsselstein (KNIJ): We werken samen met de KNIJ aan de klimaatadaptatie in de stad. In het kader van de openbare ruimte werken we samen aan een aantal zaken zoals het beheer van de fruitbomen en het stimuleren van vergroening en wateropvang door inwoners.

GroenPlatformIJsselstein (GPIJ): De samenwerking met het GPIJ gaat vooral over het inwinnen van informeel advies en input voor verschillende participatietrajecten en projecten in het groen.

IJsselstein Schoon: IJsselstein Schoon is een samenwerking van de gemeente IJsselstein, Stichting Enjoycleaningup, Noplasticrunner en Knijperploeg IJsselveld Oost. Met dank aan Terberg, Schilte en Frietenliefde. Samen worden diverse acties georganiseerd voor een schoon IJsselstein.

Andere partijen: De BedrijvenInvesteringsZone (BIZ), het Plaatselijk Overleg Gehandicapten (POG), Historische Kring IJsselstein (HKIJ), de fietsersbond: allemaal partijen waar de gemeente contact mee heeft en die namens hun achterban gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente geven over de openbare ruimte.

Communicatie

De verandering in beeldkwaliteit en de op te pakken maatregelen in IJsselstein betekent ook een en ander voor de inwoners. Het is belangrijk hen te informeren over deze nieuwe beheeraanpak en wat dit buiten betekent. Inwoners kunnen ook worden gestimuleerd zelf de handen uit de mouwen te steken, bijvoorbeeld op het gebied van zwerfafval opruimen en zelfbeheer van groen. Het is belangrijk dat de gemeente hier heldere kaders voor meegeeft en duidelijk maakt hoe inwoners dit kunnen doen. De communicatie moet niet blijven bij dit eenmalige moment. Communicatie en participatie is een belangrijk onderdeel van de beheerstrategie en de waarde 'Samen' en vraagt dus blijvende aandacht!

Bewonersparticipatie

Voor het beheer van de openbare ruimte nemen we de volgende spelregels in acht. Dit zijn situaties waar de gemeente het initiatief heeft. Deze bouwen voort op het participatiebeleid van de gemeente.

Type	Niveau	Toelichting
Dagelijks beheer en onderhoud	Meeweten (informeren)	Deze reguliere werkzaamheden en kleine correctieve onderhoudsmaatregelen bieden geen ruimte voor participatie omdat er geen wijzigingen in de openbare ruimte plaatsvinden. Wanneer veel overlast wordt verwacht, worden bewoners geïnformeerd.
Groot onderhoud	Meedenken (raadplegen)	Bij groot onderhoud verandert de inrichting van de openbare ruimte in de basis niet, echter kunnen soms kleine optimalisaties worden doorgevoerd. In het laatste geval kan ervoor worden gekozen om bewoners te raadplegen. In de basis zullen bewoners enkel worden geïnformeerd.

Vervangingen (reconstructies)	Meedenken (raadplegen) Meewerken (co-creëren) Meebeslissen (meebepalen)	Vervangingen en reconstructies bieden in de basis de ruimte om wijzigingen door te voeren in de openbare ruimte. Afhankelijk van de mogelijkheden, zal per project worden bepaald in welke mate bewoners worden betrokken. Standaard worden bewoners gevraagd om mee te denken. Bewoners worden geïnformeerd over de uitvoering van de werkzaamheden.
--	--	---

Kaders voor zelfbeheer

Naast het meedenken over ontwikkelingen in de openbare ruimte kunnen inwoners ook zelf een deel van de openbare ruimte beheren. Hier voor zijn een aantal kaders opgesteld.

Wat is zelfbeheer?

Zelfbeheer = beheer van de openbare buitenruimte door en op initiatief van inwoners; zoveel mogelijk ingevuld naar eigen inzicht, binnen afgesproken kaders en met een aantal spelregels. Voor de aankoop van zogenoemde reststroken groen geldt een ander beleid. Dit valt niet onder de richtlijnen van zelfbeheer. Zelfbeheer is in vele vormen mogelijk. Het betreft altijd maatwerk. Hiervoor gelden een aantal basisvoorwaarden en -uitgangspunten (spelregels) die houvast geven bij het maken van afwegingen.

Waarom zelfbeheer?

- Versterken bewustzijn: de openbare ruimte is van ons allemaal
- Uitgaan van burgerkracht: inbreng inwoners als grondslag voor gebiedsgericht werken en bewoners meer betrokkenheid geven bij en invloed op beheer van directe leefomgeving
- bewoners waarderen als experts van eigen leefomgeving (zij weten het best wat past en wat werkt om de leefbaarheid op peil te houden)
- bevordering sociale samenhang door samen vorm te geven aan leefomgeving
- Veranderd inzicht over rol overheid: van zorgen voor naar zorgen dat (minder overnemen, meer faciliteren)

In [bijlage 5](#) zijn de voorwaarden en spelregels voor zelfbeheer verder uitgewerkt.

6.4 Implementatie van het IBOR

Prioritering

Niet alle ambities en maatregelen kunnen in één keer worden uitgevoerd. Er moeten keuzes gemaakt worden waar de prioriteit ligt. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Er is momenteel onvoldoende budget om alle maatregelen te kunnen uitvoeren.
- Maatregelen die geen extra investering (budget neutraal) vragen, worden als eerste uitgevoerd*.
- Maatregelen gekoppeld aan een al lopend programma (denk aan biodiversiteit en gezonde verbinding) krijgen daarnaast de voorkeur.
- Nieuwe maatregelen die incidenteel een extra investering vragen kunnen worden uitgevoerd wanneer aanvullende middelen extern worden geworven (bijvoorbeeld op basis van subsidies) of incidenteel beschikbaar worden besteld. In [bijlage 7](#) is een inschatting gegeven van deze kosten. Daarbij is ook een inhoudelijke prioritering aangegeven op basis van wat is ingebracht in de participatie en in hoeverre een maatregelen bijdraagt aan het thema.
- Met subsidies en externe middelen zijn incidenteel middelen te werven voor incidentele maatregelen. Deze mogelijkheden zijn er echter niet voor structurele uitgaven.
- Nieuwe maatregelen die structureel een extra investering vragen kunnen worden uitgevoerd wanneer aanvullende structurele middelen beschikbaar zijn. In [bijlage 7](#) is een inschatting gegeven van deze kosten. Ook daarvoor is een inhoudelijke prioritering aangegeven op basis van wat is ingebracht in de participatie en in hoeverre een maatregelen bijdraagt aan het thema.
- Op onderdelen kunnen belangen botsen; denk aan beeldkwaliteit en biodiversiteit. Uitgangspunt daarbij is dat de Waarden van dit IBOR leidend zijn en dat het monitoringsinstrument (in deze: beeldkwaliteit van groen) ondergeschikt is.

*Een deel van de maatregelen die budget neutraal zijn, worden al uitgevoerd. Van de andere budget neutrale maatregelen – die dus nog niet worden uitgevoerd – is hieronder aangegeven hoe en binnen welke termijn deze worden geïmplementeerd.

Tabel 1 Implementatie budget neutrale maatregelen die nog niet worden uitgevoerd

Waarde	Budgetneutraal	Status	Beheerdiscipline	Implementatie
<i>Echt IJsselstein</i>	Afspraken maken over het beheer van kunstobjecten in de openbare ruimte, bijvoorbeeld over reiniging en vandalisme.	Basis staat in onderhouds-document, vraagt om een update en uitbreiding	Culturele Kunstwerken	Binnen 1 jaar
<i>Echt IJsselstein</i>	De vervanging van bomen bij linten laten aansluiten op het karakter binnen de kaders van het bomenbeleid.	Onderdeel bomen-beleidsplan	Groen	Na vaststelling implementeren, wanneer van toepassing
<i>Ecologisch & Natuurlijk</i>	Nieuwe wortels creëren bij bestaande bomen.	Pilot project loopt	Integraal	Aan de hand van ervaring pilot breder toepassen wanneer nodig
<i>Ecologisch & Natuurlijk</i>	Wilgen om en om snoeien (in 3 jarige cyclus).	Nog op te pakken	Groen	Binnen 2 jaar: Verwerken in planning en opdracht aan aannemer
<i>Ecologisch & Natuurlijk</i>	Bij vervanging kiezen voor soorten die bijdragen aan de ecologie.	Gebeurt deels, kan wellicht meer	Groen	Hangt deels af van de functie en plek van het groen; groenbeheerder pakt dit op.
<i>Ecologisch & Natuurlijk</i>	Bomen zo onderhouden dat ze gezond oud kunnen worden.	Onderdeel Bomenbeleidsplan	Groen	Na vaststelling uitvoeren en implementeren in boombeheer
<i>Ecologisch & Natuurlijk</i>	Zo veel mogelijk natuurlijke beschoeiingen of natuurlijke oevers toepassen.	Vraagt nader onderzoek en afstemming waterschap	Groen	Plan maken: binnen 2 jaar
<i>Ecologisch & Natuurlijk</i>	In parken en plantsoenen het gras natuurlijker beheren.	Gebeurt deels, kan wellicht meer	Groen	Voor nieuwe bestekken keuzes maken waar welk type beheer
<i>Leefbaar</i>	Alle speeltuinen en accommodaties voor verenigingen rookvrij.	Nog op te pakken	Integraal	Beleidskeuze voor de raad
<i>Leefbaar</i>	Zorgen dat 95% van de verlichting werkt en schoon is.	Verlichting werkt,	Openbare verlichting	Binnen 1 jaar afspraken maken

		schoonhouden nog oppakken		over schoonmaken verlichting
<i>Leefbaar</i>	Zichthoekenbeheer prioriteren.	Nader uit te werken	Wegen en Groen	Binnen 2 jaar
<i>Leefbaar</i>	Het gebruik van plastic bekers bij evenementen niet toestaan.	Nog op te pakken	Afval	Onderdeel evenementenbelei d
<i>Leefbaar</i>	Herstellen of egaliseren van ongelijke stoepen (bijvoorbeeld door wortelopdruk)	Onderdeel dagelijks onderhoud	Wegen	Uitvoeren plan wortelopdruk, bij nieuwe gevallen afweging maken of en hoe de situatie aangepakt moet worden.
<i>Duurzaam</i>	Afspraken maken over het beheer van laadinfrastructuren en de ruimte daaromheen.	Nog op te pakken	Integraal	Binnen 2 jaar
<i>Duurzaam</i>	Zorgen dat er bankjes zijn op koele en schaduwrijke plekken.	Nog op te pakken	Meubilair	Binnen 5 jaar, waar mogelijk al meenemen bij projecten
<i>Duurzaam</i>	Bij vervanging en herinrichting de juiste boom op de juiste plek (bladoppervlak is belangrijker dan het aantal stammen).	Onderdeel bomenbeleidspl an	Groen	Na vaststelling implementeren, wanneer van toepassing
<i>Samen</i>	Samen met inwoners aan de slag met de jaarlijkse fruitoogst.	Weer actief oppakken	Groen	Najaar 2024 oppakken
<i>Samen</i>	Kaders aangeven voor zelfbeheer en afspraken vastleggen.	Loopt, nog optimaliseren	Integraal	Verder implementeren na vaststelling van dit IBOR

Effect IBOR op organisatie en capaciteit

Dit IBOR heeft een aantal veranderingen in zich ten opzichte van de eerdere wijze van werken. Uitgangspunten bij het doorvoeren van deze veranderingen zijn dat het binnen de huidige budgetten en capaciteit moet passen. Er is recent nog gereorganiseerd, het is niet nodig dat weer helemaal om te gooien.

Aanpassing kwaliteitsniveaus

De grootste wijzigingen zijn:

- Het onderhoudsniveau van groen gaat deels van C naar B
- Het onderhoudsniveau van reiniging gaat grotendeels van B naar C
- Het onderhoudsniveau in de binnenstad gaat van C naar B
- Het onderhoudsniveau op de begraafplaats gaat van A naar B

Deze veranderingen zijn niet van vandaag op morgen doorgevoerd. Er zijn lopende contracten en afspraken, plus personeel zal deels op een andere manier moeten worden ingezet.

- Groen: deels eigen personeel, deels raamcontract > verwachting is dat dit vanaf 2025 kan worden geïmplementeerd (deels al in 2024 mits hiervoor ook budget beschikbaar is).
- Reiniging: deze taak ligt bij RMN als onderdeel DVO > in DVO 2025 aanpassen.
- Binnenstad: taken hier liggen met name bij de eigen dienst > dit kan vanaf 2025 worden geïmplementeerd. Dit betekent wel extra inzet van de eigen dienst voor de binnenstad en daarmee om of een verschuiving van inzet op het werk.
- Begraafplaats: werk wordt grotendeels door eigen personeel uitgevoerd, zal een aanpassing vragen op de bezetting daar.

Gebiedsgericht werken

Er is aangegeven dat er meer gebiedsgericht gewerkt moet worden. Dat houdt in: plannings en werkzaamheden integraal afstemmen en invulling geven aan opgaven per gebied. Dit vraagt om een plan van aanpak en sturing hierop per gebied. De opgaven per gebied worden in de implementatie van dit IBOR nog verder uitgewerkt op basis van de Waarden. Deze kunnen vervolgens opgepakt worden bij groot onderhoud en vervanging. Het is ook van meerwaarde als er medewerkers met gebiedskennis aansluiten bij het maken van de plannen, bijvoorbeeld vanuit handhaving en het sociaal domein. Samen met hen kan er een echt integraal plan per gebied worden gemaakt.

Verdere uitwerking in beheerplannen en uitvoeringsplannen

Het IBOR geeft een integrale beheerstrategie voor de kapitaalgoederen. De beheerplannen per asset geven nadere invulling aan het beheer van specifieke kapitaalgoederen. De beheerdoelen die voor het integrale beheer van de assets worden gesteld, zijn het uitgangspunt voor de komende jaren. Jaarlijks wordt de voortgang op de gestelde doelen voor het beheer en onderhoud aan de kapitaalgoederen teruggekoppeld aan de raad via de P&C cyclus. De voormalige nota kapitaalgoederen is nu integraal onderdeel van het IBOR-plan.

Onder het IBOR hangen beheerplannen per discipline waarin voor bijvoorbeeld wegen of groen de vertaling wordt gemaakt vanuit het IBOR naar die discipline. Wat betekenen de afspraken en beheerprincipes voor de individuele disciplines? Wat gaat de gemeente dan concreet de komende jaren doen? Voor een aantal disciplines zijn al beheerplannen, maar niet voor allemaal. Alle beheerplannen worden op basis van dit IBOR opgesteld dan wel bijgesteld. De beheerplannen worden door het College vastgesteld. De raad stelt het bovenliggende financiële kader vast in de begroting.

Bijlage 1: Opgaven Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR)

Thema IVOR	Opgave
Echt IJsselstein	Bouwjaar per wijk zichtbaar
Echt IJsselstein	Halfverharding in randzone
Echt IJsselstein	Kunst in de openbare ruimte
Echt IJsselstein	In het buitengebied meer landelijke uitstraling
Echt IJsselstein	Binnenstad: beschermd stadsgezicht, economisch belangrijk, hogere kwaliteit
Echt IJsselstein	Behouden unieke fruitbomencollectie
Echt IJsselstein	Historische elementen zichtbaar maken en houden
Echt IJsselstein	Cultuurhistorische en ecologische waarden in het buitengebied
Echt IJsselstein	Het verhardingsmateriaal draagt bij aan de uitstraling van de binnenstad
Toekomstbestendig	Behoud groenstructuren en toevoegen ecologische waarde
Toekomstbestendig	Behoud beeld van de kades en toevoegen drijvende bakken met groen
Toekomstbestendig	Beschermen beeldbepalende bomen
Toekomstbestendig	Gebieden aanwijzen voor ecologisch beheer
Toekomstbestendig	Zachte scheiding tussen binnen en buitengebied
Toekomstbestendig	Beplanting rondom oever doortrekken richting buitengebied
Toekomstbestendig	Maaibeheer afstemmen en op kaart zetten
Toekomstbestendig	Toepassen en beheren natuurlijke typen beplanting
Toekomstbestendig	Vermijden onnodige objecten in open landschap
Toekomstbestendig	Toevoegen ecologische waarde op plekken waar gebruik beperkt is
Toekomstbestendig	Clusteren van veilige verblijfs- of rustplekken in landelijk gebied
Toekomstbestendig	Natuurwaarden versterken in het buitengebied
Toekomstbestendig	Rekening houden met doorstroming van water in watergangen
Toekomstbestendig	Ecologisch beheer afstemmen op inheemse soorten in het buitengebied
Toekomstbestendig	Meer invulling aan ecologisch beheer in stedelijk gebied
Toekomstbestendig	Natuurwaarden structureel monitoren in het buitengebied
Toekomstbestendig	Ecologische waarden verhogen in oppervlaktewater
Toekomstbestendig	Toepassen grasbetontegels op niet drukke terreinen
Toekomstbestendig	Natuurvriendelijke oevers creëren
Toekomstbestendig	Bomen: passend, zuinig, duurzaam en toekomstbestendig
Toekomstbestendig	Eenduidige en consequent beheer van de fruitbomen
Toekomstbestendig	Werken met circulaire materialen en -mogelijkheden
Toekomstbestendig	Materialen hergebruiken bij inrichting
Toekomstbestendig	Ruimte reserveren voor (duurzame) energievormen
Toekomstbestendig	Ruimte maken voor zon-/windenergie
Toekomstbestendig	Zo veel mogelijk dezelfde (materiaal)soort terugplaatsen/planten
Toekomstbestendig	Water tijdelijk, veilig en gecontroleerd opvangen tijdens piekbuien
Toekomstbestendig	Bewustwording creëren door zichtbare klimaatadaptieve (her)inrichting
Toekomstbestendig	Klimaatadaptatie bij (her)inrichtingen
Toekomstbestendig	Bevorderen van gescheiden waterafvoer-systemen voor riolering en oppervlaktewater
Toekomstbestendig	Verharding die niet/nauwelijks gebruikt wordt, vervangen door groen
Toekomstbestendig	Aanwijzen koele plekken
Toekomstbestendig	Juiste boom op de juiste plek - bladoppervlak belangrijker dan aantal stammen
Gezond en Leefbaar	Inrichting van de openbare ruimte met herbruikbare materialen
Gezond en Leefbaar	Normaliseren gescheiden afvalinzameling
Gezond en Leefbaar	Onderzoeken mogelijkheid om afvalscheiding in de openbare ruimte te faciliteren
Gezond en Leefbaar	Fiets- en loopafstanden verkleinen
Gezond en Leefbaar	Minder verkeer en parkeren
Gezond en Leefbaar	Versterken speelplekken die de omgeving aanvullen
Gezond en Leefbaar	Verplaatsen op een duurzame, gezonde en veilige manier
Gezond en Leefbaar	Rekening houden met duurzame mobiliteit volgens het STOP-principe bij inrichting
Gezond en Leefbaar	Beheer zorgt voor een veilige en toegankelijke buitenruimte
Gezond en Leefbaar	Voorkomen en opruimen bijgeplaatst afval
Gezond en Leefbaar	Creëren natuurlijke speelplekken
Gezond en Leefbaar	Inrichten van verkeersstromen op basis van verkeersfunctie
Samenwerking	Investeren in (her)inrichtingen die leiden tot lagere beheerkosten
Samenwerking	Zuinigere omgang/hergebruik van materiaal en materieel
Samenwerking	Stimuleren inwoners en bedrijven om bij te dragen aan een duurzame omgeving
Samenwerking	Inwoners informeren over inrichtingsprojecten en aanpassingen
Samenwerking	Inwoners informeren en ondersteunen bij klimaatadaptatie
Samenwerking	Informatieborden plaatsen met een nieuwe natuurlijke uitstraling
Samenwerking	Inwoners meer communiceren over beheerkeuzes
Samenwerking	Inwoners met groene initiatieven de ruimte geven en samen kijken naar de mogelijkheden
Samenwerking	Inwoners betrekken bij (her)inrichting
Samenwerking	Beheerniveau afstemmen op de functie van de plek
Samenwerking	Aanwonenden en/of belanghebbenden vroegtijdig betrekken
Samenwerking	Duidelijk communiceren met bewoners
Samenwerking	Leveren van een bepaald basisniveau omtrent de kwaliteit
Samenwerking	Duidelijke afspraken maken voor het beheren en deze communiceren met inwoners
Samenwerking	Implementeren wijkbewust werken
Samenwerking	Opzetten interne organisatie; waar kan een inwoner terecht?

Opgaven voor de organisatie

In [hoofdstuk 3 en 4](#) staan veel opgaven en maatregelen die gaan over fysieke aanpassingen buiten. Er zijn ook opgaven en maatregelen die meer gaan over de manier van werken. Deze staan hieronder. Hierbij is het vooral van belang dat er voldoende capaciteit voor is. Het IBOR vraagt een andere focus en werkwijze van de organisatie. Dit vraagt om goede sturing en tijd voor doorontwikkeling.

Opgave	Waarde
Natuurwaarden structureel monitoren in het buitengebied.	<i>Ecologisch & Natuurlijk</i>
Werken met circulaire materialen.	<i>Duurzaam</i>
Huidige materialen zo veel mogelijk hergebruiken.	<i>Duurzaam</i>
Onderzoeken of de gemeente afvalscheiding in de openbare ruimte wil faciliteren.	<i>Duurzaam</i>
Bij vervanging en herinrichting voorrang geven aan fietsers/wandelaars.	<i>Leefbaar</i>
Duidelijk communiceren met bewoners over keuzes in het beheer, klimaatadaptieve maatregelen, natuurvriendelijk beheer en herinrichting/vervanging. Hierbij de aanwezige expertise inzetten.	<i>Samen</i>
Mogelijkheden voor samenwerking met diverse partijen onderzoeken. Bijvoorbeeld woningcorporaties, groene initiatieven, jongeren of het regionaal overleg gehandicapten.	<i>Samen</i>
Inwoners stimuleren bij te dragen aan een groene en duurzame openbare ruimte. Bijvoorbeeld door het stimuleren van regentonnen, compostbakken, geveltuintjes, groene daken, actie steenbreek, etc.	<i>Samen</i>
De projectenkaart gebruiken om integraal af te stemmen.	<i>Algemeen</i>

Bijlage 2: Kaders

Op het beheer van de openbare ruimte en specifiek de gebieden van de gemeente IJsselstein zijn verschillende wetten en richtlijnen van toepassing. Hieronder een overzicht van de belangrijkste kaders:

- “Zorgplicht”
- Gemeentewet
- APV
- Arbowet
- Burgerlijk Wetboek – Risicoaansprakelijkheid en Schuldaansprakelijkheid
- Bouwbesluit 2012
- Woningwet
- Grondwet
- Besluit Bodemkwaliteit
- Beluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
- Eurocode
- Participatiewet
- Wet publieke gezondheid
- VN-verdrag Handicap
- Bouwstoffenbesluit
- Normen
 - NEN
 - CROW
 - KIWA
- Omgevingswet (o.a. Wabo, Wm, Wro, Bro, Bkl, Bal, Bbl)
 - Waterwet
 - Crisis- en herstelwet
 - Wet Geluidshinder
 - Wet Bodembescherming

Omgevingsvisie IJsselstein 2021

In de Omgevingsvisie staat de ontwikkelingsrichting voor de periode tot 2030 en verder. In de Omgevingsvisie benoemd de gemeente haar identiteit en kwaliteit en zetten ze in op het behouden en verbeteren hiervan middels nieuwe ontwikkelingen, oftewel: behoud én ontwikkeling.

“We zijn betrokken, sociaal en vinden ons stadje gezellig en gastvrij. We vinden dat de ontwikkelingen in de gemeente moeten passen bij de identiteit en de kwaliteit van de leefomgeving.”

De identiteit en kernkwaliteiten zijn daarbij als volgt samengevat:

- Gezellig en gastvrij
- Sociaal en saamhorig
- Open en groen
- Historisch en authentiek
- Eigenwijs en actief

Economie

Wanneer in een deelgebied dit thema op maximaal staat, is de economische vitaliteit in de vorm van industrie, landbouw, handel, logistiek, retail en/of horeca van maximaal belang.

Wonen

Wanneer dit thema op maximaal staat, zetten we maximaal in op het creëren en behouden van een aantrekkelijke woonomgeving. De woningvoorraad en de huisvestingsopgave staat dan centraal.

Water en klimaat

Inspelen op klimaatverandering in de vorm van wateroverlast, droogte en hittestress is van groot belang. Wanneer dit thema op maximaal staat, zetten we maximaal in op klimaatadaptatie.

Sport en recreatie

Wanneer in een deelgebied dit thema op maximaal staat, is in dit deelgebied voldoende bewegen prioritair. Het aanbieden van voldoende sportmogelijkheden en recreatiemogelijkheden is van maximaal belang.

Energie

Wanneer in een deelgebied dit thema op maximaal staat, zetten we de energievraag centraal. We zetten hier maximaal in op het verduurzamen van de leefomgeving en het opwekken van duurzame energie in de vorm van warmte, zon en/of windenergie.

Kunst, cultuur en erfgoed

Wanneer dit thema op maximaal staat in een deelgebied, is het versterken en bewaken van erfgoedwaarden, kwalitatieve cultuurvoorzieningen, attracties, evenementen en onderscheidend cultuuraanbod van maximaal belang.

Natuur en groen

Wanneer dit thema op maximaal staat, is de kwaliteit van de natuur en de groenvoorzieningen van maximaal belang. Het landschap staat hier centraal, zowel in het buitengebied als binnenstedelijk, evenals de verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Mobiliteit

Wanneer in een deelgebied dit thema op maximaal staat, zetten we maximaal in op de bereikbaarheid binnen dit deelgebied en naar de andere deelgebieden toe.

*Uitgangspunten Omgevingsvisie IJsselstein 2021*Kwaliteiten

Landschappelijke kwaliteiten:

- De totale natuurwaarde in IJsselstein mag niet afnemen en waar mogelijk wordt deze versterkt.
- We willen de karaktereigenschappen van de verschillende landschapselementen versterken.
- We bouwen voort op bestaande landschappelijke structuur.
- We beschermen archeologisch erfgoed, in eerste instantie in de ondergrond.
- Behoud en versterken unieke fruitteeltcollectie.

Cultuurhistorische kwaliteiten:

- We willen de aantrekkelijkheid van de binnenstad als cultuur-historisch hart van de gemeente behouden en versterken.
- In stand houden en doorontwikkelen van gaafheid en authenticiteit van het gehele 'ensemble' van het historische stadshart.
- We werken gezamenlijk verder aan de 'Vestingstad IJsselstein', bij nieuwe ontwikkelingen nemen we dit mee.
- We zetten in op behoud en versterking van het kleinschalige, historische karakter van de linten.

Groen-recreatieve kwaliteiten:

- We richten ons op het behouden en versterken van natuurwaarden in de gebieden met hoge ecologische waarden.
- We streven naar behoud van en een toename van de biodiversiteit.
- We werken aan een groen-blauwe verbinding tussen het landbouwgebied, de Hollandsche IJssel en de Kromme IJssel.
- We willen het groen binnen de gemeente meer op elkaar aan laten sluiten, zodat de groenstructuren meer één geheel vormen.
- We richten ons op het bevorderen van extensief toeristisch-recreatief (mede-)gebruik van het buitengebied, in vorm van wandelen, fietsen, skates en dergelijke.

Stedelijke kwaliteiten:

- Bij ontwikkelingen moet het groene karakter in de stedelijke omgeving behouden worden. Vergroening van de stedelijke omgeving draagt bij aan de vermindering van hittestress dat met het oog op de klimaatverandering een grotere rol gaat spelen in de toekomst.
- Bij ontwikkelingen moet de goede bereikbaarheid voor zowel fiets, openbaar vervoer als autoverkeer, in stand worden gehouden en zo mogelijk verder worden uitgebouwd.

Ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen:

- Een florerende binnenstad met voldoende ruimte voor detailhandel, evenementen en horeca.
- Ruimte voor economische groei, innovatie en verduurzaming van bedrijventerreinen.
- Mogelijkheden voor recreatie & toerisme uitbouwen in het buitengebied en het historische centrum.
- Binnenstad, bedrijventerreinen en het toeristisch-recreatief buitengebied moeten goed worden ontsloten.

Stedelijke ontwikkelingen:

- Ruimte voor herontwikkeling binnenstedelijke locaties, onder andere gericht op sociale woningbouw.
- Een flexibele stadsrand waar een mix van functies mogelijk wordt gemaakt, met meerwaarde voor mens en natuur. Met name gericht op recreatie, ecologie, sport, evenementen en water, maar binnen bepaalde kaders ook beperkte ruimte voor woningbouw en energie.
- Nieuwe ontsluitingen Nieuwegein-Zuid en versnellen tramverbinding.
- Aantrekkelijke, directe en comfortabele regionale fiets- verbindingen naar alle windstreken die qua reistijd concurreren met de auto.
- Bij ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met klimaatadaptatie en (duurzame) energiebehoefte. Te denken valt aan het tegengaan van hittestress en het inrichten van buffers voor wateropvang.
- Bij nieuwe (stedelijke) ontwikkelingen weegt de ecologische en klimaatadaptieve kwaliteit van het groen zwaar mee.

Landschappelijke ontwikkelingen

- Kromme- en Hollandsche IJsselzones vormen hotspots voor natuur en recreatie. Hier bouwen we op voort.
- Wij stimuleren hiervoor de uitbreiding van de laadinfrastructuur. Er wordt gewerkt aan veilige directe fietsverbindingen naar alle windrichtingen, waarbij Nieuwegein en Utrecht prioriteit hebben.
- Bij projecten in gebieden met een hoge of zeer hoge natuurwaarde hanteren we het principe dat door een gecertificeerd ecologisch bureau moet worden aangetoond dat compensatie van de natuurwaarde plaatsvindt. Hierbij is het uitgangspunt om zoveel mogelijk binnen het project te compenseren, anders in de directe omgeving, of op een compensatielocatie in de gemeente.

Handboek Openbare Ruimte 2022

In het Handboek Openbare Ruimte staan kaders en richtlijnen voor het ontwerpen en realiseren van civieltechnische en cultuurtechnische werken voor het inrichten van de openbare ruimte in de gemeente. Deze kaders en richtlijnen komen voort uit wettelijke kaders voor de inrichting en instandhouding van de openbare ruimte en uit het beleid dat door de gemeente hiervoor eerder is ontwikkeld. Om de civieltechnische en cultuurtechnische objecten naar de gewenste kwaliteit te realiseren of gerealiseerd te krijgen, stelt de gemeente voorwaarden aan de voorbereiding en de uitvoering van de werkzaamheden. Enkele voorwaarden zijn op het gehele realisatieproces van

toepassing, andere zijn uitsluitend relevant in een bepaalde fase van of voor een bepaald product in het proces.

Toekomstbeeld binnenstad IJsselstein

Het historische, kleinschalige profiel van de binnenstad zorgt voor een krachtige uitgangspositie. De binnenstad kent nog relatief weinig leegstand. Wel is er een duidelijke transitie gaande van winkels naar verblijfsfuncties, wat een andere ruimtevraag betekent. Ook zijn er meer mensen in de binnenstad komen wonen.

IJsselstein is een evenementenstad. Hier vier je feest in en knusse, historische setting. De evenementenagenda wordt daar nog meer op afgestemd. Die piekmomenten hebben wel jaarrond consequenties voor de inrichting van het de openbare ruimte. Gezien het beperkte vloeroppervlak van de binnenstad en de vele opgaven in de openbare ruimte vraagt dat om keuzes.

In 2040 zijn sommige dingen nog vanzelfsprekend: molen de Windotter draait, De Plaats is knus, Apestad heeft een slotheer en de Benschopperstraat is druk. Dar mogen we er één aan toevoegen: IJsselstein is een begrip in de regio.

Ambities van toepassing op het beheer van de openbare ruimte:

- Dé ontmoetingsplek van IJsselstein
- Waarde voordelen van wonen in een historische binnenstad de boventoon voeren (beeldkwaliteit, levendigheid)
- Waar aandacht is voor klimaatadaptatie (hittestress, waterberging) en -mitigatie (energie, vervoer)
- Een autoluw profiel realiseren (verblijfs- en beeldkwaliteit)
- De groenblauwe plantenstructuur benadrukken (hittestress, waterberging, verblijfskwaliteit)
- Historische beeldkenmerken/elementen/structuren benadrukken

Het toekomstbeeld zoals hiervoor geschetst is nog niet per gebied tot in detail uitgewerkt. In de uitvoering moeten de precieze puzzelstukken vorm gaan krijgen. Ruimtelijke puzzelen in een compacte en altijd veranderende binnenstad vraagt om denken vanuit het gezamenlijke belang: niet iedereen zal met elke keuze geholpen zijn. De open dialoog en humor die hebben geholpen om tot dit toekomstbeeld te komen geven goede hoop dat IJsselsteiners daar samen uit gaan komen. Dit toekomstbeeld zet in op het optimale gebruik van de schaarse openbare ruimte in de binnenstad. Voor delen van de binnenstad is een (iets) andere inrichting gewenst.

Nota Volksgezondheidsbeleid en Seniorenbeleid 2021-2025

IJsselstein gezond en vitaal – wie wil dat nou niet? Het is de missie van de gemeente om samen met haar inwoners en samenwerkingspartners ervoor te zorgen dat iedereen in IJsselstein de mogelijkheid heeft om gezonde en vitale keuzes te maken. Om goed in te kunnen spelen op de (gezondheids-)ontwikkelingen voor de komende jaren, focust dit beleid op:

Preventie	Vroegtijdige signalering en inzet om de gevolgen van gezondheidsrisico's te verminderen en te voorkomen.
Verantwoordelijkheid	Inwoners zijn zelf verantwoordelijk voor de keuzes die zij maken met betrekking tot hun gezondheid en vitaliteit.
Normaliseren	Iedereen krijgt in het leven te maken met tegenslagen die de gezondheid en vitaliteit kunnen beïnvloeden. Dit hoort bij het leven. Hierbij willen we niet onnodig etiketten of labels te plakken.

Faciliteren	De gemeente en haar partners maken het mogelijk dat inwoners gezonde en vitale keuzes kunnen maken.
Stimuleren	Gezamenlijke inzet van gemeente, professionals en inwoners om inwoners te stimuleren meer gezonde en vitale keuzes te maken.
Ondersteunen	Wanneer het op eigen kracht niet (meer) gaat kunnen inwoners op ondersteuning of hulp rekenen.

Visie- en uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie 2023-2028

Met dit document, de visie op klimaatadaptatie en het uitvoeringsprogramma, borgt de gemeente IJsselstein klimaatadaptatie in het lokale beleid en geeft zij invulling aan de landelijke doelen uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. In deze visie is de ambitie opgenomen die de gemeente moet helpen om toekomstbestendig te worden en de gevolgen van klimaatverandering te minimaliseren,

IJsselstein kiest voor een proactieve aanpak, waarbij we ons gaan richten op de volgende speerpunten:

1. Klimaatadaptieve
 - a. herstructurering van de openbare ruimte
 - b. bouw
2. De stad als spons
3. Leefbaarheid bij hitte
4. Gevolgbeperking vitale en kwetsbare functies
5. Klimaatbewustzijn en actie nemen
 - a. samen met inwoners
 - b. samen met ondernemingen en andere overheden
6. Klimaatadaptieve landbouw- en natuur

“IJsselstein is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust. Om dat te bereiken, zijn in 2050 de openbare ruimte, de private ruimte en de samenleving aangepast aan de risico's die ontstaan door de gevolgen van klimaatverandering. Om dit efficiënt te bereiken maken we mede gebruik van meekoppelkansen die zich voordoen bij de aanpak van andere beleidsvelden dan klimaatadaptatie.”

Transitievisie Warmte IJsselstein 1.0

De Transitievisie Warmte IJsselstein 1.0 schetst de mogelijkheden en oplossingsrichtingen in de gemeente IJsselstein. Voor de totstandkoming van dit visiedocument, én in de uitvoering van de warmtetransitie, zijn een aantal uitgangspunten leidend. Energiebesparing ziet de gemeente als meest logische eerste stap. Daarnaast streven ze naar een transitie die haalbaar, zo betaalbaar mogelijk en realistisch is, waarin de transitie voor iedereen behapbaar gehouden wordt en zo veel mogelijk lokale kansen worden benut.

Voor de uitvoering van de warmtetransitie in IJsselstein ziet de gemeente tot 2030 een strategie met drie sporen.

1. De prioriteit ligt bij het verminderen van de warmtevraag in IJsselstein door een energiebesparingsaanpak die de focus legt op isolatiemaatregelen. Immers, alle energie die wordt bespaard hoeft ook niet te worden opgewekt.
2. Het tweede spoor gaat om het nader onderzoeken van de kansrijke warmtebronnen in IJsselstein – de rioolwaterzuiveringsinstallatie en de Hollandsche IJssel.
3. Het derde spoor verkent de mogelijkheden om met warmtetransitie aansluiting te vinden in buurten waar de komende jaren werkzaamheden zijn gepland of waar enthousiaste bewoners een voortrekkersrol willen/kunnen vertolken. Op die manier wil de gemeente de komende jaren samen met de inwoners en alle andere relevante partners de warmtetransitie stap voor stap gaan realiseren.

Natuurkaart 2.0

De Natuurkaart 2.0 brengt op hoofdlijnen de ecologische structuur van de stad in beeld. Het is een middel dat dient als beleid om de ecologische structuur te behouden en nieuwe ecologische waarden tot stand te brengen. De ecologische structuur is bedoeld om planten en dieren voldoende leefruimte te geven en mogelijkheden te bieden om te migreren naar andere gebieden.

De toenemende vraag naar woningen in IJsselstein vraagt om ruimte. Door het karakter van het groen in IJsselstein – gelegen dichtbij woningen – en niet groot van omvang maakt dat het lastig is om geschikte locaties te vinden. Bij projecten in gebieden met een hoge of zeer hoge natuurwaarde hanteert de gemeente het principe dat door een gecertificeerd ecologisch bureau moet worden aangetoond dat compensatie van de natuurwaarde plaatsvindt. Hierbij is het uitgangspunt om zoveel mogelijk binnen het project te compenseren, anders in de directe omgeving, of op een compensatielocatie in de gemeente.

Mobiliteitsplan IJsselstein ‘Gezond op weg naar 2030’

Mobiliteit is nodig voor het uitvoeren van een activiteit die op een andere locatie plaatsvindt, bijvoorbeeld werken, wonen, sport, recreatie, onderwijs, sociaal bezoek en cultureel bezoek. Daarnaast heeft mobiliteit ook omgevingseffecten zoals uitstoot van CO₂, stikstofdepositie, fijnstof, ruimtebeslag, geluid, verkeersonveiligheid en barrièreverwerking. Het mobiliteitsplan definieert vijf kernopgaven voor de gemeente IJsselstein op basis van trends en ontwikkelingen. Deze vijf kernopgaven zijn in

onderstaand schema weergegeven.

KERNOPGAVE 1: BEREIKBAAR BLIJVEN

IJsselstein wil bereikbaar blijven. Daarvoor is het nodig om een omslag in het mobiliteitsgedrag tot stand brengen: meer gebruik van de fiets, het openbaar vervoer en van slimme mobiliteitsketens. Dat moeten we samen bereiken met onze inwoners, bedrijven, werknemers en bezoekers.

KERNOPGAVE 2: VERBETEREN VAN DE VERKEERSVEILIGHEID

IJsselstein wil het aantal verkeersslachtoffers structureel terugdringen door duurzaam veilige infrastructuur in combinatie met handhaving, bewustwording en een veilig weggedrag.

KERNOPGAVE 3: ZORG VOOR LEEFBAARHEID

IJsselstein wil de aantrekkelijkheid van de woonomgeving en de binnenstad in stand houden en versterken, zodat IJsselstein een fijne en gezonde woonstad is met een vitale aantrekkelijke binnenstad.

KERNOPGAVE 4: MOBILITEIT VOOR IEDEREEN (INCLUSIEVE MOBILITEIT)

IJsselstein wil het mogelijk maken, dat de inwoners zelfstandig kunnen reizen van deur tot deur met een vorm van collectief vervoer zodat zij kunnen blijven deelnemen aan de economische, maatschappelijke en sociale activiteiten. Dit is van belang voor inwoners die niet meer zelfstandig gebruik kunnen maken van een auto, fiets of het reguliere openbaar vervoer.

KERNOPGAVE 5: BIJDRAGEN AAN DE KLIMAATDOELSTELLINGEN (DUURZAAMHEID)

IJsselstein wil een aantrekkelijke gemeente blijven voor de huidige en toekomstige generaties. Daarvoor is het nodig om de auto-afhankelijkheid te verminderen en het aandeel van duurzame vormen van mobiliteit te vergroten.

Bijlage 3: Areaalgegevens

Onderhoud type	Eenheid	Totaal	Woonwijk	Binnenstad	Hoofdwegen	Begraafplaatsen	Winkelcentra	Sportcomplexen	Parken	Bedrijventerrein	Buitengebied
GROEN											
BOMEN											
Straat- en parkbomen (standplaats onbekend)	stuk	299	108	6	19	0	4	56	18	73	15
Bomen in beplanting	stuk	3602	2383	71	221	182	27	220	345	46	107
Bomen in gras zonder boomspiegel	stuk	3826	2226	99	717	47	1	43	590	91	12
Bomen in verharding	stuk	1405	1225	20	55	1	33	9	19	14	29
Lei- en vormbomen	stuk	862	737	64	7	0	9	11	5	28	1
Fruitbomen	stuk	1459	640	11	19	0	0	0	787	1	1
Knotbomen	stuk	2283	1539	0	169	18	1	48	392	36	80
Bomen in bermen (landschapp. beplanting)	stuk	2094	879	45	456	17	0	45	211	159	282
SIERPLANTSOEN											
Heesters, botanische rozen & bodembedekkers	are	36,72	30,92	0	3,5	0	1,13	0	1,17	0	0
Sierheesters	are	1043,78	736,11	32,34	100,8	38,37	3,28	8,97	103,4	20,51	0
Bodembedekkers	are	67,43	52,49	0,26	0,48	5,47	0,66	0	0,41	7,66	0
Botanische rozen	are	2,34	2,34	0	0	0	0	0	0	0	0
(Blok)hagen	are	239,95	160,26	6,39	13,97	9,45	5,32	6,52	27	2,41	8,63
Vaste planten traditioneel	are	8,28	2,01	5,54	0,73	0	0	0	0	0	0
Perkrozen	are	4,91	4,91	0	0	0	0	0	0	0	0
BOSPLANTSOEN											
Bosplantsoen	are	1962,23	505,79	22,83	333,51	42,82	0	274,79	320,24	42,67	419,58
Bosplantsoen met onderlaag	are	87,26	41,45	0	1,2	0	0	1,08	18,27	5,65	19,61
GRASVELDEN											
Gazon kleinschalig < 2 are	are	198,87	0	0	0	85,04	0	113,83	0	0	0
Gazon normaal 2-10 are	are	5524,73	2649,97	231,85	881,41	66,15	10,63	74,89	1427,64	154,83	27,36
Recreatief grasveld < 10 are	are	457,73	57,98	4,13	0	0	0	282,19	97,65	0	15,78
RUW GRAS											
Ruw gras < 10are	are	5213,32	1015,32	28,58	1588,83	7,9	94,28	123,76	960,51	309,39	1084,75
BEGRAZEN											
Begrazingsweiden	are	102	102	0	0	0	0	0	0	0	0
LANDSCHAPPELIJKE BEPLANTING											
Natuurlijk bos	are	157,87	0	0	157,87	0	0	0	0	0	0
VERHARDING											
GESLOTEN VERHARDING											
Cementverharding wegtype 3-5	are	81,25	1,1	0,34	30,52	0	3,34	0	44,39	1,56	0
Asfalt algemeen Wegtype 3-4	are	4474,61	907	40,01	2062,25	0,59	34,56	21,93	271,52	619,46	517,29
Asfalt algemeen Wegtype 5-7	are	0,48	0,38	0	0	0,1	0	0	0	0	0
OPEN VERHARDING											
Betontegels wegtype 6-7	are	3532,78	2486,55	30,24	602,31	6,96	69,18	49,57	193,07	74,89	20,01
Betonstraatstenen wegtype 3-5	are	6114,51	4647	27,02	510,46	24,19	92,4	121,34	323,27	356,29	12,54
Gebakken klinkers wegtype 3-5	are	407,93	148,12	251,5	4,18	0	0	0,74	0,24	2,66	0,49
Grasbetontegels (parkeerplaatsen e.d.)	are	10,98	4,72	0	0,38	0	0	0	4,63	1,25	0
Grasbetontegels langs wegen	are	4,09	0	0	4,09	0	0	0	0	0	0
Natuursteen verharding	are	84,41	21,53	35,49	26,07	0	1,32	0	0	0	0
HALFVERHARDING											
Grind	are	222,21	76,56	3,81	7,86	0	0	28,93	94,76	0	10,29
Schelpen	are	174,99	49,83	1,21	14,24	0	0	20,54	81,13	4,77	3,27
ONVERHARD-ZAND											
Zandpaden - oppervlakte	are	75,88	31,1	1,71	0,26	0	0	5,67	32,36	0	4,78

Bijlage 4: Uitwerking financiële tabellen

Dagelijks onderhoud						
Onderwerp	Specificatie	2024	2025	2026	2027	2028
Groen		929.009	929.009	929.009	929.009	921.086
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Verharding		512.798	512.798	512.798	552.798	505.298
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Water		75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Kunstwerken		358.155	17.278	7.643	5.155	5.334
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Beschoeiingen		54.504	54.504	54.504	54.504	54.504
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Straatmeubilair		18.240	18.240	18.240	18.240	18.240
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Borden		6.180	6.180	6.180	6.180	6.180
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Spelen		42.290	42.290	42.290	42.290	42.290
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Kolken	Basistaak RMN	78.000	78.000	78.000	78.000	78.000
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Duikers	Budget loopt via het Water en Rioleringsplan (WRP)	7.480	7.480	7.480	7.480	7.480
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
VRI's		100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
OVL		120.000	120.000	120.000	120.000	112.500
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Reiniging	Basistaak RMN	1.108.000	1.108.000	1.108.000	1.108.000	1.108.000
	Totaal	3.409.656	3.068.778	3.059.144	3.096.656	3.033.912

Groot onderhoud						
Onderwerp	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Groen		245.435	245.435	245.435	245.435	245.435
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Verharding	Groot onderhoud asfalt	400.000	1.500.000	1.045.482	240.425	
	Groot onderhoud elementen	400.000	189.000	1.100.000		
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Water	Baggeren	100.000	50.000	50.000	120.000	50.000
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Kunstwerken		328.987	178.533	119.964	115.968	641.698
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Straatmeubilair		53.500	53.500	53.500	53.500	53.500
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Borden		21.810	21.810	21.810	21.810	21.810
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
OVL		100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
Spelen		72.420	72.420	72.420	72.420	72.420
	Wat	2024	2025	2026	2027	2028
VRI's	Beheerplan VRI's	107.113	15.989	65.233	38.814	56.557
	Totaal	1.829.264	2.426.686	2.873.844	1.008.371	1.241.420

(Vervangings)investeringen							
Onderwerp	Wat	Afschr term.	2024	2025	2026	2027	2028
Groen		20	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
	Wat	Afschr term.	2024	2025	2026	2027	2028
Verharding	Asfalt	30		0		1.936.361	569.194
	Elementen	30	189.255			3.419	1.288.968
	Wat	Afschr term.	2024	2025	2026	2027	2028
Kunstwerken	Vervangen houten brug	30	813.750	240.250	961.000		
	Vervangen betonnen damwand	25	53.925				
	Vervangen houten dekbeplanking	10	83.979				
	Vervangen voegovergangconstructie	15					55.800
	Wat	Afschr term.	2024	2025	2026	2027	2028
Beschoeiingen	Beschoeiingen	25	222.285	206.597	293.724	204.543	191.457
	Wat	Afschr term.	2024	2025	2026	2027	2028
Straatmeubilair		10	83.660	83.660	83.660	83.660	83.660
	Wat	Afschr term.	2024	2025	2026	2027	2028
Borden		10	13.290	13.290	13.290	13.290	13.290
	Wat	Afschr term.	2024	2025	2026	2027	2028
Spelen	Vervangingen speellocaties	15	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
	Wat		2024	2025	2026	2027	2028
Duikers	Budget loopt via het Water en Rioleringsplan (WRP)	15			75.000		75.000
	Wat		2024	2025	2026	2027	2028
OVL	Armatuur	20	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
	Mast	40	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
	Totaal investeringen per jaar:		1.670.143	753.797	1.636.674	2.451.273	2.487.369

Afschrijvingstermijnen

Activa soort	Omschrijving	Afschrijvingstermijn
IVA	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	0
IVA	Aandelen	0
IVA	Deelneming(en)	0
IVA	Saldo van agio en disagio	4
IVA	Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5
MVA-EN	Gronden en terreinen	0
MVA-EN	Personenauto, aanhangwagen	5
MVA-EN	Pick-up, bedrijfsauto, vrachtwagen	7
MVA-EN	Tractor	10
MVA-EN	Motorvoertuigen	20
MVA-EN	Beveiligingsapparatuur	10
MVA-EN	Telefooninstallaties	5
MVA-EN	Mobiele communicatiemiddelen (smartphones, tablets, laptops)	3
MVA-EN	Automatisering (PC's, software) *	3
MVA-EN	Bekabeling	10
MVA-EN	Programmatuur * (besturingssystemen, servers, netwerk, centrale opslagsystemen)	5
MVA-EN	Gebouwen: Noodlokalen	15
MVA-EN	Gebouwen: Veiligheidsvoorzieningen, brandslangen, centrale verwarming, airco	15
MVA-EN	Gebouwen: Verbouwing	25
MVA-EN	Bedrijfsgebouwen, grotendeels van steen	40
MVA-EN	Bedrijfsgebouwen, grotendeels van hout	20
MVA-EN	Gebouwen renovaties **	20
MVA-EN	Gebouwen: Overige	40
MVA-EN	Kantoorinventaris, schoolmeubilair en overige vaste inrichting	8
MVA-EN	Carillons, klokken en uurwerken	20
MVA-EN	Archiefinstallaties	25
MVA-EN	Gereedschappen	5
MVA-EN	Installaties	15
MVA-EN	Hekwerken: Aanleg / vervanging	20
MVA-ENH	Afvalcontainers	10
MVA-ENH	Riolering: Aanleg/vervanging (GRP leidend)	60

Activa soort	Omschrijving	Afschrijftermijn
MVA-MN	Openbare verlichting: masten	40
MVA-MN	Openbare verlichting: armaturen	20
MVA-MN	Bruggen: (hout) Aanleg / vervanging	30
MVA-MN	Beweegbare bruggen: Aanleg / vervanging	70
MVA-MN	Betonnen vaste bruggen: Aanleg / vervanging	100
MVA-MN	Beschoeiingen	25
MVA-MN	Walmuren	40
MVA-MN	Plantsoenen / parken: Aanleg/reconstructie	20
MVA-MN	Sportterreinen/speelplaatsen: Aanleg / vervanging	15
MVA-MN	Straatmeubilair	10
MVA-MN	Aanleg kunstgras toplaag sportvelden	15
MVA-MN	Aanleg natuurgras toplaag sportvelden	10
MVA-MN	Aanleg onderlaag sportvelden	15

Bron: Nota Waardering en Afschrijving Gemeente IJsselstein 2023

Bijlage 5: Voorwaarden en spelregels Zelfbeheer

Voorwaarden en uitgangspunten voor zelfbeheer

- De gemeente blijft eigenaar van de grond; veiligheid en mobiliteit zijn gewaarborgd.
- Openbare buitenruimte blijft altijd openbaar toegankelijk. Groen blijft groen en bomen zijn heilig.
- Wijziging van de inrichting mag alleen in overleg met (en met instemming van) de gemeente.
- Ruimte wordt gegeven aan zelfbeheer, tenzij eenheid van beheer nodig is voor het behoud van de ruimtelijke kwaliteit op gebiedsniveau.
- Zelfbeheer is niet mogelijk bij:
 - Hoofdgroenstructuur uit 'bouwen aan een groen HIS'
 - Openbare parken
- Zelfbeheer is beperkt mogelijk (vraagt om extra zorgvuldige afweging en passende spelregels) bij:
 - Doorgaande wegen (hoofd en verzamelwegen)
 - Ecologische zone

Spelregels

1. Zelfbeheer moet worden aangevraagd. Toestemming wordt verleend door het toezenden van een beheerovereenkomst, met beheerafspraken (eventueel met verwijzing naar spelregels).
2. In aanvraag aangeven:
 - a. wie de beheertaken op zich gaan nemen (gezamenlijke aanvragers, inclusief bereikbaarheidsgegevens van bij voorkeur twee contactpersonen)
 - b. op welke wijze continuïteit is geregeld
3. Aantoonbaar draagvlak van omwonenden (aanvraag mede laten ondertekenen door omwonenden)
4. Zelfbeheer betekent dat het beheer voor de duur van de overeenkomst wordt overgedragen aan de aanvrager(s).
5. De beheerovereenkomst eindigt:
 - a. bij niet nakomen van spelregels op gebied van beheer en onderhoud
 - b. als zelfbeheer leidt tot verloedering van de openbare buitenruimte
 - c. bij opzegging (door beheerder of gemeente)

Bijlage 6: Opgehaalde input voor het IBOR

Interne beeldvormingssessie

Op 31 augustus 2023 heeft er een beeldvormingssessie plaatsgevonden met diverse medewerkers van de gemeente IJsselstein. Deelnemers waren:

- Beleidsmedewerkers van diverse beleidsterreinen
- Beheerders openbare ruimte
- Projectleiders openbare ruimte
- Mensen van de buitendienst (uitvoering)

Medewerkers vanuit verschillende invalshoeken van de gemeente hebben een presentatie gegeven. Hierbij stonden de volgende vragen centraal:

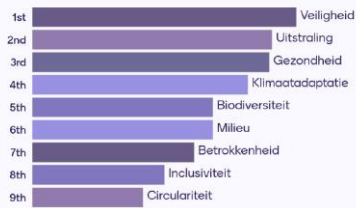
- Hoe werkt het werken op beeld voor jullie in de praktijk?
- Wat is goed gegaan en waar is ruimte voor verbetering?
- In welke mate wordt er nu integraal gewerkt en wat kan/moet daarin eventueel beter/anders?

Concluderend kan gezegd worden dat alle medewerkers van de gemeente IJsselstein zeer betrokken zijn. De medewerkers hebben een 'groen hart'. De manier waarop er nu met beeldkwaliteit wordt gewerkt wordt niet echt als positief ervaren. Er is meermaals genoemd dat beheren op kwaliteit C zorgt voor kapitaalvernietiging. Voor een aantal beheerdisciplines wordt meer op technische staat en veiligheid gestuurd dan op beeld. Integraal werken gebeurt steeds meer. Er is nog wel verbetering mogelijk, bijvoorbeeld bij projecten waarbij aan de voorkant niet altijd voldoende wordt stilgestaan bij het beheer en de afspraken die daarvoor nodig zijn.

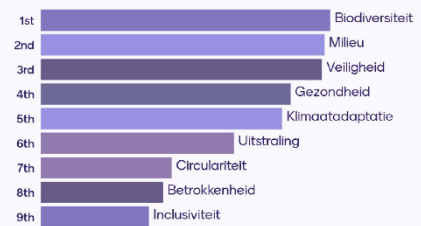
In gemêleerde groepen zijn de opgaven uit de IVOR, klimaatvisie en omgevingsvisie besproken. Hierbij is aan de hand van een formulier gesproken over de wenselijkheid, haalbaarheid en 'wat is er voor nodig?'. Na afloop van de sessie is dit nog nader aangevuld en besproken.

Tot slot zijn de prioriteiten opgehaald voor het beheer in IJsselstein. Deze staan op de volgende pagina.

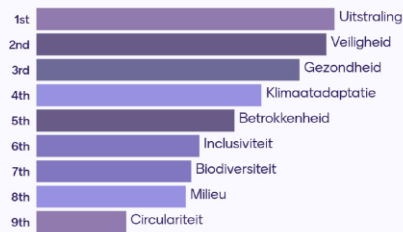
Prioritering voor IBOR IJsselstein: zet de thema's op volgorde van belangrijk = 1 tot niet belangrijk = 9

Prioritering voor Buitengebied

Prioritering voor Woonwijken

Prioritering voor Begraafplaatsen

Prioritering voor Centrum / Binnenstad

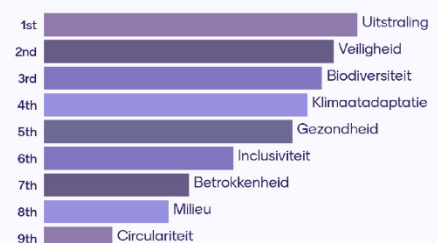
Prioritering voor Hoofdwegen

Prioritering voor Winkelcentra

Prioritering voor Parken

Externe beeldvormingssessie

Op 21 september 2023 heeft er een beeldvormingssessie plaatsgevonden met diverse belanghebbenden. Deelnemers waren:

Naam	Organisatie
M. van Gelderen en P. V	Cazas
I. Schuller en H. van Logtestijn	Groen Platform IJsselstein
E. Wierstra	No Plastic Runner
S. de Rijk en L. de Bruijn	Plaatselijk Overleg Gehandicapten
D. Duijts	BIZ
W. van der Wiel	Knijperploeg
H. G. Westland	Bewoner
M. Mols, T. Zoethout, C. Meijer, P. Nieveen van Dijkum	Raadsleden

Tijdens deze externe beeldvormingssessie hebben we samen met de deelnemers teruggeblikt op het beheer van de openbare ruimte van de afgelopen 10 jaar. Hierbij stonden de volgende vragen centraal:

- Wat is u opgevallen aan het beheer van de openbare ruimte?
- Wat vindt u goed aan het beheer van de openbare ruimte in IJsselstein?
- Wat vindt u minder goed aan het beheer van de openbare ruimte in IJsselstein?
- Wat vindt kan anders/moet beter aan het beheer van de openbare ruimte?

Een aantal mensen heeft een bijdrage gehouden middels een PowerPoint. Deze zijn opgenomen in de presentatie. Anderen hebben ter plekke mondeling hun bijdrage geleverd. Ieder perspectief gaf weer een andere beeld op de gestelde vragen. Hieronder staat per persoon kort de kern van de boodschap die is gegeven:

Deelnemers
Cazas De komende periode is Cazas bezig met groot onderhoud, ze willen daarin graag samen optrekken met de gemeente. Goede punten: - Wijkscouw; - Inhaalslag met betrekking tot het groen door de gemeente; - Mogelijkheid om via een app meldingen openbare ruimte te doen. Verbeterpunten: - Overlast van ratten in IJsselveld; - Beter benutten en inzetten van de app; - Het tegengaan van bijplaatsing afval en zwerfvuil; - Groenonderhoud. Kansen: - Samenwerking: • Meer inspraak en overleg bewoners en andere partners;

- Werken met communities – bewoners die zich willen inzetten en die actieve stimuleren & faciliteren;
- Aansluiten zoeken bij – en optrekken met – bestaande platformen;
- Projecten in wijk om mensen te activeren (vb. wijktuin Achterveld);
- Aansluiting ‘kom aan tafel’ sessies van Cazas Wonen;
- Koppelkansen groot onderhoud en renovatie Cazas benutten.
- Zichtbaarheid en benaderbaarheid gemeente vergroten voor bewoners.
- Hoe willen we de openbare ruimte benutten i.r.t. actuele thema's zoals biodiversiteit, klimaatadaptatie, ontmoeting, gezondheid?

GPIJ heeft nog toegevoegd dat het afgelopen jaar het beheer verbeterd is, maar dat er nog weinig gebeurt met de natuurkaart.

Het Plaatselijk Overleg Gehandicapten geeft aan dat er nog veel te winnen is op het gebied van toegankelijkheid. Ze noemen onder andere de bereikbaarheid van ondergrondse containers, onregelmatige stoepen, wortelopdruk en fietspaden met haakse hoeken.

E. Wiersma (No Plastic Runner) ziet graag dat jongeren meer betrokken worden bij de openbare ruimte. Hij is tevreden over de ondergrondse containers in zijn wijk en de binnenstad in het algemeen. Daarnaast benoemt hij scheve stoepen in Zenderpark en dat er meer aandacht mag zijn voor zwerfafval. Onder andere in de vorm van het prullenbakkenbeleid, meer preventie en geen plastic bekertjes bij evenementen.

H. Westland

Goede punten:

- Inzet medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Hanging baskets binnenstad;
- Inzet NO PLASTIC RUNNER;
- Mogelijkheden tot zelfbeheer.

Verbeterpunten:

- Herplanten van bomen wat niet altijd wordt gedaan;
- Wateroverlast.

Ontevreden beeldkwaliteit C, bijvoorbeeld:

- Hoge/lastige onkruiden in beplanting;
- Knabbelsnoei plantvakken;
- Kaalheid vakken;
- Opschot;
- Kwaliteit van het straatmeubilair (verbrand, graffiti, kapot);
- Kwaliteit van boven- en ondergrondse containers; aanslag, bijplaatsingen;
- Onkruiden tegen schanskorven;
- Het niet onderhouden van boomspiegels;
- Veel te hoog gras op sommige plekken;
- Drijfvuil bij gemalen;
- Wortelopdrukproblematiek;
- Het niet verwijderen van onkruid op verharding;
- Hoeveelheid onkruiden op speelplekken;
- Gaten in het hondenlosloopveld Veerschipper (veiligheid);
- Overlast uitwerpselen honden en katten;
- Kwaliteit van open, gesloten en half verhardingen;
- Foutieve aanplant.

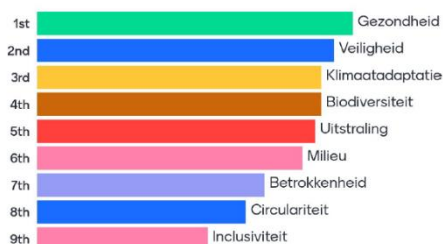
Ontevreden organisatieaspecten, bijvoorbeeld:

- De openbare ruimte wordt gebruikt als containeropslagplaats van de bewoners en aannemers;
- Efficiënt werken met betrekking tot de haagvoeten;

- Niet genoeg toezicht richting RMN;
- Weinig groen aanleg bij nieuwe ontwikkelingen;
- Gebruiksvriendelijkheid van het meldingssysteem Openbare Ruimte;
- Het niet uitvoeren van de Natuurkaart.

Daarnaast is gevraagd welke thema's belangrijk zijn voor IJsselstein.

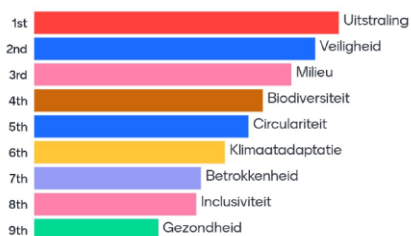
Prioritering voor IBOR IJsselstein: zet de thema's op volgorde van belangrijk = 1 tot niet belangrijk = 9

Prioritering voor Buitengebied

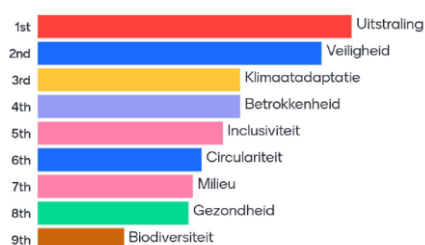
Prioritering voor Begraafplaatsen

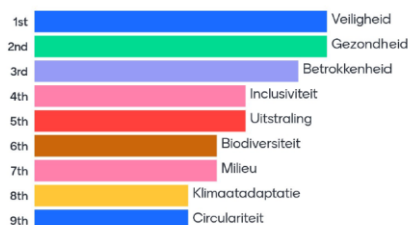
Prioritering voor Woonwijken

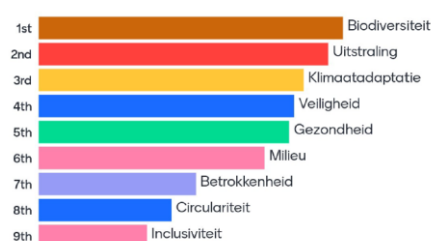
Prioritering voor Winkelcentra

Prioritering voor Sportcomplexen

Prioritering voor Parken

Prioritering voor Centrum / Binnenstad

Prioritering voor Hoofdwegen

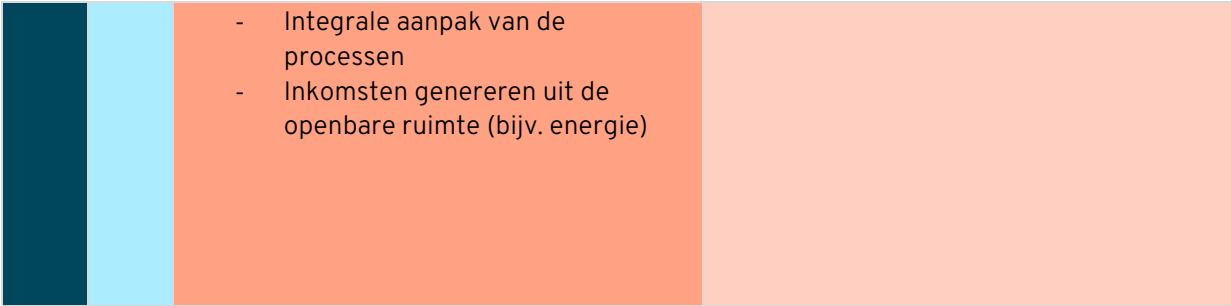

Onderstaande SWOT-analyse is een verzameling van alle sterktes, zwaktes, kansen en bedreiging voor het beheer van de openbare ruimte in IJsselstein. Dit is opgehaald tijdens twee beeldvormingssessies (met interne en externe betrokkenen).

	BEHEER VAN DE OPENBARE RUIMTE	
	Positief	Negatief

Gemeente IJsselstein	Intern	Sterktes	Zwaktes
		- Korte lijnen (tussen beheerders en projectleiders) - Flexibele inzet eigen dienst - De regie houden - Samenwerken met derden - Integraal werken afdeling Civiel & Vastgoed - Binnen- en buitendienstmedewerkers met een 'groen hart', passie en kennis van de OR - Positieve energie - Ambtelijk instelling/organisatie - Expertise inzetten bij communicatie Bermen & watergangen in 1 bestek (integraal werken) - De fruitbomen collectie - De binnenstad - Evenementen	- Verloop van medewerkers - Nieuwe plannen die elkaar opvolgen - Tekort aan personeel - Budget - Geen reserveringen voor vervangingsinvesteringen - Geen/beperkte visie op toekomstbestendig en duurzame openbare ruimte - Informatie nog niet compleet - Bestaande situatie areaal - 'Brandjes blussen' - Nauwelijks integrale samenwerking - Voorbereiding - Beheerafspraken zijn onduidelijk - Beeldplan versus wenselijk beeld -> consequenties van keuzes - Sturen op beeldkwaliteit = risico momentopname - Stoppen met beeldkwaliteit - Interpretatie van onderhoud op niveau C - Participatie inwoners staat de gemeente teveel voor open - Kennis bij de burgers/onvoldoende voorlichting - Rug rechthouden - Te weinig groen - Parkeerplaatsen moeten mee in integrale keuze, mag geen 'heilig huisje' zijn - Communicatie over onderhoud en biodiversiteit in de openbare ruimte - Te weinig jongeren betrokken - Snelheid van handelen/traagheid - Consequente communicatie ook w.b. meldingen - Flexibele inzet van de eigen dienst - Geen duidelijke afspraken

Extern	Kansen		Bedreigingen	
	- Het kan alleen maar beter - Wensen inwoners - Verzoeken, maar geen budget - Zelfbeheer door bewoners - Bewoners laten meedenken bij (her)inrichting - Jongeren betrekken - Inclusie en diversiteit van de betrokken bewoners - Collectief aan de slag met de jaarlijkse fruitoogst - Meer samenwerking tussen diverse partijen - Afspraken met ondernemers - Afstemming beleid <-> beheer - Onderhoud en beheer meenemen bij planvorming - Meer samenwerken (met alle disciplines) - Klimaatadaptatie biedt haakje om zaken aan te pakken - Klimaatadaptatie: aanpak hittestress en wateroverlast - Ongebruikte verharding vergroenen - Kaartviewer geeft meer overzicht wie, waar en wanneer iets wil doen - De projectenkaart gebruiken om af te stemmen - Aanpassingen: energie infrastructuur (warmtenetten en elektriciteitsnet) - Verwachting: aanzienlijke groei transformatiehuisjes en gemiddeld zal 1 op de 3 straten open moeten - Kruidenrijk gras onder fruitbomen - Maak duidelijk wat het einddoel is en hoe je daar komt - Goede afspraken maken over wat er buiten moet gebeuren - (technische) beheerkeuzes uitleggen aan bewoners en rug recht houden - Communiceren over insectenvriendelijk beheer (d.m.v. bordjes) - Vertellen wat we doen - Werken met hotspots - Hergebruik van 'dood' materiaal - Frequentie onderhoud		- Verzoeken, maar geen budget - Lage budgetten - Geld gaat voor toekomstbestendig - Te weinig budget - Hoe flexibiliteit/ruimte houden voor externen? - Reageren op meldingen versus projectmatige planning - Raadsvragen - Burgerparticipatie (bewoners met andere belangen) - Rigide benadering beeldwerken - Niet alleen kijken naar beeld maar ook naar de technische kwaliteit - Kwaliteit groen heeft invloed op wegen - Imago schade door slecht onderhoudsbeeld - Wegen: K&L werkzaamheden i.v.m. energie werkverkeer - Ziektes/plagen van bomen tot vervolg van kappen bomen - Veranderend klimaat - Weersomstandigheden niet te voorspellen, plannen lastig hier op af te stemmen - Woningbouw ten koste van groen - De arbeidsmarkt – genoeg capaciteit voor binnen en buiten - Onvoldoende goede afspraken over wat er buiten moet gebeuren	

-
- Integrale aanpak van de processen
 - Inkomsten genereren uit de openbare ruimte (bijv. energie)

Bijlage 7: Indicatie kosten maatregelen

Onderstaande tabellen zijn gebaseerd op landelijke eenheidsprijzen.

Maatregelen Ecologisch en Natuurlijk

Incidentele investering	Status	Beheerdiscipline	Prioriteit	Maatregelen	Uren/aantal	Eenheid	Eenheidsprijs	Kosten
Kruidenrijk gras toepassen onder fruitbomen.	Nog op te pakken	Groen	++	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uur	85	€ 680
				Inrichting				
				Grond klaarmaken en kruidenrijk gras inzaaien		are	€ 194	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar kruidenrijk gras		are	€ 21	€ -
				Totaal				€ 680
Waar mogelijk vogelbosjes aanplanten en andere faunavoorzieningen realiseren.	Nog op te pakken	Groen	0	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Inrichting				
				Aanplanten vogelbosjes		are	€ 1.900	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar beplanting		are	€ 161	€ -
				Totaal				€ 680
Vergroening op industrieterreinen stimuleren.	Nog op te pakken	Groen	0	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Prioriteren gebieden	8	uren	€ 85	€ 680
				Per gebied een plan van aanpak maken		gebied	€ -	€ -
				Inrichting				
				Vervang verharding door groen op plaatsen waar de mobiliteit niet in het geding komt. Verharding --> beplanting		are	€ 2.400	€ -
				Bomen planten incl grondverbetering ed.		stuks	€ 2.000	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar beplanting		are	€ 161	€ -
				Beheerkosten gemiddeld per jaar bomen		stuks	€ 22	€ -
				Totaal				€ 1.360
Overbodige verharding vervangen door groen, bijvoorbeeld om containers heen.	Project 'overbodige verhardingen'	Wegen	+	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Prioriteren gebieden	8	uren	€ 85	€ 680
				Inrichting				
				Vervang verharding door groen op plaatsen waar de mobiliteit niet in het geding komt. Verharding --> beplanting		are	€ 2.400	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar beplanting		are	€ 161	€ -
				Totaal				€ 1.360
Structurele investering	Status	Beheerdiscipline	Prioriteit	Maatregelen	Uren/aantal	Eenheid	Eenheidsprijs	Kosten
Waar mogelijk bij linten de bermen omvormen tot bloemrijk gras.	Nog op te pakken	Groen	+	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Prioriteren gebieden	8	uren	€ 85	€ 680
				Inrichting				
				Stuk frezen bestaand gras, grond klaarmaken en kruidenrijk gras inzaaien		are	€ 204	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar bloemrijk gras		are	€ 21	€ -
				Totaal				€ 1.360

Maatregelen Leefbaar

Incidentele investering	Status	Beheerdiscipline	Prioriteit	Maatregelen	Uren/aantal	Eenheid	Eenheidsprijs	Kosten
Ontmoetingsplekken aantrekkelijk en toegankelijker maken voor iedereen.	Onderdeel uitvoeringsplan spelen, nog op te pakken	Meubilair	++	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Prioriteren gebieden	8	uren	€ 85	€ 680
				Inrichting				
				Extra plaatsen banken		stuks	€ 982	€ -
				Extra plaatsen speeltoestellen		stuks	€ 3.388	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar banken (DO en GO)		stuks	€ 46	€ -
				Beheerkosten gemiddeld per jaar speeltoestellen (DO en GO)		stuks	€ 167	€ -
				Totaal				€ 1.360
Meer banken plaatsen bij scholen en JOP's.	Nog op te pakken, in afstemming met handhaving en jongerenwerk	Meubilair	0	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Prioriteren gebieden	8	uren	€ 85	€ 680
				Inrichting				
				Extra plaatsen banken		stuks	€ 982	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar banken (DO en GO)		stuks	€ 46	€ -
Tegels toevoegen ter oriëntatie (dementievriendelijke gemeente).	Nog op te pakken	Wegen	0	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Prioriteren gebieden	8	uren	€ 85	€ 680
				Inrichting				
				Extra plaatsen tegels		are	€ 3.079	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar tegels (DO en GO)		are	€ 69	€ -
We zorgen voor een aaneengesloten wandel- en fietsnetwerk door de stad dat aansluit op regionale routes.	Onderdeel mobiliteitsplan	Integraal	+	Totaal				
				Niet door te rekenen. Concrete locaties aanwijzen. Per locatie PvA maken				

Maatregelen Duurzaam

Incidentele investering	Status	Beheerdiscipline	Prioriteit	Maatregelen	Uren/aantal	Eenheid	Eenheidsprijs	Kosten
Koele plekken op de kaart aanwijzen, inrichten en beheren.	Zie klimaatadaptatieplan, nog op te pakken	Groen	0	Niet door te rekenen. Concrete locaties aanwijzen. Per locatie PvA maken				
Grasvelden zonder functie omvormen.	Nog op te pakken	Groen	++	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Prioriteren gebieden	8	uren	€ 85	€ 680
				Inrichting				
				Stuk frezen bestaand gras, grond klaarmaken en bloemrijk gras inzaaien		are	€ 204	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar bloemrijk gras		are	€ 21	€ -
				Totaal				€ 1.360
Structurele investering	Status	Beheerdiscipline	Prioriteit	Maatregelen	Uren/aantal	Eenheid	Eenheidsprijs	Kosten
Meer bomen planten en onderhouden op plekken met weinig schaduw of weinig wateropvang.	Vraagt nog nader onderzoek, zie kanskaart	Groen	+	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Prioriteren gebieden	8	uren	€ 85	€ 680
				Inrichting				
				Extra plaatsen bomen		stuks	€ 2.000	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar bomen (DO en GO)		stuks	€ 22	€ -
				Totaal				€ 1.360
Bij vervanging altijd kiezen voor circulaire materialen.	Nog op te pakken	Integraal	0	Niet door te rekenen. Concrete locaties aanwijzen. Per locatie PvA maken				

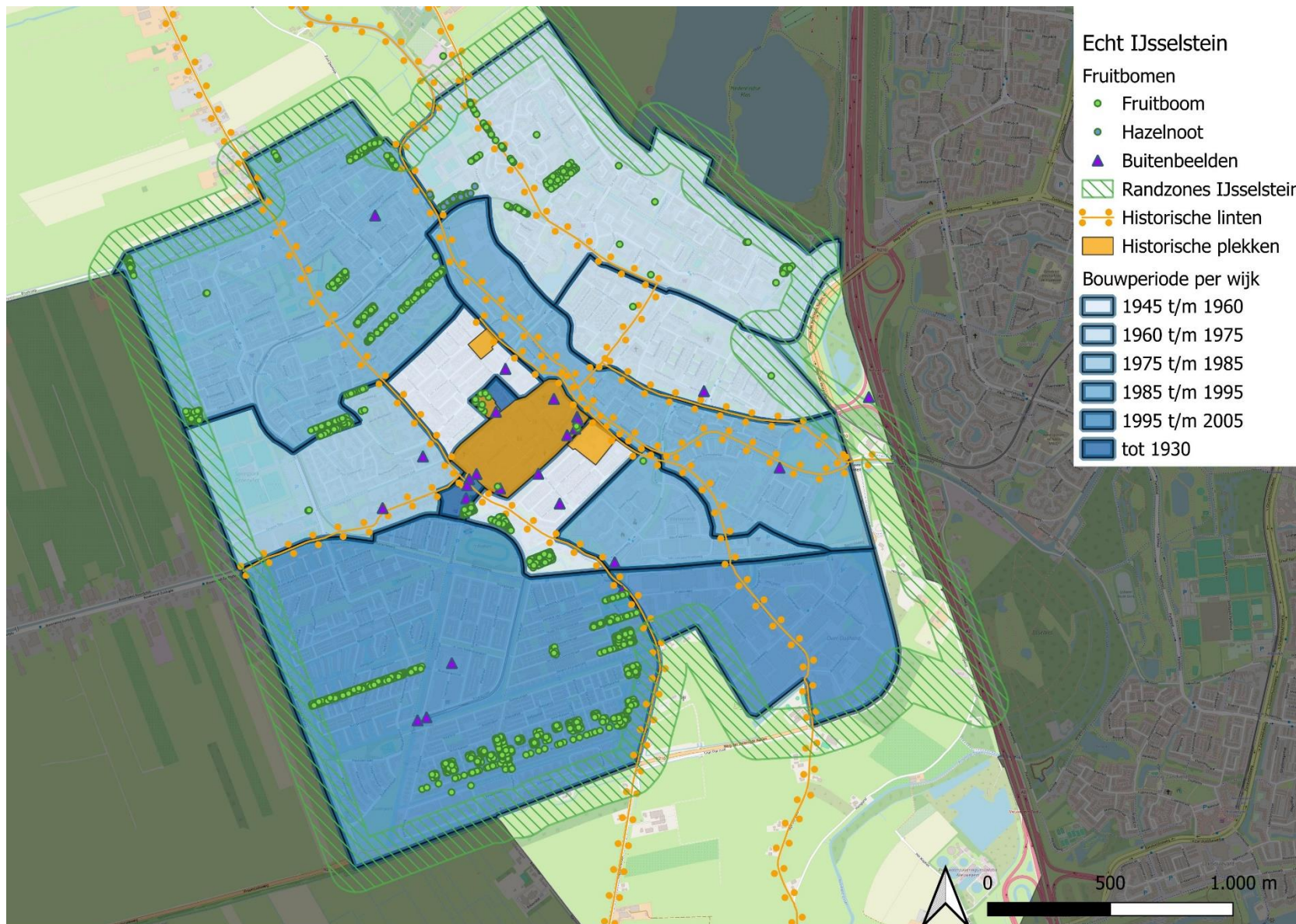
Maatregelen Samen

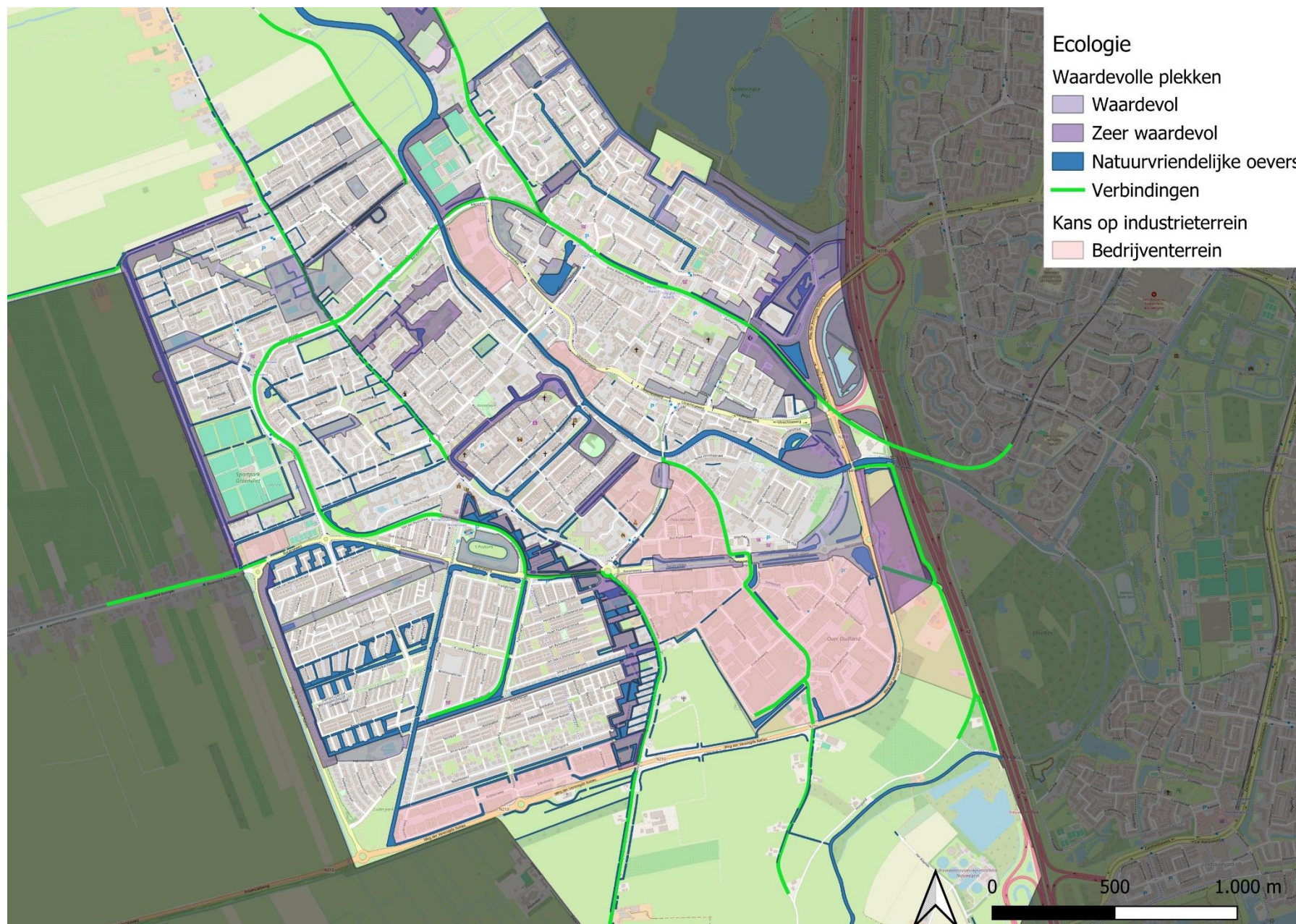
Incidentele investering	Status	Beheerdiscipline	Prioriteit	Maatregelen	Uren/aantal	Eenheid	Eenheidsprijs	Kosten
Projecten, zoals een wijktuin, opstarten om mensen te activeren mee te doen in het groen.	Gebeurt al	Groen	0	Is al ingeregeld				
Samen met inwoners houtrillen en takwanden aanleggen.	Nog op te pakken	Groen	++	Organisatie				
				Locaties in beeld brengen	8	uren	€ 85	€ 680
				Dag organiseren	36	uren	€ 85	€ 3.060
				Inrichting				
				Plaatsen houtrillen		are	€ -	€ -
				Beheer				
				Beheerkosten gemiddeld per jaar houtrillen (DO en GO)		are	€ -	€ -
				Totaal				€ 3.740

Bijlage 8: Kaarten Beheren op Waarden

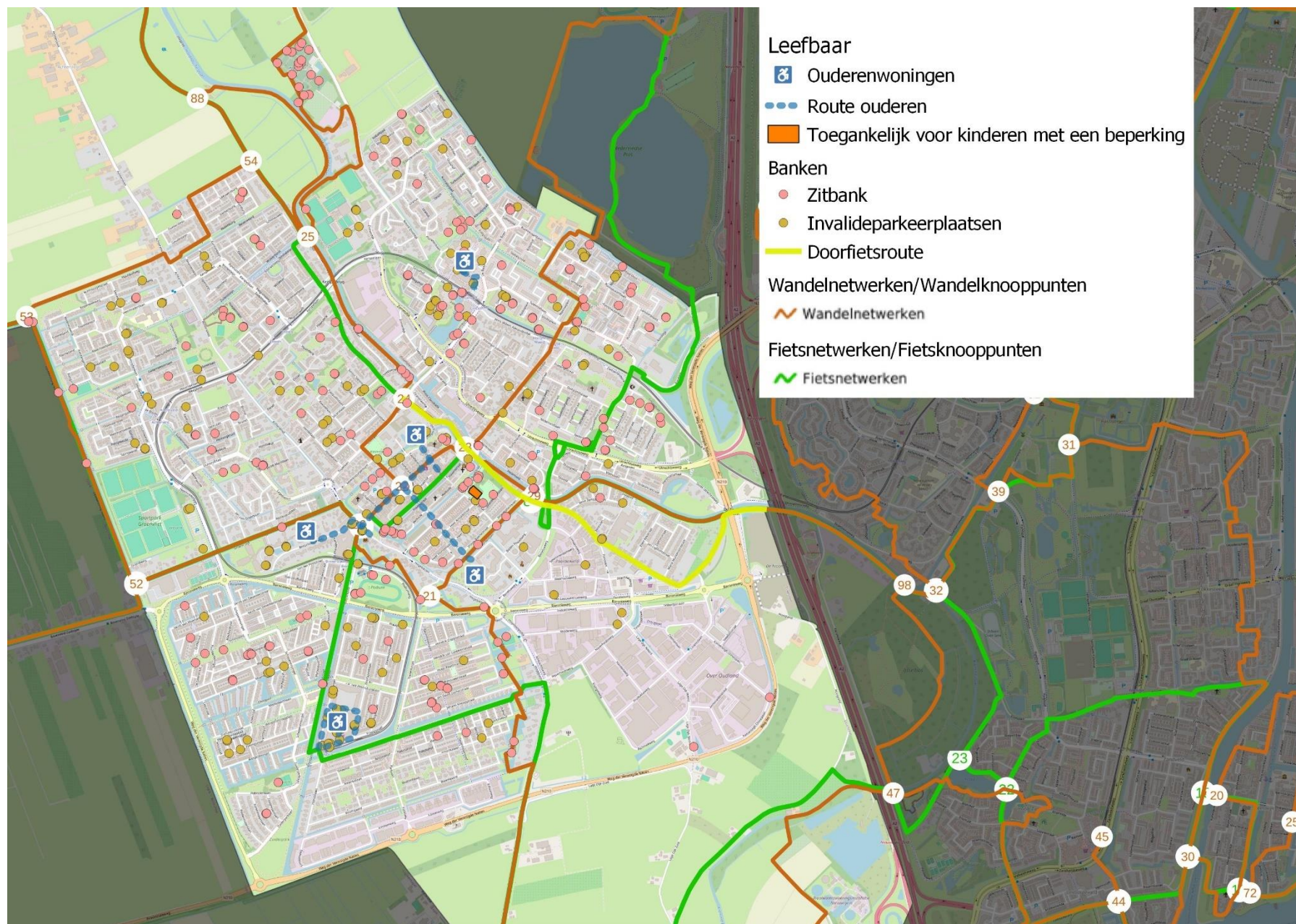
Echt IJsselstein

Ecologisch & Natuurlijk

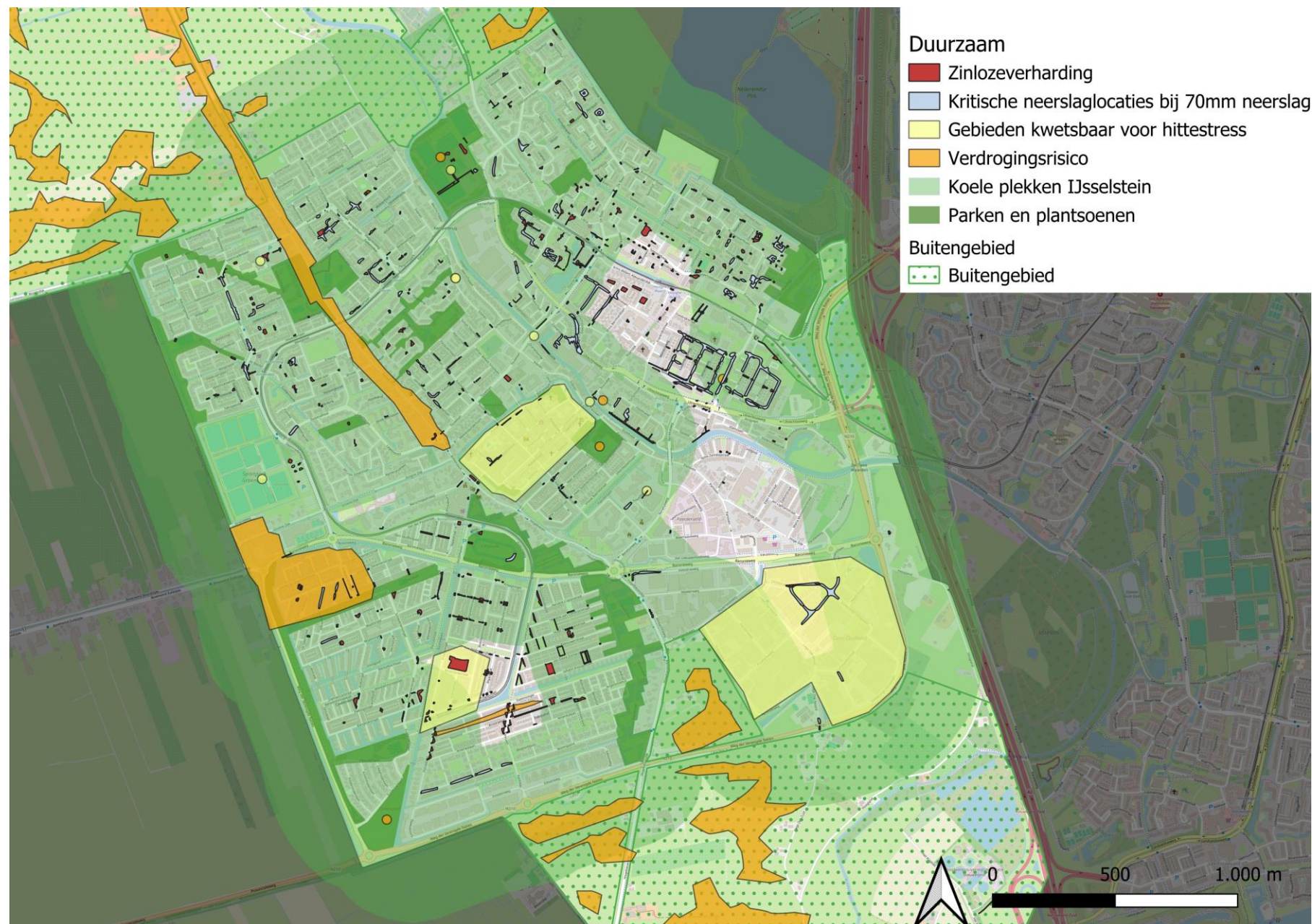
15 april 2024

Leefbaar

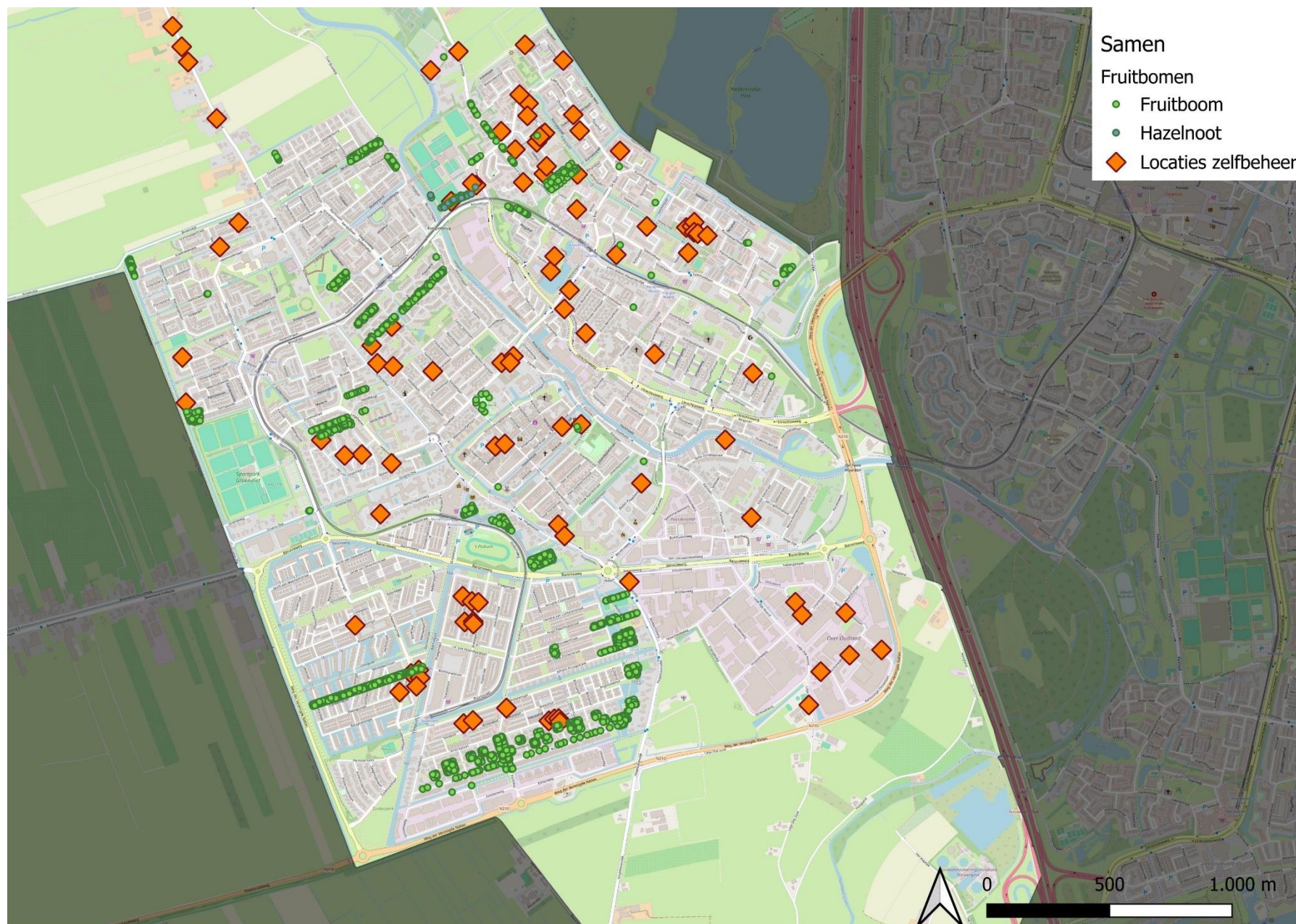
15 april 2024

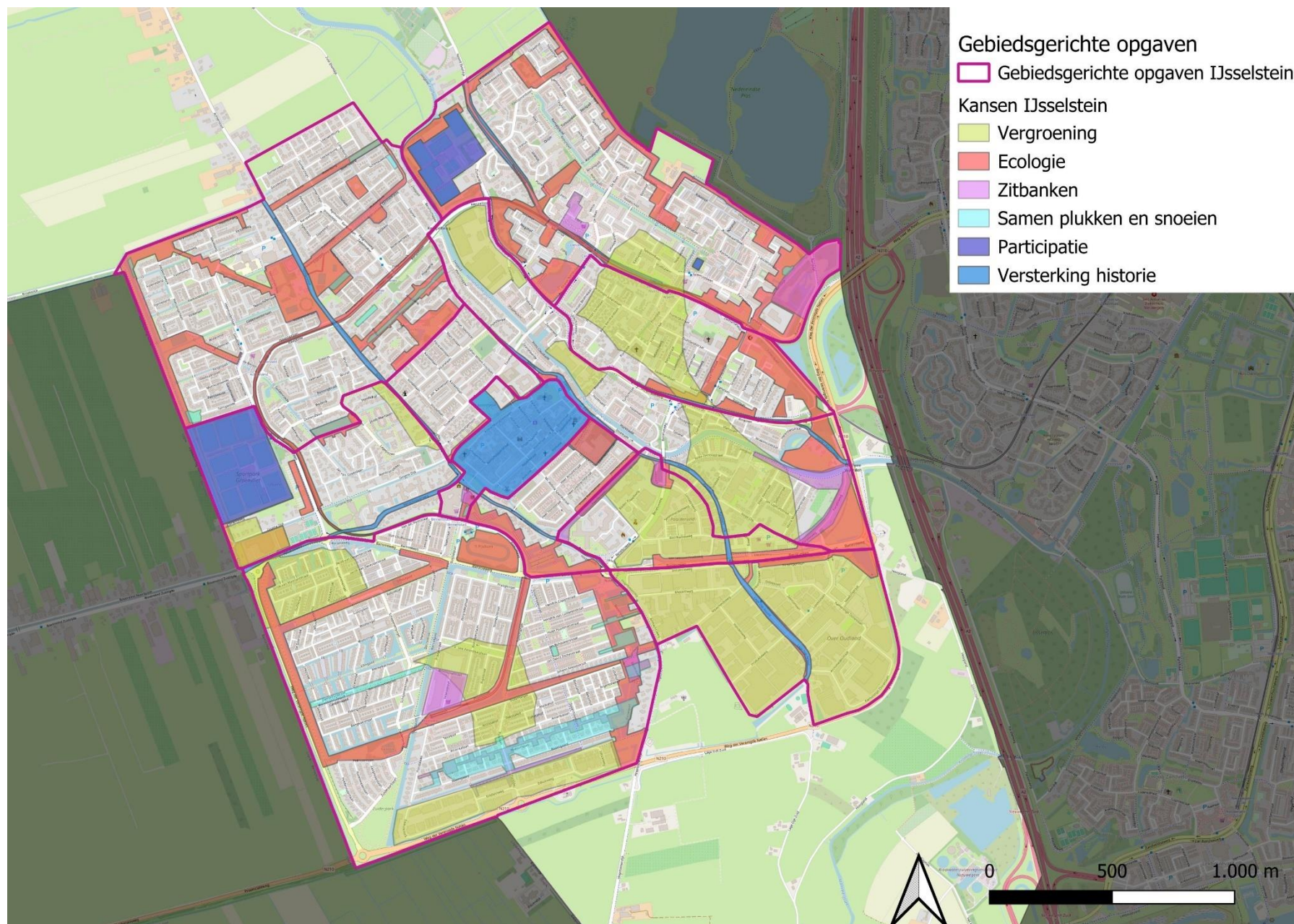
Duurzaam

15 april 2024

Samen

Kansenkaart gebiedsgerichte aanpak

15 april 2024